സ്കൂൾ കലോൽസവ നടത്തിപ്പ് സംബന്ധിച്ച് സംസ്ഥാന ബാലാവകാശസംരക്ഷണ കമ്മീഷൻ സമർപ്പിക്കുന്ന റിപ്പോർട്ടും ശുപാർശകളും

കേരള സംസ്ഥാന
ബാലാവകാശസംരക്ഷണ കമ്മീഷൻ
തിരുവനന്തപുരം

ഉള്ളടക്കം

1. മുഖവുര **5**

2. Executive Summary **7**

3. കലോൽസവം റിപ്പോർട്ട് ഭാഗം ഒന്ന് **9**

4. കലോൽസവം റിപ്പോർട്ട് ഭാഗം രണ്ട് **51**

5. Kalolsavam Report English version Part 1 **67**

6. Kalolsavam Report English version Part 2 **87**

മുഖവുര

കേരളത്തിലെ സ്കൂൾ കലോൽസവത്തിന് അരനൂറ്റാണ്ടിന്റെ ചരിത്രമുണ്ട്. 200 മത്സരാർത്ഥികളുമായി 1956 – ൽ ഒരു ദിവസത്തെ മൽസരമായി ആരംഭിച്ച സംസ്ഥാന സ്കൂൾ കലോൽസവം ഇന്ന് സബ് ജില്ലാ, ജില്ലാ തലങ്ങളിൽ നിന്ന് മൽസരിച്ച് സമ്മാനാർഹരായി വരുന്ന പതിനായിരത്തിലധികമുള്ള മത്സരാർത്ഥികൾ മാറ്റുരയ്ക്കുന്ന ഒന്നായി മാറി കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. പൊതുവിദ്യാഭ്യാസവകുപ്പിൽ നിന്നു ലഭ്യമായ വിവരമനുസരിച്ച് 224 ഇനങ്ങളിലായി എട്ടു മുതൽ 12 വരെയുള്ള ക്ലാസ്സുകളിൽ പഠിക്കുന്ന പൊതു-തൊഴിലധിഷ്ഠിത വിദ്യാഭ്യാസം നേടുന്ന സംസ്ഥാന സിലബസിൽ പഠിക്കുന്ന മുഴുവൻ കുട്ടികളെയും ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ഒന്നായി സംസ്ഥാന സ്കൂൾ കലോൽസവം മാറിയിരിക്കുകയാണ്. ഏഷ്യയിലെതന്നെ ഏറ്റവും വലിയ യുവജനോൽസവമായി മാറിയ സംസ്ഥാന കലോൽസവത്തിൽ പൊതുസമൂഹവും ജനപ്രതിനിധികളും സജീവമായ പങ്ക് വഹിക്കുന്നു.

അർപ്പണബോധമുള്ള പല കലാകാരന്മാരെയും വാർത്തെടുക്കാൻ ഉതകുന്ന ഒന്നായി സംസ്ഥാന സ്കൂൾ കലോൽസവം ചരിത്രം കുറിച്ചിട്ടുണ്ട്. സംഗീതം, ഡാൻസ് തുടങ്ങി മറ്റു കലാമേഖലകളിലെ പല പ്രഗൽഭരെയും വളർത്തിക്കൊണ്ടുവരുന്നതിൽ സ്കൂൾ കലോൽസവത്തിന് ചരിത്രപരമായ പങ്ക് വഹിക്കാൻ കഴിഞ്ഞു. അന്യം നിന്നുപോകേണ്ട പല കലാരൂപങ്ങളേയും നിലനിർത്തുന്നതിനും സ്കൂൾ കലോൽസവം അനൽപ്പമായ പങ്കാണ് വഹിച്ചത്. കലോൽസവത്തിൽ പങ്കെടുത്ത് കലയിലും സാഹിത്യത്തിലും നേടുന്ന വിജയത്തിനും അംഗീകാരത്തിനുമപ്പുറം എ, ബി, സി ഗ്രേഡുകൾ നേടുന്ന കലാകാരന്മാർക്ക് യഥാക്രമം 30, 24, 18 എന്നിങ്ങനെയുള്ള ഗ്രേസ് മാർക്കിന് അർഹതയുള്ളതും ഇത് പൊതു പരീക്ഷകളിൽ ഉന്നത വിജയം നേടുന്നതിന് സഹായകമാകുകയും ചെയ്യുന്നു.

അക്കാഡമിക് വർഷത്തിൽ, സെപ്റ്റംബർ മുതൽ ജനുവരി വരെയുള്ള അഞ്ച് മാസം കലോൽസവ നടത്തിപ്പിനായുള്ള ഒരുക്കങ്ങൾ അത്യന്തം ശ്രമകരവും കഠിനാധ്വാനം നിറഞ്ഞതുമാണ്. സംസ്ഥാന പൊതുവിദ്യാഭ്യാസ ഡയറക്ടറാണ് സംസ്ഥാന കലോൽസവ നടത്തിപ്പിന് ചുക്കാൻ പിടിക്കുന്നത്. ജില്ലാ വിദ്യാഭ്യാസ ഓഫീസർമാരും അദ്ധ്യാപകരും കലോൽസവ നടത്തിപ്പിൽ കാര്യമായ പങ്ക് വഹിക്കുന്നു. 2008-ൽ വിദഗ്ദ്ധരാൽ തയ്യാറാക്കപ്പെട്ടതും സർക്കാർ ഉത്തരവുകളിലൂടെ കാലാനുസൃതമായി പരിഷ്കരിക്കപ്പെട്ടതുമായ കലോൽസവ മാന്വലാണ് യുവജനോൽസവ നടത്തിപ്പിന്റെ ആധാരം. കലോൽസവ നടത്തിപ്പ്, വിധികർത്താക്കളുടെ തിരഞ്ഞെടുപ്പ്, കലോൽസവ നടത്തിപ്പിന്റെ സ്ഥലനിർണ്ണയം, വിധിനിർണ്ണയത്തിന്റെ മാനദണ്ഡം, നൽകപ്പെടേണ്ട മാർക്കുകൾ, അപ്പീൽ നടപടിക്രമം, വിവിധ അപ്പീൽ അധികാരികൾ, അപ്പീൽ തീരുമാനിക്കുന്നതിലെ മാനദണ്ഡങ്ങൾ, സമയക്രമം എന്നിവയൊക്കെ മാന്വലിൽ പ്രതിപാദിക്കുന്നു. കലോൽസവ മാന്വലിലെ വ്യവസ്ഥകൾ ശരിയായി പാലിക്കുകയാണെങ്കിൽ നടത്തിപ്പിലെ പല പ്രശ്നങ്ങൾക്കും പരിഹാരമാകുമായിരുന്നു.

കലോൽസവ നടത്തിപ്പിലെ പാകപ്പിഴവുകളും വിവിധയിനം കലാമൽസരങ്ങളുടെ ആധിക്യവും കലോൽസവ മാന്വൽ പ്രകാരം വിവിധ അപ്പീൽ അധികാരികളെ നിർണ്ണയിച്ചിരിക്കുന്നതും അപ്പീലുകൾ വ്യാപകമായി വിവിധ ഫോറങ്ങളിൽ ഫയൽ ചെയ്യപ്പെടുന്ന സാഹചര്യം സൃഷ്ടിച്ചിട്ടുണ്ട്. ബഹു, ഹൈക്കോടതി, കേരള ലോകായുക്ത, വിവിധ സിവിൽ കോടതികൾ എന്നീ അധികാര സ്ഥാപനങ്ങളിൽ കലോൽസവ നടത്തിപ്പുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വിവിധതരം പരാതികൾ വർദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. കുട്ടികളുടെ അവസരനിഷേധം ഉന്നയിച്ച് 169 പരാതികൾ കലോൽസവ നടത്തിപ്പുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഈ കമ്മീഷനിലും ഫയൽ ചെയ്യപ്പെടുകയുമുണ്ടായി.

വിവിധതരം ആരോപണങ്ങളുന്നയിച്ചാണ് വിവിധ അധികാരസ്ഥാപനങ്ങളിൽ പരാതികൾ സമർപ്പിക്കപ്പെടുന്നത്. മാർക്ക് നൽകിയതിലെ അപാകത, വിധി നിർണ്ണയത്തിലെ സ്വജന പക്ഷപാത ആരോപണം, സജ്ജീകരണത്തിലെ പാകപ്പിഴവുകൾ എന്നിങ്ങനെ നീളുന്നു പരാതികളുടെ സ്വഭാവം. ഇത്തവണ അപ്പീൽ ഉത്തരവുകളിലൂടെ മത്സരാർത്ഥികളായി വന്നവരുടെ നിര വളരെയധികമാണ്. ഒറ്റ ജില്ലയിൽ നിന്നായി 300-ഓളം അപ്പീലുകൾ വിദ്യാഭ്യാസ അധികൃതർ തന്നെ അനുവദിച്ച സാഹചര്യം വരെ ഇത്തവണയുണ്ടായി. അവസാനഘട്ടത്തിൽ അപ്പീൽ ഉത്തരവുമായി വരുന്ന മത്സരാർത്ഥികളെ പങ്കെടുപ്പിക്കേണ്ടി വരുന്നത് കലോൽസവ നടത്തിപ്പിനെയാകെ താളം തെറ്റിക്കുന്ന സ്ഥിതി ഉണ്ടാക്കുകയും ഇതുതന്നെ ബാലാവകാശ ലംഘനമായി മാറുകയും ചെയ്യുന്ന സാഹചര്യമുണ്ടാകുന്നതായി ആരോപണമുയർന്നു.

ഈയൊരു സാഹചര്യത്തിലാണ് കലോൽസവ നടത്തിപ്പിലെ വിവിധ പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് പരിഹാരം കണ്ട് ശിശുസൗഹൃദമായ അന്തരീക്ഷത്തിലൂടെ കലോൽസവം നടത്തേണ്ടതിന്റെ പ്രാധാന്യം കമ്മീഷൻ മനസ്സിലാക്കിയത്. കലോൽസവത്തിൽ പങ്കെടുത്ത വിദ്യാർത്ഥികളുടെ അവകാശങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കുന്നതോടൊപ്പം കലോൽസവ വിജയികൾക്ക് നൽകുന്ന ആനുകൂല്യത്താൽ ബാധിക്കപ്പെടുന്ന മറ്റു കുട്ടികളുടെ അവകാശങ്ങൾ കൂടി സംരക്ഷിക്കപ്പെടാൻ ബാദ്ധ്യസ്ഥമായ അധികാരസ്ഥാപനമാണ് കമ്മീഷൻ. കേരളത്തിലെ പൊതുസമൂഹത്തിന്റെ മനസ്സിൽ സജീവസ്ഥാനം പിടിച്ച സ്കൂൾ കലോൽസവ നടത്തിപ്പും അതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട മറ്റു പ്രശ്നങ്ങളും ചർച്ച ചെയ്ത് വ്യക്തമായ പൊതു നയരൂപീകരണം ഉണ്ടാക്കുക എന്നതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് 2015 മേയ് 19 ന് തൈക്കാട് ഗവ. ഗസ്റ്റ് ഹൗസിൽ വെച്ച് കമ്മീഷൻ കൺസൾട്ടേഷൻ സംഘടിപ്പിച്ചത്. കമ്മീഷൻ നടത്തിയ സംവാദത്തിന് തയ്യാറാക്കിയ പശ്ചാത്തല വിവര പത്രിക Annexure - I ആയും യോഗത്തിന്റെ ചർച്ചകളുൾപ്പെടുന്ന മിനിട്ട്സ് Annexure - II ആയും ഇതൊന്നിച്ച് അടക്കം ചെയ്തിരിക്കുന്നു. പ്രസ്തുത ചർച്ചയിൽ ഉരുത്തിരിഞ്ഞ നിർദ്ദേശങ്ങളും കമ്മീഷൻ മുമ്പാകെ കഴിഞ്ഞ വർഷം സ്കൂൾ കലോൽസവവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഫയൽ ചെയ്യപ്പെട്ട കേസുകളിൽ നടത്തിയ അന്വേഷണത്തിൽ ഉരുത്തിരിഞ്ഞ വസ്തുതകളുമാണ് ഈ റിപ്പോർട്ടിന് ആധാരം.

****

Executive Summary

The Kerala School Kalolsavam has emerged as a unique event that captures not only the imagination of the student community of Kerala but also the public at large. At every level, the participation is enthusiastic not just from the students, parents and school authorities but also people's representatives, the media and the local public. It is a rare opportunity for children to showcase their talents. The canvas is large, with 235 events, including every conceivable art form known to the state, available for children to display their talents both in individual and group events. The event gives many a budding talent the opportunity to be discovered for a career in the media, movies or the art and literary worlds. For many others, the grace marks that go with the grades secured at the state level, is an added attraction. Thus, the School Kalolsavam has much to offer to those who seek to achieve success in it.

In recent years, with increase in the number of events as well as the number of participants, the management of this event, held in full media glare and under relentless public scrutiny, has become a serious challenge. A team of officers of the Directorates of Education, their field level officers and teachers from various Government schools led by the Director of Public Instruction ,who are the main organizers of this five day festival, have been able, by and large, to successfully meet the incredible challenge of organizing this event involving over 12,000 students participating in 235 events, and all the related public events involving persons with the highest profile in public life; their efforts need to be appreciated.

However, there are a number of issues connected with the conduct of this event that have come to the attention of the Kerala State Commission for Protection of Child Rights which appear to adversely affect the rights of the participants. In order to understand these issues and explore how best these issues can be addressed, consultations were held with stakeholders. Based on that experience, as well as the experience of conducting hearings on the petitions received during each Kalolsavam, the Commission has identified the need to ensure a proper system of judging and

appeal as the cardinal requirement for ensuring that the event is conducted without adversely affecting the rights of children; this will ensure that the meritorious emerge successful, help reduce the number of appeals as well as those who are allowed to participate on the basis of appeal, and improve the credibility of the School Kalolsavam.

Issues which will help improve the technical merit of the competition, the role of the organizers in ensuring fair play at every stage, factors that inhibit talented children from all walks of life from competing, the impact of the preparations for the event on the academic aspects of education, the role of grace marks in fuelling appeals and the shortcomings in the present Kalolsavam Manual are among the many issues that were studied as part of this exercise. The Commission's observations and suggestions to rid some of the shortcomings from the conduct of this event and to ensure fairness and transparency in the proceedings, so that the Kalolsavam becomes a platform that any child studying in a government and aided school can participate, are also contained in this report. This Report comprises two parts, the first part of which has already been given to Government last October.

The recommendations in this Report also point out the specific areas where support from Government would help the process of streamlining the conduct of the event. It is the Commission's earnest hope that the School Kalolsavam continues to gain prestige and credibility in the years ahead. At the same time, it would request Government to seriously introspect about the number of events to be conducted at every level, and would urge that a moratorium be placed on any future increase in this number.

****

സ്കൂൾ കലോൽസവ നടത്തിപ്പ് സംബന്ധിച്ച് സംസ്ഥാന ബാലാവകാശ സംരക്ഷണ കമ്മീഷൻ സമർപ്പിക്കുന്ന റിപ്പോർട്ടും ശുപാർശകളും

ഭാഗം ഒന്ന്

1. കമ്മീഷൻ പരിഗണിച്ച വിഷയങ്ങൾ

സ്കൂൾ കലോൽസവ നടത്തിപ്പ് സുതാര്യമാക്കാനും ഏകീകരിക്കാനും കലോൽസവ നടത്തിപ്പുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഉയർന്നുവരുന്ന അപ്പീലുകൾക്ക് വിരാമമിടാനും താഴെ വിവരിക്കുന്ന വിഷയങ്ങൾ ചർച്ചകളിൽ ഉയർന്നു വരികയുണ്ടായി.

1.1 കലോൽസവ നടത്തിപ്പ്

224 ഇനങ്ങളിലായി 18 വേദികളിൽ 12,000 ത്തോളം മൽസരാർത്ഥികളാണ് സംസ്ഥാന സ്കൂൾ കലോൽസവത്തിൽ മാറ്റുരയ്ക്കുന്നത്. മൽസര ഇനങ്ങൾ അവസാനിക്കാതെ വരുമ്പോൾ അവസാനനിമിഷത്തിൽ വേദികളുടെ എണ്ണം വർദ്ധിപ്പിച്ചാണ് പരിപാടികൾ പലപ്പോഴും നടത്തുന്നത്. സംസ്ഥാന പൊതു ിദ്യാഭ്യാസഡയറക്ടറുടെ നേതൃത്വത്തിൽ 14 ജില്ലാ വിദ്യാഭ്യാസ ഉപഡയറക്ടർമാർ, 163 ഉപവിദ്യാഭ്യാസ ഓഫീസർമാർ, 6 ഹയർ സെക്കന്ററി റീജിയണൽ ഡയറക്ടർമാർ, 7 വൊക്കേഷണൽ ഹയർ സെക്കന്ററി റീജിയണൽ ഡയറക്ടർമാർ, 35– ഓളം അദ്ധ്യാപക സംഘടനാ പ്രവർത്തകർ എന്നിവരാണ് കലോൽസവ നടത്തിപ്പിന് ചുക്കാൻ പിടിക്കുന്നത്. കലോൽസവം നടക്കുന്ന ജില്ലയിലെ നടത്തിപ്പിന് വിദ്യാഭ്യാസ ഉപഡയറക്ടറും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സഹപ്രവർത്തകരുമാണ് പ്രധാന ചുമതല വഹിക്കുന്നത്. കലോൽസവ നടത്തിപ്പുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് പൊതുപരിപാടികൾ, സംഘാടകർക്കും മൽസരാർത്ഥികൾക്കുമുള്ള ഭക്ഷണം, മൽസരാർത്ഥികൾക്ക് ഇനങ്ങളിൽ പങ്കെടുക്കുന്നതിനുള്ള മറ്റു സൗകര്യങ്ങൾ, താമസസൗകര്യം, വാഹനസൗകര്യം, വിധികർത്താക്കൾക്കുള്ള സൗകര്യങ്ങൾ, രക്ഷിതാക്കൾ, മാധ്യമ പ്രവർത്തകർ എന്നിവർക്കാവശ്യമായ സജ്ജീകരണങ്ങൾ എന്നിവയൊക്കെ ഏർപ്പെടുത്തേണ്ടതുണ്ട്. കലോൽസവ നടത്തിപ്പിനാവശ്യമായ പണം ശേഖരിക്കുന്നത് വിദ്യാർത്ഥികളിൽ നിന്നാണ്. തികയാതെ വരുന്ന പണം അദ്ധ്യാപക സംഘടനകൾ പൊതുപിരിവിലൂടെ ശേഖരിക്കുന്നുണ്ട്. ജില്ലാതല മൽസരങ്ങൾക്ക് പ്രത്യേകം ധനശേഖരണം വിദ്യാർത്ഥികളിൽനിന്നു നടത്തിവരുന്നു. കലോൽസവ നടത്തിപ്പിന് സ്കൂൾതലം മുതൽ യാതൊരു സാമ്പത്തികസഹായവും സർക്കാർ നൽകുന്നില്ല. കലോൽസവ മൽസരങ്ങളുടെ ഇനങ്ങൾ വർദ്ധിക്കുന്തോറും പണത്തിന്റെ ചെലവും വർദ്ധിക്കുന്നു.

1.2 മൽസര ഇനങ്ങളുടെ ആധിക്യം

2008 – ൽ സ്കൂൾ കലോൽസവം ഹയർ സെക്കന്ററി, വൊക്കേണഷൽ ഹയർ സെക്കന്ററി എന്നിവയുമായി യോജിപ്പിച്ചപ്പോൾ 217 മൽസര ഇനങ്ങളായിരുന്നു ഉണ്ടായിരുന്നത്. ഇത്രയും ഇനങ്ങളുടെ നടത്തിപ്പ് തന്നെ വളരെ ശ്രമകരമാണെന്ന അഭിപ്രായം

അക്കാലത്തുതന്നെ ഉണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ ഇന്ന് അത് 224 മൽസര ഇനങ്ങളായി മാറിയിട്ടുണ്ട്. ഇനിയും മൽസര ഇനങ്ങൾ വർദ്ധിച്ചുവരുന്നത് കലോൽസവ നടത്തിപ്പിന് തികഞ്ഞ വെല്ലുവിളിയായി മാറുന്നതാണ്.

1.3 ചില മൽസര ഇനങ്ങളുടെ പരിമിത സാന്നിദ്ധ്യം

കലോൽസവത്തിലെ ചില മൽസര ഇനങ്ങൾക്ക് കേരള സമൂഹത്തിൽ വളരെ പരിമിതമായ സാന്നിദ്ധ്യമാണുള്ളത്. ആയതിനാൽ ഇത്തരം മൽസര ഇനങ്ങളുടെ വിധി നിർണ്ണയത്തിനും മൽസരാർത്ഥികളെ പരിശീലിപ്പിക്കുന്നതിനും ഒരേ വിഭാഗം വിദഗ്ദ്ധരെ തന്നെ ആശ്രയിക്കേണ്ടിവരുന്നു. കേരളത്തിലങ്ങോളമിങ്ങോളമുള്ള മൽസരാർത്ഥികൾക്ക് വളരെ പരിമിതമായ വിദഗ്ദ്ധരെ പരിശീലനത്തിന് ഉപയോഗിക്കുന്നതും അവർ തന്നെ കലോൽസവ വിധിനിർണ്ണയം നടത്തുന്നതും വിധിനിർണ്ണയത്തിന്റെയും നടത്തിപ്പിന്റെയും സുതാര്യത നഷ്ടപ്പെടുത്തുന്നു. ഇത്തരം സാഹചര്യത്തിൽ അത്തരം കലാമൽസരങ്ങൾ വരുംകാലങ്ങളിലും മൽസരഇനങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടതുണ്ടോ എന്ന് പരിശോധിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

1.4 മൽസരാർത്ഥികളുടെ എണ്ണം

14 ജില്ലകളിൽ നിന്നായി 224 ഇനങ്ങളിൽ മൽസരാർത്ഥികൾ സംസ്ഥാന സ്കൂൾ കലോൽസവത്തിൽ പങ്കെടുക്കുന്നു. കൂടാതെ വിവിധ അധികാര സ്ഥാപനങ്ങൾ അനുവദിക്കുന്ന ഉത്തരവുകളിലൂടെ വേറെയും മൽസരാർത്ഥികൾ കലോൽസവത്തിൽ പങ്കെടുക്കുന്നു. കലോൽസവത്തിന്റെ അവസാനഘട്ടങ്ങളിൽ അപ്പീലുമായി മൽസരാർത്ഥികൾ പങ്കെടുക്കാനെത്തുന്നത് കലോൽസവ നടത്തിപ്പ് താളം തെറ്റുന്ന സാഹചര്യം സൃഷ്ടിക്കാറുണ്ട്. മൽസരാർത്ഥികളുടെ ആധിക്യം കാരണം മൽസരങ്ങൾ അർദ്ധരാത്രിയിലും നീണ്ടുപോകുന്നത് മൽസരാർത്ഥികൾക്ക് ശരിയായി പ്രകടനങ്ങൾ കാഴ്ചവെക്കുന്നതിനും വിഘാതം സൃഷ്ടിക്കുന്നു. ഇത് കാരണം കുട്ടികളിലുണ്ടാകുന്ന ശാരീരിക മാനസിക പ്രയാസങ്ങൾ ബാലാവകാശ ലംഘനമായേ കാണാനാകൂ. അനന്തമായി കലാമൽസരങ്ങൾ നീണ്ടുപോകുന്നത് വിധിനിർണ്ണയത്തിന്റെ ഗുണമേന്മയെയും ബാധിക്കുന്നുണ്ട്. മാത്രവുമല്ല ഇത്തരം സാഹചര്യങ്ങളിൽ മൽസരം കാണാനെത്തുന്നവരുടെ എണ്ണവും കുറയുന്നു. കോടതിയും മറ്റു അധികാര സ്ഥാപനങ്ങളും അനുവദിക്കുന്ന ഉത്തരവുകളിലൂടെ മൽസരത്തിനെത്തുന്ന മൽസരാർത്ഥികളെ കൂടി കലോൽസവത്തിൽ പങ്കെടുപ്പിക്കേണ്ടതുള്ളതുകൊണ്ട് കലോൽസവ നടത്തിപ്പുകാർക്ക് തികഞ്ഞ പ്രയാസം നേരിടേണ്ടിവരുന്നു.

1.5 വിധിനിർണ്ണയത്തിന്റെ ഗുണമേന്മ

1.5.1 വിധിനിർണ്ണയത്തിന്റെ ഗുണമേന്മയും സുതാര്യതയും മൽസരങ്ങളുടെ നിലവാരവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. സംഗീതം, നൃത്തം, മിമിക്രി, മോണോ ആക്ട് തുടങ്ങിയ

ഇനങ്ങൾ പൊതുജനങ്ങളുടെയും മാധ്യമങ്ങളുടെയും പ്രത്യേകശ്രദ്ധ പിടിച്ചുപറ്റാറുണ്ട്. അതുകൊണ്ടുതന്നെ ഇത്തരം മൽസര ഇനങ്ങളുടെ വിധിനിർണ്ണയത്തിൽ വരുന്ന അപാകതകൾ പൊതുചർച്ചയ്ക്കും വിമർശനങ്ങൾക്കും വിധേയമാകും. കലോൽസവത്തിലെ ഇനങ്ങൾ വർദ്ധിച്ചുവരുന്നത് ആ മേഖലകളിൽ പ്രാവീണ്യമുള്ള പരിചയസമ്പന്നരായ വിധി കർത്താക്കളെ കണ്ടെത്തുന്നതിന് നടത്തിപ്പുകാരിൽ പ്രതിസന്ധിയുണ്ടാക്കുന്നു.

1.5.2 ഭാരിച്ച ഔദ്യോഗിക ചുമതലയോടൊപ്പം വിധികർത്താക്കളെ കണ്ടെത്തു ന്നതിനാവശ്യമായ മറ്റു പശ്ചാത്തലങ്ങളില്ലാത്ത ജില്ലാ വിദ്യാഭ്യാസ ഉപഡയറക്ടർമാർക്കാണ് വിധികർത്താക്കളെ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിനുമുള്ള ചുമതല. ദൃശ്യാവിഷ്കാര (Performing Arts) കലകളടക്കമുള്ള കലാപ്രകടനങ്ങളുടെ വിധികർത്താക്കളെ തെരഞ്ഞെടുക്കേണ്ടതിന് നിരവധി വസ്തുതകൾ പരിശോധിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. നിരവധി വസ്തുതകളും സാഹചര്യങ്ങളും പരിഗണിച്ച് ചെയ്യേണ്ട ഇത്തരം ഉത്തരവാദിത്വങ്ങൾ നിരവധി ഔദ്യോഗിക ചുമതലയുള്ള വിദ്യാഭ്യാസ ഉപഡയറക്ടർമാരെ ഏൽപ്പിച്ചിരിക്കുന്നത് പ്രയാസ ങ്ങൾക്കിടയാക്കുന്നു.

1.5.3 കഥകളി, മോഹിനിയാട്ടം, ഭരതനാട്യം എന്നീ കലാരൂപങ്ങളെ പോലെ തിരുവാതിര, ഒപ്പന, മാർഗ്ഗംകളി എന്നീ കലാരൂപങ്ങളുടെ വിധിനിർണ്ണയത്തിന് ശരിയായ വിദഗ്ധരെ കണ്ടെത്തുന്നത് ഭാരിച്ച ചുമതലയാണ്. പല വിധിനിർണ്ണായകർക്കും സ്വന്തമായി പരിശീലനകേന്ദ്രങ്ങളുണ്ടെന്നിരിക്കെ കലോൽസവ മാന്വൽ നിഷ്കർഷിക്കുന്ന വിദഗ്ദ്ധരായ വിധികർത്താക്കളെ കണ്ടെത്തുന്നത് എളുപ്പമല്ല. പല മൽസരാർത്ഥികളും ഇത്തരം പരിശീലന കേന്ദ്രങ്ങളിൽ നിന്ന് വരുന്നവരാണെന്നിരിക്കെ വിധികർത്താക്കളുടെ തിരഞ്ഞെടുപ്പ് പ്രതിസന്ധിയായി നിലനിൽക്കുന്നു. അനുഭവസമ്പത്ത് കുറഞ്ഞ വിധികർത്താക്കൾ പ്രശസ്തമായ കലാസ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്ന് ബിരുദം നേടിയവരാണെങ്കിൽ പോലും അവരെ വിധിനിർണ്ണയത്തിനായി നിയമിക്കുന്നതിൽ അതിന്റേതായ പരിമിതിയുണ്ട്.

1.5.4 ഒന്നോ രണ്ടോ ഇനത്തിൽ മാത്രം വൈദഗ്ദ്ധ്യമുള്ളവരെ നിരവധി ഇനങ്ങളുടെ വിധികർത്താക്കളായി നിയമിക്കുന്നതും പുന:പരിശോധിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഏതാനും ചില ഇനങ്ങളിൽ മാത്രം നൈപുണ്യമുള്ള ഇത്തരം വിധികർത്താക്കൾ അവർക്ക് വൈദഗ്ദ്ധ്യമില്ലാത്ത ഇനങ്ങളുടെ വിധികർത്താക്കളായി വരുന്ന സാഹചര്യവും ഇന്നുണ്ട്. അറിയപ്പെടുന്ന കലാകാരന്മാർക്ക് അവരർഹിക്കുന്ന സൗകര്യങ്ങളും യാത്രാച്ചെലവുകളും മാന്യമായി നൽകേണ്ടതുമുണ്ട്. ഇത്തരം കാര്യങ്ങൾക്കെല്ലാം പരിമിതമായ ഫണ്ടിൽ നിന്ന് പണം ചെലവഴിക്കേണ്ടി വരുന്നു എന്നതും പരിഗണിക്കപ്പെടേണ്ടതാണ്.

1.5.5 പലപ്പോഴും വിധിനിർണ്ണയം നടത്തുന്ന ഇനങ്ങളിൽ വിധികർത്താക്കൾക്കുള്ള വൈദഗ്ധ്യത്തിന് പ്രാധാന്യം നൽകാറില്ല. ഭാരിച്ച ഉത്തരവാദിത്വമുള്ള ജില്ലാ വിദ്യാഭ്യാസ ഉപഡയറക്ടർമാർ വിധികർത്താക്കളെ കണ്ടെത്തുന്നതിന് മറ്റു പലരേയും ആശ്രയിക്കുന്നു. നേരിട്ട് വിധികർത്താക്കളെ നിയമിക്കുന്നതിലുള്ള ഇവരുടെ പരിമിതി കാരണം വിധികർത്താക്കളുടെ ഗുണമേന്മ ഉറപ്പ് വരുത്താനാകുന്നില്ല. മാത്രവുമല്ല, വർഷങ്ങളോളം

ചില വിധികർത്താക്കളെത്തന്നെ മാറ്റമില്ലാതെ പാനലിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുന്നതായും മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിഞ്ഞു. വിധിനിർണ്ണയത്തിലും മറ്റും നീതി പുലർത്താത്ത പലരേയും പാനലിൽ നിന്ന് മാറ്റാത്തതായും മാറ്റിയവരെ വീണ്ടും വിധി നിർണ്ണയ പാനലിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുന്നതായും മനസ്സിലാക്കുന്നു. വിധികർത്താക്കളുടെ സൂക്ഷ്മതയുടെയും നിഷ്പക്ഷതയുടെയും കുറവ് അപ്പീലുകളുടെ എണ്ണം കൂടുന്നതിന് കാരണമാകുന്നു.

1.6 അപ്പീൽ നടപടികൾ

മൽസരാർത്ഥികളുടെ സ്വാഭാവികനീതി സംരക്ഷിക്കപ്പെടുന്നതിനായി കലോൽസവത്തിന്റെ താഴേത്തലം മുതൽ അപ്പീൽ നൽകാനുള്ള അവകാശം കലോൽസവ മാന്വൽ പ്രകാരം മൽസരാർത്ഥികൾക്കുണ്ട്. അപ്പീൽ വഴി ഉയർന്ന മൽസരങ്ങളിൽ പങ്കെടുക്കാനുള്ള അവസരം ഉപയോഗപ്പെടുത്താൻ മൽസരാർത്ഥികളും രക്ഷിതാക്കളും ശ്രമിക്കുന്നത് കലോൽസവ നടത്തിപ്പിനെ ദോഷകരമായി ബാധിക്കുന്നു. കലോൽസവ മാന്വലിൽ വൈവിധ്യമാർന്ന ചില കലാ ഇനങ്ങളെ പ്രത്യേകം ഗ്രൂപ്പുകളായി തിരിച്ചാണ് സ്കൂൾ തലത്തിൽ മൽസര ഇനങ്ങൾക്കായി നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളത്. കലോൽസവ നടത്തിപ്പിന്റെ സൗകര്യാർത്ഥമാണ് ഈ തരംതിരിവ് നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ളതെന്ന് മനസ്സിലാക്കുന്നു. നിലവാരം പുലർത്തുന്ന ഇനങ്ങൾ അവതരിപ്പിക്കപ്പെടുന്നതിന്, ഓരോ ഗ്രൂപ്പിലും പെടുന്ന നന്നായി അവതരിപ്പിക്കപ്പെട്ട പ്രസ്തുത ഗ്രൂപ്പിലെ ഇനങ്ങൾ മാത്രമേ അടുത്ത മൽസരത്തിൽ പങ്കെടുക്കാൻ അനുവദിക്കാവൂ. എന്നാൽ സ്കൂൾതലം മുതൽ നിരവധി അപ്പീലുകൾ ഉയർന്നു വരുന്നതിനാൽ വിജയിച്ച മൽസരാർത്ഥികളുടെ എണ്ണത്തേക്കാളും തിട്ടപ്പെടുത്തിയ ഇനങ്ങളേക്കാളും അപ്പീലിലൂടെ വരുന്നവരുടെ എണ്ണം കൂടുതലാണ്. ഇത് കാരണം കലോൽസവ നടത്തിപ്പ് പ്രതീക്ഷകൾക്കുമപ്പുറം അനിയന്ത്രിതമാവുകയും അർദ്ധരാത്രിക്ക് ശേഷവും മൽസരങ്ങൾ നീണ്ടുപോവുകയും തുടർച്ചയായ വിധിനിർണ്ണയത്താൽ വിധി കർത്താക്കൾ ശാരീരികമായി ക്ഷീണിക്കുകയും ഇത് വിധി നിർണ്ണയത്തിന്റെ ഗുണമേൻമയെ ബാധിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന സാഹചര്യമുണ്ടാകുന്നു. ഇത് അവസാനിപ്പിക്കാൻ സ്കൂൾ തലം മുതൽ വിധിനിർണ്ണയം കാര്യക്ഷമമാക്കി അപ്പീലുകൾ നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനാവശ്യമായ നടപടികൾ ആരംഭിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ആയത് നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനായി സ്കൂൾതലം മുതൽ അപ്പീലിന്റെയും വിധിനിർണ്ണയത്തിന്റേയും സുതാര്യതയും ഗുണമേന്മയും ഉറപ്പ് വരുത്തണം. അപ്പീൽ അധികാരികൾ പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന അപ്പീൽ ഉത്തരവുകൾ കാര്യകാരണ സഹിതമുള്ളതും അപ്പീൽ അനുവദിക്കാനും തള്ളാനുമുള്ള വസ്തുതാപരമായ വിവരങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്നതുമാകുമ്പോൾ അപ്പീൽ നടപടിക്രമങ്ങൾ നിയമപരമാകുന്നു. അപ്പീൽ തീർപ്പാക്കുന്നതിനുമുമ്പായി മൽസര ഇനങ്ങളുടെ സി.ഡി. അപ്പീൽ അധികാരികൾ വിലയിരുത്തിവേണം അപ്പീൽ ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കേണ്ടത്. ഇനങ്ങളുടെ സി.ഡി. പൂർണ്ണമായും കണ്ടതായുള്ള വിവരം അപ്പീൽ തീർപ്പ് കൽപ്പിച്ചുകൊണ്ടുള്ള ഉത്തരവിൽ പ്രത്യേകം വ്യക്തമാക്കേണ്ടതുണ്ട്. വിദ്യാഭ്യാസാധികൃതർ അനുവദിക്കുകയും തള്ളുകയും ചെയ്യുന്ന അപ്പീൽ ഉത്തരവുകളുടെ നിയമസാധുത കൂടി മറ്റു അധികാരസ്ഥാപനങ്ങളിൽ

വരുന്ന അപ്പീലുകൾക്ക് പശ്ചാത്തലമാകുന്നു എന്നത് ശ്രദ്ധേയമാണ്. ഇക്കാരണത്താൽ തന്നെ അപ്പീലുകളുടെ തീർപ്പ് പൂർണ്ണമായും സുതാര്യമാക്കേണ്ടതുണ്ട്.

1.7 ഗ്രേസ് മാർക്ക് സംബന്ധിച്ച വസ്തുതകൾ

1.7.1 കലോൽസവത്തിന്റെ ആദ്യ കാലങ്ങളിൽ ഗ്രേസ്മാർക്ക് നൽകുന്ന സമ്പ്രദായം നിലവിലുണ്ടായിരുന്നില്ല. 1980 കളിൽ കലാപ്രതിഭ, കലാതിലകം എന്നിങ്ങനെയുള്ള ബഹുമതിയും ക്യാഷ് അവാർഡുകളും വിവിധ മൽസര ഇനങ്ങളിൽ ഒന്നിച്ചും ഒറ്റയ്ക്കും ഉയർന്ന സ്ഥാനം കൈവരിക്കുന്നവർക്ക് നൽകുന്ന രീതി ആരംഭിച്ചു. പിന്നീട് ഇതൊഴിവാക്കുകയും ഗ്രേസ് സമ്പ്രദായം നിലവിൽ വരികയും ചെയ്തു. ഒന്നും രണ്ടും മൂന്നും സ്ഥാനക്കാർക്ക് യഥാക്രമം 1000, 800, 600 രൂപ എന്നിങ്ങനെ പ്രൈസ് മണി നൽകുന്ന സമ്പ്രദായം തുടർന്നുവന്നു. കൂടാതെ എ, ബി, സി ഗ്രേഡുകൾ നേടുന്നവർക്ക് യഥാക്രമം 30, 24, 18 മാർക്കുകൾ നൽകാൻ തുടങ്ങി. കലോൽസവ വിജയികൾക്ക് സ്ഥാനം നൽകുന്ന സമ്പ്രദായം എടുത്തുമാറ്റി ഗ്രേഡുകൾ നൽകി തുടങ്ങിയതോടെ ഒന്നും രണ്ടും മൂന്നും സ്ഥാനക്കാർക്ക് പ്രൈസ് മണി നൽകുന്ന രീതിക്ക് പ്രസക്തി നഷ്ടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഇത് തികച്ചും അനാരോഗ്യകരമായ പ്രവണതകൾക്ക് വഴി വെയ്ക്കുന്നു. ഗ്രേസ് മാർക്ക് നൽകുന്നത് ആരംഭിച്ചതോടെ കലോൽസവ മൽസരത്തിൽ തികച്ചും അനാരോഗ്യകരമായ പ്രവണത ശക്തിപ്പെട്ടതായി ഇന്ന് ഏറെക്കുറെ അംഗീകരിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. കലയിൽ നൈപുണ്യവും അഭിരുചിയും വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനപ്പുറം ഗ്രേസ് മാർക്ക് ലഭിക്കുക എന്ന ഒറ്റ ലക്ഷ്യത്തിലേയ്ക്ക് മൽസരാർത്ഥികൾ തിരിയുകയും ഇതിനായി ഒരേ മൽസര ഇനത്തിൽ മാത്രം പരിശീലനം നടത്തുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇത് കലോൽസവത്തിന്റെ മൊത്തം ഉദ്ദേശ്യത്തെ പരാജയപ്പെടുത്തുന്നു.

1.7.2 പാഠ്യേതര പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ മുഴുകുന്ന വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് പരിശീലനത്തിന്റെയും മറ്റും പ്രാധാന്യം പരിഗണിച്ചാണ് ഗ്രേസ് മാർക്ക് നൽകുന്നത്. പരിശീലിച്ച കലാ പ്രകടനവുമായി യാതൊരു ബന്ധവുമില്ലാത്ത പൂർണ്ണമായും അക്കാദമിക് മുന്നേറ്റം ആവശ്യമായ പ്രൊഫഷണൽ കോഴ്സുകളടക്കമുള്ള ഉന്നത പഠനങ്ങൾക്കും മറ്റും ഗ്രേസ് മാർക്ക് നൽകുന്നത് അത്തരം അക്കാദമിക് മേഖലയുടെ പ്രാധാന്യം തന്നെ കുറയ്ക്കുന്നതാണ്. പ്രവേശനപ്പരീക്ഷ ആവശ്യമുള്ള കോഴ്സുകൾക്ക് പ്രവേശന പരീക്ഷകളിൽ നേടുന്ന മാർക്ക് മാത്രമായിരുന്നു മാനദണ്ഡം. ഏതാനും വർഷങ്ങളായി ഗ്രേസ് മാർക്കുൾപ്പെടെയുള്ള 50% പൊതു പരീക്ഷയുടെ മാർക്ക് കൂടി പരിഗണിച്ചാണ് എഞ്ചിനീയറിംഗ് കോഴ്സുകൾക്ക് അഡ്മിഷൻ നൽകുന്നത്. ഉയർന്ന പഠനങ്ങൾക്ക് മൽസരം ഏറിവരുന്ന വർത്തമാനകാലത്ത് മൽസരാർത്ഥികൾക്ക് ലഭിക്കുന്ന ഗ്രേസ് മാർക്ക് ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസാവസരങ്ങൾക്ക് വളരെ പ്രധാനമായ ഒന്നായി മാറിയിട്ടുണ്ട്. പാഠ്യേതര വിഷയങ്ങളിൽ പങ്കെടുക്കാനുള്ള തയ്യാറെടുപ്പിനും അതിന് എടുക്കുന്ന പരിശ്രമങ്ങൾക്കുമാണ് ഗ്രേസ് മാർക്ക് നൽകുന്നത്. അക്കാദമിക് നൈപുണ്യം മാത്രം ആവശ്യമുള്ള ഉന്നത

പഠനങ്ങൾക്ക് ഗ്രേസ് മാർക്ക് നൽകുക വഴി ആ മേഖലയിലെ അക്കാദമിക് നൈപുണ്യത്തിന്റെ പ്രാധാന്യത്തെ ഇത് ബാധിക്കുന്നു. കലോൽസവത്തിന്റെ അനാരോഗ്യകരമായ മൽസരങ്ങൾക്ക് കാരണമാകുന്നത് ഗ്രേസ് മാർക്ക് മാത്രം ലക്ഷ്യം വെച്ചുള്ള പ്രവർത്തനമാണ്. വിദ്യാർത്ഥികൾ പരിശീലിക്കുകയും കലോൽസവങ്ങളിൽ വിജയിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന കലാരൂപങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പഠനങ്ങൾക്കും കോഴ്സുകൾക്കും പ്രത്യേക മാർക്ക് നൽകുന്ന പക്ഷം അത്തരം കലാരൂപങ്ങളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനും വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക്, തങ്ങൾക്ക് അഭിരുചിയുള്ള മേഖലകളിൽ കൂടുതൽ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിക്കുന്നതിനും ഉപകരിക്കുന്നു. വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ ഗുണമേന്മയ്ക്ക് കൂടുതൽ പ്രാധാന്യം നൽകണമെന്ന വിഷയം ഇന്ന് ചർച്ചയ്ക്ക് വിധേയമായിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. ഈ സാഹചര്യത്തിൽ കലോൽസവ വിജയികൾക്ക് മാത്രമല്ല മറ്റു മേഖലകളിലും ഗ്രേസ് മാർക്ക് നൽകുന്ന കാര്യം പുന:പരിശോധിക്കേണ്ടതാണ്.

1.8 കലോൽസവം സൃഷ്ടിക്കുന്ന പ്രതിഫലനങ്ങൾ

1.8.1 കലോൽസവനടത്തിപ്പിൽ അദ്ധ്യാപകർക്ക് കൂടുതൽ സമയം ചിലവഴിക്കേണ്ടതുള്ളതുകൊണ്ട് ഇത് അദ്ധ്യാപനത്തെ ബാധിക്കുന്ന സാഹചര്യം സൃഷ്ടിക്കുന്നുണ്ട്. സബ് ജില്ല, ജില്ല, സംസ്ഥാന സ്കൂൾ കലോൽസവങ്ങളുടെ നടത്തിപ്പിലൊക്കെ അദ്ധ്യാപകർ പങ്കാളികളാകുന്നു. പ്രത്യേകിച്ച്, സംസ്ഥാന സ്കൂൾ കലോൽസവം നടക്കുന്ന ജില്ലകളിലെ അദ്ധ്യാപകർക്ക് കൂടുതൽ സമയം കലോൽസവ നടത്തിപ്പിൽ പങ്കാളികളാകേണ്ടി വരുന്നതിനാൽ അവർക്ക് അദ്ധ്യാപനത്തിനുള്ള സമയം ഏറെ നഷ്ടപ്പെടുന്നു. കലോൽസവത്തിലെ മൽസരാർത്ഥികൾക്കും വിജയികൾക്കും അവർക്ക് കിട്ടുന്ന ഗ്രേസ് മാർക്കുകളിലൂടെ ക്ലാസ്സുകൾ മുടങ്ങുന്നതുമൂലമുള്ള നഷ്ടം ചിലപ്പോഴെങ്കിലും നികത്തപ്പെടുമെങ്കിലും കലോൽസവത്തിൽ പങ്കെടുക്കാത്ത, ബഹുഭൂരിപക്ഷം വരുന്ന വിദ്യാർത്ഥികളുടെ അവകാശങ്ങൾ ഇതുമൂലം ഹനിക്കപ്പെടുന്നു.

1.8.2 പ്രകടന കലാമൽസര ഇനങ്ങളിൽ (Performing Arts) കൂടുതൽ മൽസരാർത്ഥികൾ വരുന്നത് നഗരപ്രദേശത്ത് നിന്നാണെന്ന് കമ്മീഷൻ മുമ്പാകെ ഫയൽ ചെയ്യപ്പെടുന്ന പരാതികൾ വിലയിരുത്തിയതിൽ മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിഞ്ഞു. മാത്രവുമല്ല, ഭാരിച്ച സാമ്പത്തിക ചിലവുള്ളതിനാൽ സാമ്പത്തികമായി പിന്നാക്കം നിൽക്കുന്നവർക്കും പ്രകടന കലാരൂപങ്ങൾ (Performing Arts) അന്യമാകുന്ന സാഹചര്യം ഇന്നുണ്ട്. കമ്മീഷനടക്കമുള്ള അധികാര സ്ഥാനം മുമ്പാകെ ഫയൽ ചെയ്യപ്പെടുന്ന അപ്പീലുകളിൽ അധികവും സാമ്പത്തികമായും സാമൂഹ്യമായും മുന്നിൽ നിൽക്കുന്നവരുടേതാണെന്നുള്ളത് ഈ വസ്തുത ഉറപ്പിക്കുന്നു. സമൂഹത്തിലെ പിന്നാക്കം നിൽക്കുന്ന വിഭാഗത്തിൽപ്പെടുന്ന കുട്ടികൾക്ക് പലപ്പോഴും ഇത്തരം Performing Arts ഇനങ്ങൾ അന്യമാകുന്നത് അതിന് വേണ്ടി വരുന്ന ഭാരിച്ച ചെലവു മൂലമാണ്. ആവശ്യത്തിന് മാത്രമുള്ള വേഷവിധാനങ്ങൾ നിഷ്കർഷിക്കുകയും ആയത് സമൂഹത്തിലെ ദുർബ്ബലവിഭാഗങ്ങൾക്ക് ലഭ്യമാക്കാനുള്ള

സാഹചര്യം സൃഷ്ടിക്കുകയും ചെയ്താൽ സാമൂഹ്യവും സാമ്പത്തികവുമായ കാരണങ്ങളാൽ പിന്നാക്കം നിൽക്കുന്നവർക്ക് ഈ കലാമൽസരങ്ങൾ അന്യമാകില്ല.

1.9 കലോൽസവത്തിന്റെ തുടർന്നുള്ള നടത്തിപ്പ് സംബന്ധിച്ച്

1.9.1 കലോൽസവനടത്തിപ്പ് സംബന്ധിച്ച് കമ്മീഷൻ നടത്തിയ സംവാദത്തിൽ ഉയർന്നുവന്ന ചില പ്രശ്നങ്ങൾ തുടർന്നുള്ള കലോൽസവ നടത്തിപ്പിൽ പരിഗണിക്കേണ്ടതാണെന്നു കരുതുന്നു. പൊതുജനങ്ങൾക്കും മറ്റും ഉല്ലാസം നൽകുന്നതോടൊപ്പം കുട്ടികൾക്ക് തങ്ങളുടെ കലാപ്രകടനങ്ങൾ അവതരിപ്പിക്കാനുള്ള അവസരം കൂടി കലോൽസവം പ്രദാനം ചെയ്യുന്നു. സമൂഹത്തിൽ നിന്ന് അന്യം നിന്നുപോകേണ്ട പല കലാരൂപങ്ങളേയും നിലനിർത്തുന്നതിലും കലോൽസവം ഗണ്യമായ പങ്ക് വഹിച്ചിട്ടുണ്ട്. കലോൽസവത്തിന്റെ വ്യാപ്തി പോലെ തന്നെ പ്രാധാന്യമർഹിക്കുന്ന ഒന്നാണ് അതവതരിപ്പിക്കപ്പെടുന്ന ഇനങ്ങളുടെ ഗുണമേന്മ ഉറപ്പ് വരുത്തലും. ആ കാരണത്താൽ തന്നെ നേരത്തെ അവതരിപ്പിക്കപ്പെട്ട കലാരൂപങ്ങൾ തുടർച്ചയായി അവതരിപ്പിക്കപ്പെടുകയും ആയതിന്റെ സി.ഡി.കൾക്ക് പ്രചാരം നൽകുകയും ചെയ്യുന്നതിനു പകരം നന്നായി അവതരിപ്പിക്കപ്പെടുന്ന കലാപ്രകടനങ്ങൾക്ക് ഗ്രേഡുകളും മറ്റും പരിഗണിക്കാതെ ചാനലുകളടക്കമുള്ള മാധ്യമങ്ങളിലൂടെ പ്രചാരണം നൽകുന്നത് ഇത്തരം കലാകാരന്മാർക്ക് പ്രോൽസാഹനകരമായിരിക്കും. അവതരിപ്പിക്കപ്പെട്ട കലാരൂപങ്ങളുടെ സി.ഡി. പ്രചരിപ്പിക്കുന്നതിന് പകരം കലാ പ്രകടനങ്ങൾ ദൃശ്യ-ശ്രാവ്യ മാധ്യമങ്ങൾ വഴി പ്രചരിപ്പിക്കുന്നത് കലാകാരന്മാർക്ക് കൂടുതൽ പ്രോൽസാഹനകരമായിരിക്കും. അവതരിപ്പിക്കപ്പെടുന്ന ഇനങ്ങൾ തമ്മിൽ ഗുണമേന്മയുടെ കാര്യത്തിൽ വലിയ അന്തരം പലപ്പോഴും ഉണ്ടാകാറില്ല. ചില സമയങ്ങളിൽ അവതരിപ്പിക്കപ്പെടുമ്പോഴുള്ള ചില്ലറ വ്യത്യാസം മാത്രമേ ഗുണമേന്മയുടെ കാര്യത്തിൽ പലപ്പോഴും ഉണ്ടാകാറുള്ളൂ. ഇക്കാരണത്താൽ തന്നെ, നേടിയ ഗ്രേഡുകൾ പരിഗണിക്കാതെ നന്നായി അവതരിപ്പിക്കപ്പെട്ട മുഴുവൻ ഇനങ്ങൾക്കും ദൃശ്യ-ശ്രാവ്യ മാധ്യമങ്ങളും മറ്റും വഴി പ്രചാരം നൽകുന്നത് കലാകാരന്മാർക്ക് പ്രോൽസാഹനകരമായിരിക്കും.

1.9.2 കൂടാതെ സാങ്കേതികവിദ്യയുടെ ഉപയോഗം കലോൽസവ നടത്തിപ്പിന് ഏറെ പ്രാധാന്യമർഹിക്കുന്ന ഒന്നാണ്. വിധിനിർണ്ണയത്തിലും അപ്പീലുകളുടെ തീർപ്പ് കൽപ്പിക്കലിലും സാങ്കേതികവിദ്യ എങ്ങനെ ശരിയായി ഉപയോഗിക്കാമെന്നത് കണ്ടെത്തേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. വിധിനിർണ്ണയത്തിന്റെ ഗുണമേന്മ അപ്പീലുകളെ നിയന്ത്രിക്കുന്നതിൽ വളരെ പ്രധാന പങ്കാണ് വഹിക്കുന്നത്. യാതൊരു സാങ്കേതികവിദ്യയുടെയും സഹായമില്ലാതെ ഇപ്പോൾ നടക്കുന്ന വിധിനിർണ്ണയവും അപ്പീൽ തീർപ്പാക്കലും സാങ്കേതിക വിദ്യയുടെ സഹായത്തോടെ കൂടുതൽ ലളിതവും സുതാര്യവുമാക്കാനാകും.

1.9.3 നടത്തിപ്പിന്റെ കാര്യത്തിൽ ഏറെ ആസൂത്രണം ആവശ്യമുള്ള ഒന്നാണ് സംസ്ഥാന സ്കൂൾ കലോൽസവം. നിലവിൽ ഒന്നിച്ചാണ് മൽസരങ്ങൾ

നടക്കുന്നതെന്നതിനാൽ ആയതിന്റെ നടത്തിപ്പ് പ്രയാസകരമായ ഒന്നായി മാറിയിരിക്കുന്നു. കലാമൽസരങ്ങൾ വ്യത്യസ്തമായി നടത്തിയാൽ ഇത്രയും വലിയ കലാമേളയുടെ ഭാരം ലഘൂകരിക്കാനാകും. നമ്മുടെ സംസ്ഥാനത്ത് സ്പോർട്സും അത്‌ലറ്റിക്കും വേർതിരിച്ചാണ് നടത്തി വരുന്നത്. അതുപോലെ നൃത്തം, സംഗീതം, ആർട്സ് അടക്കമുള്ള കലാപ്രകടനങ്ങൾ പ്രത്യേകമായും മറ്റു കലാരൂപങ്ങൾ വേർതിരിച്ചു നടത്തുന്ന സാഹചര്യമുണ്ടായാൽ നടത്തിപ്പ് കൂടുതൽ സൗകര്യപ്രദമാകുമെന്ന് അനുഭവങ്ങൾ തെളിയിക്കുന്നു. സംസ്ഥാനത്ത് അറബിക്, സംസ്കൃതോൽസവം കലോൽസവങ്ങൾ പ്രത്യേകമായി നടത്തിവരുന്നത് മാതൃകാപരമാണ്. മാത്രവുമല്ല, നൃത്തം, സംഗീതം, ആർട്സ് തുടങ്ങിയ കലാരൂപങ്ങൾ പ്രത്യേകമായി നടത്തുന്നത് അത്തരം കലാരൂപങ്ങൾക്കും മറ്റ് ഇനങ്ങൾക്കും കൂടുതൽ ജനശ്രദ്ധ കിട്ടുന്നതിനും കാരണമായിത്തീരും. മൽസര ഇനങ്ങൾ ഇങ്ങനെ വേർതിരിച്ച് പ്രത്യേകം സജ്ജീകരണങ്ങളോടെയും വിവിധ പരിപാടികളോടെയും വിവിധ ജില്ലകളിലും വ്യത്യസ്ത വേദികളിലുമായി നടത്തുന്നത് ഇത്തരം കലാപ്രകടനങ്ങൾക്ക് കൂടുതൽ പ്രാധാന്യം കിട്ടുന്നതിന് സഹായകമാകും. ഇത്തരം നടത്തിപ്പിൽ പങ്കാളികളാകുന്ന അദ്ധ്യാപകരുടെ ജോലിസമയവും കൂടുതൽ നഷ്ടപ്പെടാതെ നോക്കാനാകും. കൂടാതെ പല ഇനങ്ങളിലും മൽസരങ്ങളുടെ തലങ്ങൾ കുറയ്ക്കാനും സാധിക്കും.

1.9.4 മത്സരാർത്ഥികൾ അവതരിപ്പിക്കുന്ന ഇനങ്ങളും വേഷവും അവരുടെ പ്രായത്തിനനുസൃതമാകുന്നില്ല എന്ന ആശങ്ക നിലനിൽക്കുന്നു. ശാസ്ത്രീയ നൃത്തം, നാടോടി നൃത്തം എന്നിവയിൽ ഈ പ്രശ്നം നിലനിൽക്കുന്നതായി കമ്മീഷൻ നടത്തിയ ചർച്ചയിൽ ഉയർന്നുവന്നു. അതുപോലെ നൃത്തങ്ങൾക്കും മറ്റും ഉപയോഗിക്കുന്ന വേഷവിധാനങ്ങൾ അവരുടെ പ്രായത്തിനനുസൃതമായിരിക്കണം. ഇത്തരം വേഷവിധാനങ്ങൾ കുറച്ചാൽ ചെലവ് കുറയ്ക്കാനും അതുവഴി കൂടുതൽ പേർക്ക് മൽസര ഇനങ്ങളിൽ പങ്കെടുക്കാനുള്ള അവസരവും ഉറപ്പാക്കാനുമാകും.

1.9.5 നിലവിൽ സ്കൂൾതല മൽസരങ്ങൾ പലപ്പോഴും കുട്ടികൾക്കും മറ്റു പൊതു ജനങ്ങൾക്കും കാണുന്ന രൂപത്തിലല്ല നടത്തുന്നത്. ഇക്കാരണത്താൽ കല പ്രോൽസാഹിപ്പി ക്കുന്നതിനും കുട്ടികൾക്ക് ആയത് ആസ്വദിക്കുന്നതിനുമുള്ള അവസരം നഷ്ടപ്പെടുന്നു. വിധി നിർണ്ണയത്തിന്റെ സുതാര്യതയേയും ഇത് ബാധിക്കുന്നു. വർദ്ധിച്ചുവരുന്ന അപ്പീലുകളെ നിയന്ത്രിക്കുന്നതിന് ഇത്തരം മൽസരങ്ങൾ തുറന്ന വേദിയിൽ നടത്തുന്ന സാഹചര്യം സൃഷ്ടിക്കണം.

1.9.6 കലോൽസവ നടത്തിപ്പിന്റെ സുതാര്യതയ്ക്കും മറ്റും അനിവാര്യമായ ഒന്നാണ് സബ് ജില്ല, ജില്ല, സംസ്ഥാന കലോൽസവങ്ങൾക്കിടയിൽ ആവശ്യത്തിന് ഇടവേള ഉണ്ടായിരിക്കണമെന്നത്. എങ്കിൽ മാത്രമേ ആവശ്യമായ തയ്യാറെടുപ്പ് മൽസരാർത്ഥികൾക്ക് നടത്താനാകൂ. വിധിനിർണ്ണയത്തിന്റെ ഗുണമേന്മയും അപ്പീൽ നടപടികളുടെ സുതാര്യതയും

ഏറെ പ്രാധാന്യമർഹിക്കുന്നു. അപ്പീൽ തീർപ്പ് കൽപ്പിക്കാൻ ആവശ്യത്തിന് സമയമില്ലാത്തതിനാൽ പലപ്പോഴും സി.ഡി.കൾ കൃത്യമായി കാണാൻ കഴിയുന്നില്ല.

1.9.7 നൃത്തം തുടങ്ങിയ കലാപ്രകടനങ്ങൾ പലപ്പോഴും സാമ്പത്തികമായി പിന്നാക്കം നിൽക്കുന്നവർക്ക് ആയതിന് വേണ്ടിവരുന്ന ചെലവ് കാരണം അപ്രാപ്യമാകുന്നതായി നിരവധി പരാതികൾ കമ്മീഷൻ മുമ്പാകെ വരാറുണ്ട്. ഇത്തരം കലാപ്രകടനങ്ങൾ അവതരിപ്പിക്കുന്നതിന് വേഷങ്ങൾക്കും മേക്കപ്പിനുമായി ഭാരിച്ച ചെലവ് മൽസരാർത്ഥികൾ വഹിക്കേണ്ടിവരുന്നു. ഈ ചെലവ് കാരണം സർഗ്ഗാത്മകമായ കഴിവുകളുള്ള പല കുട്ടികൾക്കും ഇത്തരം ഇനങ്ങളിൽ പങ്കെടുക്കാൻ കഴിയാതെവരുന്നു. കൂടാതെ ഏറെ സമയം വേഷങ്ങളും മേക്കപ്പും അണിഞ്ഞ് നിൽക്കുന്ന കുട്ടികൾക്ക് വെള്ളം കുടിക്കാനോ ആഹാരം കഴിക്കാനോ കഴിയാത്തത് തികഞ്ഞ ബാലാവകാശ ലംഘനമായേ കാണാനാകൂ. മൽസരങ്ങൾ നീണ്ടുപോകുന്നതിനാൽ കുട്ടികൾ തികഞ്ഞ പ്രയാസം അനുഭവിക്കുന്നു. ഇത്രയും വേഷവിധാനങ്ങളും മേക്കപ്പുമില്ലാതെ ഇത്തരം പരിപാടികൾ നടത്താനാകുമോ എന്ന് പരിഗണിക്കാവുന്നതാണ്. Centre for Cultural Resources and Training നടത്തുന്ന കലാമൽസരത്തിൽ വേഷവിധാനങ്ങൾക്ക് പകരം സർഗ്ഗാത്മകതയ്ക്ക് പ്രാധാന്യം നൽകുന്നു എന്നത് ഇത്തരുണത്തിൽ ശ്രദ്ധേയമാണ്.

****

2. 2005 – ലെ ബാലാവകാശസംരക്ഷണ കമ്മീഷനുകൾ നിയമത്തിലെ 15–ാം വകുപ്പ് പ്രകാരം സമർപ്പിക്കുന്ന ശുപാർശകൾ

കലോത്സവത്തിന്റെ ശരിയായ ഉദ്ദേശ്യലക്ഷ്യവും വിജയവും ഉറപ്പ് വരുത്തുന്നതിന് വിധി നിർണ്ണയത്തിന്റെയും അപ്പീൽ നടപടിക്രമങ്ങളുടെയും ശരിയായ നടത്തിപ്പ് ഏറെ പ്രാധാന്യമർഹിക്കുന്നു. ഇത് ശരിയായി നടപ്പിലാക്കിയാൽ മത്സരിച്ച് ഉയർന്ന മത്സരങ്ങളിൽ പങ്കെടുക്കുന്നവരേക്കാൾ അപ്പീൽ വഴി വരുന്നവരുടെ എണ്ണം കുറയ്ക്കാൻ കഴിയും. ഇതിനായി താഴെപറയുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങൾ കമ്മീഷൻ സമർപ്പിക്കുന്നു.

2.1. വിധികർത്താക്കളെ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിനും അപ്പീൽ അധികാരികളെ നിശ്ചയിക്കുന്നതിനുമുള്ള ചുമതല ജില്ലാതല ഉദ്യോഗസ്ഥൻമാരായ വിദ്യാഭ്യാസ ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർമാർക്കും അസി.എഡ്യൂക്കേഷണൽ ഓഫീസർമാർക്കും വിട്ടുനൽകരുത്. അത്യന്തം ശ്രദ്ധയോടെയും യോഗ്യത സംബന്ധിച്ച് ശരിയായ പഠനവും ഗവേഷണവും നടത്തിയും അവരുടെ പശ്ചാത്തലം സംബന്ധിച്ച് ശരിയായ രീതിയിൽ മനസ്സിലാക്കിയും വേണം വിധികർത്താക്കളെയും അപ്പീൽ അധികാരികളെയും നിശ്ചയിക്കാൻ. ഇതിനായി എല്ലാ വർഷവും പൊതുവിദ്യാഭ്യാസ ഡയറക്ടർ അത്യന്തം ശ്രദ്ധയോടെ 50 അംഗ പാനൽ തയ്യാറാക്കണം. ഓരോ അംഗവും അവരുടെ ബയോഡേറ്റ അധികാരികൾക്ക് നൽകണം. ഈ പാനലിൽ നിന്നു മാത്രമേ ഓരോ ജില്ലയിലേയ്ക്കുമുള്ള വിധികർത്താക്കളെയും അപ്പീൽ അധികാരികളെയും തെരഞ്ഞെടുക്കാൻ പാടുള്ളൂ. ഓരോ വിധികർത്താവും അപ്പീൽ കമ്മിറ്റി അംഗങ്ങളും തങ്ങളുടെ ബന്ധുക്കളോ ശിഷ്യൻമാരോ മത്സരത്തിൽ പങ്കെടുക്കുന്നില്ല എന്ന് കാണിച്ച് പൊതുവിദ്യാഭ്യാസവകുപ്പ് മുമ്പാകെ നിയമാനുസൃത സത്യവാങ്മൂലം ഒപ്പിട്ടു നൽകണം.

2.2. വിധിനിർണ്ണയത്തിൽ ഏറ്റവും പ്രാധാന്യമർഹിക്കുന്ന ഒന്നാണ് വിധികർത്താക്കൾക്ക് അവരുടെ മേഖലയിലുള്ള പരിചയം. ആയതിനാൽ എത്ര നല്ല കലാസ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നും ബിരുദം നേടിയവരാണെങ്കിലും പരിചയസമ്പത്തില്ലാത്ത, ഈ മേഖലയിൽ കഴിവ് തെളിയിക്കാത്തവരും പ്രവർത്തന പരിചയക്കുറവുള്ളവരുമായ പുത്തൻ ബിരുദധാരികളെ വിധികർത്താക്കളുടെ പാനലിൽ നിയമിക്കരുത്.

2.3. പാനലിൽ ഉൾപ്പെട്ട വിധികർത്താക്കളെ അവരുടെ സ്വന്തം ജില്ലകളിൽ വിധിനിർണ്ണയം നടത്തുന്നതിന് നിയോഗിക്കരുത്.

2.4. വിധികർത്താക്കളുടെ പാനൽ എല്ലാ വർഷവും പരിഷ്ക്കരിക്കണം. വിധിനിർണ്ണയത്തിൽ ക്രമവിരുദ്ധമായി പ്രവർത്തിക്കുന്ന വിധികർത്താക്കളെ പാനലിൽ നിന്ന് സ്ഥിരമായി ഒഴിവാക്കേണ്ടതാണ്. തുടർന്ന് ഒരിക്കലും അവരെ പാനലിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യരുത്. കൃത്രിമം കാണിക്കുകയോ ചട്ടങ്ങൾ ലംഘിക്കുകയോ ചെയ്യുന്ന വിധികർത്താക്കളെ പാനലിൽ നിന്നു മാറ്റി നിർത്തുന്നത് ഏതാനും വർഷത്തേയ്ക്ക് മാത്രമായി പരിമിതപ്പെടുത്തരുത്. അവർക്കെതിരെയുള്ള ആരോപണം സംശയരഹിതമായി തെളിയിക്കപ്പെട്ടാൽ കുട്ടികളുടെ ഉത്തമ താൽപര്യത്തിനായി എന്നെന്നേയ്ക്കുമായി അത്തരക്കാരെ ഒഴിവാക്കണം.

2.5. സർക്കാർ നൽകുന്ന ശരിയായ സൗകര്യത്തിന്റെയും യാത്രാ സൗകര്യത്തിന്റെയും അഭാവത്തിൽ പല പ്രഗത്ഭരായ കലാകാരൻമാരും വിധികർത്താക്കളായി വരുവാൻ മടിക്കുന്നുണ്ട്. പ്രത്യേകിച്ച് ജില്ലാ സബ് ജില്ലാ കലോത്സവങ്ങളിൽ. ജില്ലാ വിദ്യാഭ്യാസ ഉപ ഡയറക്ടർമാർക്ക് പരിമതിമായ ഫണ്ട് ഉപയോഗിച്ച് ഇത്തരം മത്സരങ്ങൾ നടത്തേണ്ട സാഹചര്യവുമുണ്ട്. ഗുണമേന്മയുള്ള വിധിനിർണ്ണയം എല്ലാ തലങ്ങളിലും ഉറപ്പ് വരുത്തുന്നതിന് വിധികർത്താക്കൾക്ക് ശരിയായ സൗകര്യങ്ങൾ നൽകേണ്ടതും ആയതിനാവശ്യമായ ഫണ്ട് സർക്കാർ നിർബന്ധമായും നീക്കിവെയ്ക്കേണ്ടതുമാണ്.

2.6. പ്രകടനങ്ങൾക്ക് നൽകേണ്ട മാർക്ക് സംബന്ധിച്ച് വിധികർത്താക്കൾക്ക് ശരിയായ വിവരവും മാനദണ്ഡവും നൽകിയാൽ മാർക്ക് നൽകുന്നതിലെ പ്രകടമായ വ്യത്യാസം ഒഴിവാക്കാനാകും. ഓരോ വിധികർത്താവും നൽകുന്ന മാർക്കുകളിൽ 5 ശതമാനമോ 10 ശതമാനമോ വ്യത്യാസം കണ്ടാലോ, അനുവദനീയമായ മാർക്കിലും കൂടുതൽ മാർക്ക് നൽകുന്ന സാഹചര്യമുണ്ടായാലോ അത്തരം വിധികർത്താവ് നൽകിയ മാർക്ക് അവഗണിക്കേണ്ടതും മറ്റു വിധികർത്താക്കൾ നൽകിയ ശരാശരി മാർക്ക് പരിഗണനക്കെടുക്കേണ്ടതുമാണ്. ഇക്കാര്യം വിധികർത്താക്കളെ നേരത്തെ അറിയിച്ചാൽ ഇക്കാര്യത്തിലുള്ള മാനദണ്ഡങ്ങൾ ശരിയായ രീതിയിൽ പാലിക്കാൻ കഴിയും.

2.7. അപ്പീലുകൾ അനുവദിച്ചും നിരസിച്ചും കൊണ്ടുള്ള ഉത്തരവുകൾ കാര്യ ാരണ സഹിതമുള്ളതായിരിക്കണം. അപ്പീലുകൾ തീർപ്പാക്കുന്നതിന് മുമ്പായി സി.ഡി കണ്ടിരിക്കേണ്ടതും അപ്രകാരം സി.ഡി കണ്ട വിവരം അപ്പീൽ ഉത്തരവിൽ വ്യക്തമാക്കേണ്ടതുമാണ്. സബ് ജില്ലാ, ജില്ലാ കലോൽസവങ്ങൾക്കിടയിൽ വ്യക്തമായ ഇടവേള ഉണ്ടെങ്കിൽ മാത്രമേ അപ്പീലുകൾ കൃത്യമായി പരിശോധിച്ചും മറ്റും നീതിയുക്തമായ തീരുമാനത്തിലെത്താനാകൂ. ഇക്കാര്യം ശരിയായി പാലിക്കപ്പെടുന്നുവെന്ന് ജില്ലാ വിദ്യാഭ്യാസ ഉപഡയറക്ടർമാരും ഉപജില്ലാ വിദ്യാഭ്യാസ ഓഫീസർമാരും ഉറപ്പ് വരുത്തിയിരിക്കണം. വിധി നിർണ്ണയത്തിന്റെ പരിപാവനം ഉറപ്പ് വരുത്താൻ പൊതുവിദ്യാഭ്യാസവകുപ്പ് ഇക്കാര്യം നിരീക്ഷിക്കുകയും വേണം.

2.8. കലോത്സവം നടത്തിപ്പിന്റെ അപ്പീൽ നടപടിക്രമങ്ങൾ ഇപ്പോൾ നടക്കുന്നത് വിദ്യാഭ്യാസവകുപ്പ് പുറത്തിറക്കിയ ഭരണപരമായ ഉത്തരവുകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ്. അപ്പീൽ നടപടിക്രമങ്ങൾ വിശദമായി പ്രതിപാദിക്കുന്ന ഒരു നിയമനിർമ്മാണത്തിന്റെ സാധ്യത സജീവമായി പരിഗണിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. അപ്രകാരം ഒരു നിയമനിർമ്മാണത്തിലൂടെ അപ്പീൽ നടപടി ക്രമങ്ങൾ നിയന്ത്രണവിധേയമാക്കി, വിദ്ഗദ്ധരായ ആളുകൾ ഉൾപ്പെട്ട അപ്പീൽ ഫോറങ്ങൾ അപ്പീൽ തീർപ്പ് കൽപ്പിക്കുന്ന സാഹചര്യം വന്നാൽ ഇതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഒട്ടനവധി പരാതികൾ ഒഴിവാക്കാനാകും. അപ്പീൽ തീർപ്പ് കൽപ്പിക്കുന്നതിന് വിദഗ്ദ്ധർ ഉൾപ്പെടുന്ന ഫോറം തന്നെ നിയമനിർമ്മാണത്തിലൂടെ കൊണ്ടുവരാവുന്നതാണ്. ഇപ്രകാരം കൊണ്ടുവരുന്ന നിയമനിർമ്മാണത്തിൽ വിധികർത്താക്കൾക്കും അപ്പീൽ അധികാരികൾക്കും പെരുമാറ്റച്ചട്ടങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തുന്ന കാര്യവും സജീവമായി പരിഗണിക്കണം. കൃത്രിമം കാണിക്കുന്ന വിധികർത്താക്കളെയും അപ്പീൽ അധികാരികളെയും പ്രോസിക്യൂട്ട് ചെയ്യുന്നതിനും വ്യവസ്ഥകളുണ്ടാക്കാവുന്നതാണ്.

2.9. കലോത്സവത്തിൽ ഇപ്പോഴുള്ള പല ഇനങ്ങളും കുറയ്ക്കുന്ന കാര്യം ഗൗരവമായി പരിഗണിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. കൂടുതൽ ഇനങ്ങൾ കലോത്സവത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുന്നത് ഒരിക്കലും പരിഗണിച്ചുകൂടാ.

2.10. കേരളസമൂഹത്തിൽ പരിമിത സാന്നിദ്ധ്യമുള്ള പല കലാ ഇനങ്ങളും ഇന്ന് മത്സര ഇനങ്ങളിലുണ്ട്. ഇതിന് പരിശീലകരും വിധികർത്താക്കളും കുറവാണ്. പലപ്പോഴും പരിശീലകർ തന്നെയാണ് ഇത്തരം കലാരൂപങ്ങൾക്ക് വിധികർത്താക്കളായി വരുന്നത് വിധിനിർണ്ണയത്തിന്റെ സുതാര്യതയെ ബാധിക്കുന്നു. അത്തരം കലാരൂപങ്ങൾ മത്സര ഇനങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തരുത്.

2.11. സ്കൂൾതല കലാമൽസരങ്ങൾ നിർബന്ധമായും തുറന്ന വേദിയിൽ തന്നെ നടത്തേണ്ടതും സ്കൂൾ കുട്ടികൾക്ക് ആയത് കാണാൻ അവസരം നൽകേണ്ടതുമാണ്.

2.12. അറബിക് സംസ്കൃതം കലോത്സവം, സ്പോർട്ട്സ്, അത്‌ലറ്റിക് മത്സരങ്ങൾ എന്നിവ പോലെ മ്യൂസിക്, ഡാൻസ് കലാമത്സരങ്ങൾ പ്രത്യേകമായി നടത്തുന്നത് ഗൗരവമായി പരിഗണിക്കേണ്ടതാണ്. ഇത് ചില കലാരൂപങ്ങൾക്ക് പ്രത്യേക പരിഗണന കിട്ടുന്നതിന് സഹായകമാകും. ഇത്തരം കലാരൂപങ്ങൾ പ്രത്യേക വേദികളിൽ നടത്തുന്നത് വേണ്ടത്ര ശ്രദ്ധയും പരിഗണനയും കിട്ടാത്ത കലാരൂപങ്ങൾക്ക് കൂടുതൽ പ്രോൽസാഹനവും ജനശ്രദ്ധയും പിടിച്ചുപറ്റാനും സഹായകമാകും. ഈ രൂപത്തിൽ സജ്ജീകരിക്കുന്നതുകൊണ്ട് ചില മൽസരങ്ങളുടെ ചില തലങ്ങൾ ഒഴിവാക്കാനുമാകും. വിദ്യാഭ്യാസാവകാശനിയമം അനുശാസിക്കുന്ന അദ്ധ്യാപക വിദ്യാർത്ഥിബന്ധങ്ങൾ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിന് ഇത് സഹായമാകുന്നു.

2.13. ഒന്നാം സ്ഥാനം ലഭിച്ച മത്സര ഇനങ്ങളുടെ സിഡി വിൽപ്പന നടത്തുന്നത് അടിയന്തിരമായി നിർത്തലാക്കണം. പ്രകടനങ്ങളിൽ വന്ന തെറ്റുകൾ ആവർത്തിക്കുന്നത് ഇതുവഴി ഒഴിവാക്കാം. അതേസമയം നന്നായി അവതരിപ്പിക്കപ്പെട്ട ഇനങ്ങൾ ടെലിവിഷനിലൂടെയും മറ്റു മാധ്യമങ്ങൾ വഴിയും പ്രചരിപ്പിക്കുന്നത് വിജയികൾക്ക് തീർത്തും പ്രോത്സാഹനവുമായിരിക്കും.

2.14. ഫോക്ക് ഡാൻസിന് നൽകുന്ന തീമുകൾ നല്ല കവിതാശകലങ്ങൾ ആസ്പദാക്കിയുള്ളതും അവരുടെ പ്രായത്തിനനുസരിച്ചുമുള്ളതുമാണെന്ന് വിദ്യാഭ്യാസ ഡയറക്ടർ ഉറപ്പ് വരുത്തണം. ക്ലാസിക്കൽ ഡാൻസിനും പ്രായത്തിന് അനുസൃതമായ ഇനങ്ങൾ നൽകുകയും അവർക്ക് നൽകുന്ന വേഷവിധാനങ്ങൾ പ്രായത്തിന് അനുസൃതമായിരിക്കുകയും വേണം. ഇതുമൂലം മൽസര ഇനങ്ങളിൽ പങ്കെടുക്കുന്ന കുട്ടികൾക്ക് വേഷവിധാനങ്ങൾക്കും മറ്റും വേണ്ടി വരുന്ന ചെലവുകൾ കുറക്കാനുമാകും (Annexure 2 section 13 t]Pv 43). ഇതിന് ആവശ്യമായ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശം വിദ്യാഭ്യാസ ഡയറക്ടർ മാന്വൽ വഴി പുറപ്പെടുവിക്കേണ്ടതാണ്.

2.15. വിധികർത്താക്കളെ സഹായിക്കുന്നതിനും മറ്റും വിദ്യാർത്ഥി വാളന്റീയർമാരെയും സ്റ്റുഡന്റ് പോലീസ് കേഡറ്റ് ഉൾപ്പെടെയുള്ളവരെയും നിയോഗിക്കാവുന്നതാണ്. വിവിധ കലാരൂപങ്ങളുടെ മൽസര നടത്തിപ്പിൽ പരിചയസമ്പന്നരെ പ്രത്യേക ഇനങ്ങൾ അവതരിപ്പിക്കപ്പെടുമ്പോൾ വേദികളിൽ നടത്തിപ്പിന്റെ ചുമതല നൽകി നിയോഗിക്കുന്നത് ഉയർന്നു

വന്നേക്കാവുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾ എളുപ്പത്തിൽ പരിഹരിക്കുന്നതിനും കാലതാമസം ഒഴിവാക്കുന്നതിനും സഹായകരമാകും.

2.16. ആദ്യ മൂന്ന് സ്ഥാനം നേടുന്നവർക്ക് പ്രൈസ് മണി നൽകുന്ന സമ്പ്രദായം ഒഴിവാക്കേണ്ടതാണ്.

2.17. കലോത്സവ വിജയികൾക്ക് നൽകുന്ന ഗ്രേസ്മാർക്കും മറ്റ് ആനുകൂല്യങ്ങളും വളരെ ഉയർന്ന നിലയിലുള്ളതാണ്. അക്കാഡമിക്ക് നൈപുണ്യത്തിന് നൽകേണ്ട പ്രാധാന്യം ഒരർത്ഥത്തിലും ഗ്രേസ് മാർക്കും മറ്റു സൗജന്യമാർക്കും നൽകി അപ്രസക്തമാക്കിക്കൂടാ. ആയതിനാൽ ഇപ്പോൾ നൽകുന്ന ഗ്രേസ് മാർക്ക് മൂന്നിൽ ഒന്നായി കുറച്ച് 10, 8, 6 എന്നിങ്ങനെ യഥാക്രമം ഒന്നും രണ്ടും മൂന്നും ഗ്രേഡുകാർക്ക് നൽകാവുന്നതും ആയത് സമാന മേഖലകളിലെ ബന്ധപ്പെട്ട പഠനത്തിന് സഹായകമാകുന്ന രീതിയിൽ മാത്രം നൽകി പരിമിതപ്പെടുത്തേണ്ടതുമാണ്. ഒരിക്കലും ഗ്രേസ് മാർക്ക് മൊത്തം മാർക്കിനോട് കൂട്ടി എഴുതരുത്. ഗ്രേസ് മാർക്ക് പ്രത്യേകം കാണിക്കേണ്ടതാണ്. കലോൽസവമുൾപ്പെടെയുള്ള മേഖലകളിൽ ഗ്രേസ് മാർക്ക് നൽകേണ്ടതുണ്ടോ എന്ന കാര്യം സർക്കാർ പുനർവിചിന്തനത്തിന് വിധേയമാക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

2.18. വിധിനിർണ്ണയത്തിന്റെ സുതാര്യതയും ഗുണമേന്മയും ഉറപ്പ് വരുത്താൻ സാങ്കേതിക വിദ്യ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്ന കാര്യം ഗൗരവമായി പരിഗണിക്കണം. യാതൊരു സാങ്കേതിക വിദ്യയുടെയും സഹായമില്ലാതെയാണ് ഇപ്പോൾ വിധിനിർണ്ണയവും അപ്പീൽ നടപടി ക്രമങ്ങളും നടക്കുന്നത്. സാങ്കേതികവിദ്യ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്നപക്ഷം നടപടികൾ കൂടുതൽ സുതാര്യവും എളുപ്പത്തിലും ആകുന്നതുമാണ്.

2.19. കലോൽസവം ഇന്ന് നാം കാണുന്ന രൂപത്തിലേയ്ക്ക് വളർന്നതിന് ഒട്ടേറെ ഘടകങ്ങൾ സ്വാധീനം ചെലുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഏഷ്യയിലെതന്നെ ഏറ്റവും വലിയ കലോൽസവമായി മാറിയ സംസ്ഥാന സ്കൂൾ കലോൽസവത്തിന്റെ വളർച്ച വിവരിക്കുന്ന ചരിത്രം രേഖപ്പെടുത്തുകയും സൂക്ഷിക്കുകയും വേണം.

2.20. നല്ല കലാകാരൻമാരെ വാർത്തെടുക്കുക എന്ന കലോത്സവത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യ ലക്ഷ്യങ്ങൾ പൂർണ്ണമായും നിറവേറ്റപ്പെടുന്നുണ്ടോയെന്ന് പരിശോധനക്ക് വിധേയമാക്കണം. ഈ ഉദ്ദേശ്യം എത്രത്തോളം പൂർത്തീകരിക്കാൻ സാധിച്ചു എന്ന കാര്യത്തിൽ കൃത്യമായ പഠനം നടത്തി ആയതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ തുടർ നടപടി സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്.

2.21. ഏറ്റവും വലിയ കലോത്സവമായ സ്കൂൾ കലോത്സവത്തിന് പണം ശേഖരിക്കുന്നത് വിദ്യാർത്ഥികളിൽ നിന്നാണ്. അദ്ധ്യാപക സംഘടനകൾ മുഖേന മറ്റു സംഭാവനകളും പിരിക്കുന്നുണ്ട്. സുതാര്യവും ഗുണമേന്മയുള്ളതുമായ വിധിനിർണ്ണയം ഉറപ്പ് വരുത്തുന്നതിന് നല്ല നിലവാരത്തിലുള്ള വിധികർത്താക്കളെ കണ്ടെത്തേണ്ടതുണ്ട്. ഏഷ്യയിലെ തന്നെ ഏറ്റവും വലിയ കലാമൽസരമായി മാറിയ സംസ്ഥാന സ്കൂൾ കലോൽസവത്തിന്റെ വിധി നിർണ്ണയത്തിനും അപ്പീൽ നടപടിക്രമങ്ങളുടെ തീർപ്പിനും മറ്റുമായി പ്രത്യേക ഫണ്ട് വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ മാറ്റി വെയ്ക്കേണ്ടത് ആവശ്യമാണ്. എങ്കിൽ മാത്രമേ നിലവാരമുള്ള വിധികർത്താക്കളെയും യോഗ്യരായ വിദഗ്ധരെയും കണ്ടെത്താനും അവർക്ക് അർഹിക്കുന്ന

രൂപത്തിൽ പരിഗണന നൽകാനുമാകൂ. വിധിനിർണ്ണയത്തിന്റെയും അപ്പീൽ തീർപ്പിന്റെയും സുതാര്യത ഉറപ്പ് വരുത്തണം.

2.22. കലോത്സവനടത്തിപ്പിനായി ശേഖരിക്കുന്ന ഫണ്ട് ചെലവാക്കുന്നത് സംബന്ധിച്ച് വ്യക്തമായ നിരീക്ഷണവും കൃത്യമായ ഓഡിറ്റിങ്ങും നടക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തണം. ഇതിനായി നിലവിലുള്ള സജ്ജീകരണം ശക്തിപ്പെടുത്തണം.

2.23. പ്രധാനമായും സ്കൂൾ വിദ്യാഭ്യാസം, ഹയർ സെക്കന്ററി, വൊക്കേഷണൽ ഹയർ സെക്കന്ററി എന്നിങ്ങനെ മൂന്ന് വിഭാഗങ്ങളിൽ ഒന്നിച്ചാണ് മത്സരം നടക്കുന്നത്. ഈ മൂന്ന് വിഭാഗത്തിലുള്ള അദ്ധ്യാപകരുടെയും സഹകരണവും സാന്നിദ്ധ്യവും കൂടുതൽ ഉറപ്പ് വരുത്തണം. അവരുടെ കൂടി പരിചയസമ്പത്ത് ഉപയോഗപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടുവേണം കലോൽസവ നടത്തിപ്പ് സംപുഷ്ടമാക്കാൻ.

സർക്കാരിന്റെയും വിദ്യാഭ്യാസവകുപ്പിന്റെയും സത്വരനടപടിക്കായി മേൽപ്പറഞ്ഞ ശുപാർശകൾ കമ്മീഷൻ സമർപ്പിക്കുന്നു. കമ്മീഷൻ സമർപ്പിക്കുന്ന ശുപാർശകളിൽ കൈക്കൊണ്ട നടപടി 2012-ലെ കേരള സംസ്ഥാന ബാലാവകാശ സംരക്ഷണ കമ്മീഷൻ ചട്ടം 45 പ്രകാരം കമ്മീഷനെ അറിയിക്കേണ്ടതാണ്.

കെ. നസീർ
(മെമ്പർ)

മീന. സി.യു.
(മെമ്പർ)

എൻ. ബാബു
(മെമ്പർ)

ഫാദർ ഫിലിപ്പ് പരക്കാട്ട്
(മെമ്പർ)

ജെ. സന്ധ്യ
(മെമ്പർ)

ഗ്ലോറി ജോർജ്ജ്
(മെമ്പർ)

ശോഭാ കോശി
(ചെയർപേഴ്സൺ)

BACKGROUND NOTE FOR THE CONSULTATION ON KALOLSAVOMS

1. Introduction

In connection with the Kerala State School Kalolsavam organized by the General Education Department for the academic year 2014-2015, the Kerala State Commission for the Protection of Child Rights received **169** appeals covering a wide range of issues. While dealing with these appeals, it became clear that there were some issues pertaining to the Kalolsavam which infringed not only on the rights of children participating in it, but even those who did not. Over the years, the Kalolsavam has become a well identified platform for children to express themselves and showcase their artistic sensibilities; it is also an opportunity for talented students to gain a significant advantage over their peers through the grace marks awarded to the winners in different events. Given the impact that Kalolsavams have on the lives of school students, it became imperative that the problem areas noted in connection with the way kalolsavams are held, and their outcomes, be addressed at the earliest. Therefore, the Commission decided to hold a consultation with important stakeholders to assess their views, and to figure out how best these critical issues can be addressed keeping in mind the best interests of the children.

Some of the important issues which the Commission identified, on the basis of its understanding of the existing processes, are given below:

2. Issues related to the time frame for the conduct of the competitions:

2.1 Competitions are being held at the school, the sub-district and the district levels before the State Kalolsavams are held. These competitions are slated to be held along with other prescribed activities like the Science fair, Sports events etc during the second semester of the academic year. Some of the districts have a large number of sub districts; Malappuram with 13 sub districts is perhaps the largest. It is seen that every year, the gap between the conduct of the sub district, district competitions in

the larger districts and the State Kalolsavams is just a matter of a few days. This has a ripple effect that impacts the conduct of the State Kalolsavam and their outcomes adversely in many ways. The problems noted in this regard are:

2.1.1 There is very little time available for the appeals preferred by the students, in connection with decisions at the district level competitions, to be settled in a manner that befits the importance of their outcome for the participants. It was noted that appeals are being decided in many cases without following the prescribed procedures and with undue haste. There is a certain lack of transparency and absence of speaking orders. There is no facility to see the score sheet, unless an application is filed under RTI, for which there is no time. This results in the large number of appeals being preferred at other appellate forums like this Commission, where also considerable difficulty is caused since decisions have to be given for the appeals in a very short period.

2.1.2 With a large number of appeals being allowed by various appellate forums, the number of participants at the Kalolsavams increase manifold in the eleventh hour, causing adverse impact on the arrangements made for the State Kalolsavam. When the number of participants in each event increases, the wait for the children to perform, goes way beyond midnight, especially in the performing arts. This is a serious infringement of child rights because the child is taxed unduly and is unable to perform at his or her best at this highly competitive event. Efforts to shift the venue to other available venues, in order to reduce the long wait, appears to result in another set of problems, which also have implications for Child Rights, as will be explained separately.

2.1.3 Under the circumstances, the need to have clarity on the time frames for the various co curricular activities in an academic year and the importance of adhering to the given schedules assumes importance. The reasons why we find it difficult to adhere to the schedules and what can be done to overcome them merit discussion.

3. Factors that lead to the registration of a large number of appeals

3.1 Information available with the Commission shows that the maximum number of complaints are preferred at the sub- district and district levels. From the appeals received at the Commission, it is also seen that the approach in many of these cases was very casual; instances where even totals were revised to lower marks without a simultaneous modification in the individual classifications etc have had to be, interalia,

addressed by the Commission. This raises a huge question mark over the quality of judges invited to assess these performances. There is also concern that when persons who have vested interests locally are invited as judges, it results in subjective outcomes.

3.2 The guidelines for conducting the kalolsavam does not specify any special criteria for the selection of judges. At the school level the reference is only to securing the services of persons proficient in the respective areas, whereas at the sub-district level there is reference only to using persons from a prepared panel; there is no mention about how that panel is to be prepared. At the district level, again, there is mention about the need to maintain the confidentiality of the panel, but nothing about any 'dos and donts' regarding the selection. Interestingly, while the members of the Appeal Committee have to sign an affidavit stating that they have no relatives, children or students participating in the festivals, there is no such requirement prescribed for any judge although they are bound to have their students participating in these events. That appears to be the crux of the problem in the case of those selected as judges from the locally available, narrow pool of experts. Thus, there is some ambiguity in these cases that needs to be addressed.

3.3 There are also some other issues related to the receipt of appeals that needs attention. The rule provision is that an appeal has to be made with the prescribed fee to the DEO or the General convener. When the venues are changed or the events are concluded late at night, there is difficulty in complying with the prescribed deadline. An outcome of this provision for appeals is the resultant levels of litigation that have arisen from it. Today, parents do not hesitate to avail the services of lawyers to secure the outcomes they seek. In this way the appellate process has become an avenue that only those with means can tap. At the same time, there is also a group that cannot afford the basic fee to be paid while making an appeal. This only emphasizes the need to ensure the good quality of judgements, and announcement of results in as transparent a manner as possible. There are also complaints that the fees submitted as deposits have not been refunded in many cases even after the appeal has been upheld. These issues also merit consideration.

4. Problems arising out of poor infrastructural facilities

4.1 This is a problem that is normally seen in the case of performing arts. The sudden shift in venues, noticed mainly at the sub district and district levels, results in a number of problems such as inconveniencing the participants to suddenly shift from

one venue to another and causing difficulties in making appeals. It also results in providing venues of uneven quality to the participants. The standards of some of the venues, especially the mike arrangements, the stage itself are not only below par, they have also resulted in injury to the performer in some case; below par mike arrangements also adversely affect the outcome of the performance, which is not acceptable.

5. Impact of the benefits on the winners as well as on others

5.1 There are a number of issues involved in this regard. The most significant outcome for the participant is the grace marks that those securing the top grades will obtain. These grace marks are added to the marks secured by these students in the academic examinations, and can significantly impact their admissions to institutions for higher learning, including professional colleges. The first question that begs attention is whether the marks awarded for the Kalolsavam appear to be disproportionately higher than those given for some of the other activities which require similar effort. Secondly, at a time when competition is at its peak for entrance to good colleges, it is a matter for serious consideration whether the weightage given in such situations is proportionate and non discriminatory vis a vis other students. This issue is being highlighted for three reasons:

5.1.1 The percentage of students who take part in such events is a small, and there is a clear urban bias in the nature of schools that participate in certain events, as seen from the appeals received.

5.1.2 Given the intensity of the competition, especially in the performing arts, the level of investment that parents are making is very high; therefore competition in such categories becomes out of reach for those who cannot afford such levels of investment.

5.1.3 While the need to recognize and encourage the talents and capabilities of students is laudable, it is necessary to examine whether the generous encouragement given in the form of marks is in any way contributing to the promotion of artistic endeavors in the state or has the present form of encouragement ended up merely as a means to secure admission in prestigious institutions, especially professional colleges, at the cost of those who do not have opportunities to compete, including those studying in other streams of education in Kerala. Does it take away from the focus to be given to

academic pursuits, especially when there is a serious ongoing debate on the declining quality of education?

5.1.4 There is also concern that the efforts that teachers, DEOs etc have to devote to organise the various activities result in their being unable to adhere to the minimum number of teacher –student contact hours prescribed under The RTE. This is also an issue that would affect students in general and , therefore, a cause for concern.

5.1.5 A final point of consideration is whether the present level of enthusiasm for certain items in the Kalolsavam will continue to be as frenetic — especially in the performing arts, which receive disproportionate attention vis a vis other items — if the level of grace marks is moderated, only to award a reasonable weightage to the participants? Can there be any alternate formulation that is not as discriminatory to children in general and also to the cause of academic excellence?

****

ANNEXURE II

Minutes of the First Consultation held on May 19, 2015 to discuss issues connected with the conduct of the Kalolsavam

1. The consultation had participation from important stakeholders representing the perspectives of the organizers, trainers, parents and participants of the Kalolsavam.

2. The meeting began by taking note of the fact that in 2014-15 the Commission had, in its capacity as a civil court under Section 14 of the Commissions Act, received around 170 complaints from participants in the School Kalolsavam 2015 citing violation of their right to participation. Since the Kalolsavom is rated as arguably the biggest youth cultural festival in Asia, the objective of the consultation was to find out from the participants as to how best these complaints can be reduced and what can be done to streamline and improve its implementation so that the Kalolsavam can grow from strength to strength devoid of any adverse elements that can mar its reputation as a unique forum for children to showcase their talents.

3) In this context four major points were identified for discussion with the participants viz

i) Why are the complaints increasing each year?

ii) Are competitions being held as per the time tables fixed for it at the school/ sub district/ district/ state levels in the Annual calendar or is there any difficulty in adhering to these schedules, resulting in problems in organizing the events at the next level of the competitions?

iii) The various issues emanating from giving grace marks to winners of the kalolsavams; and

iv) Problems arising from the alleged lack of proper venues for conducting competitions especially in the performing arts segment.

3. In the discussions that followed, the following issues and suggestions emerged:

A) Eminent participants who had experience of training competitors for Kalolsavams over the years and who had the opportunity to serve as judges and jury narrated many of their unhappy experiences over the years which have resulted in them not sending any students for the competitions for many years. They made the following suggestions for improving the current state of affairs:

- Improve the quality of the judging, especially at the earlier stages of the competition.

- Do away with the present system at the sub district/districtlevels of getting the judges for the competition by giving a contract to a third party to pick the judges because the person thus contracted often has no knowledge of the arts for which he is selecting the judges.
- The same judges come for the sub districtand districtcompetitions. Their quality is uneven and the way their biodata is often presented is humiliating and further enhances their lack of credibility. There has to be better quality judges, selected as per guidelines, instead of by a third party, at the sub district and district levels.
- The same panel of judges have been used at the state level for the last 10 years or so. There is a need to change the judges more frequently as there is no dearth of competent persons in the state.
- Getting judges from other states is not a fool proof method as some of them train students here leading to irregularities which have come into the public domain.
- When a judge is found to have performed poorly in his task or has been found to have committed some irregularity, he/she should be debarred for a period of 3 to 6 years.
- All judges brought from other states are not top notch and often lesser in competence and stature than those available locally. Better conveniences should be given to local, eminent experts in every art form in the state. Good local experts would be less expensive to have and will come if they are treated with courtesy and provided reasonable/justifiable facilities.
- Select judges who have achieved a good reputation for their knowledge in a particular art form in each of the 14 districts, based on their biodata. This selection must be done by a committee appointed for this purpose. From this list, the judges should be deputed for the school, district and state level competitions.
- Prepare a panel of 25 judges each year whose services can be used at the different levels of the competition. It will be possible to get good judges of quality if they are given decent basic facilities, which are not being provided today at the earlier stages of the competition. Most artistes of eminence do not accept the invitation to be judges because of the shoddy treatment meted to them;
- Select judges who have achieved a good reputation for their knowledge in a particular art form in each of the 14 districts, based on their biodata. This selection must be done by a committee appointed for this purpose. From this list, the judges should be deputed for the school, district and state level competitions.

- Have the senior most and most experienced person among the jury members designated as the Chairperson of the jury. It will be his/her responsibility to discuss and evaluate the marks given by the other jury members and announce the results at the venue itself immediately thereafter. It will not be possible to improve the quality of the jury at the rate of remuneration given today.

- There must be greater transparency in the judging process. For this,

  a) have an open forum after each competition .There is little to distinguish one competitor from another, and on any given day, any one can beat the other. So the judges have to identify mainly the shortcomings of a performance when selecting a winner. These could be explained to the participants, as it will help them and improve the credibility of the judging process and reduce appeals. This would require the selection of competent and experienced persons to be judges. The present practice of telling the judges to remain silent and not to talk to each other or anyone else during the judging process should be done away with.

  b) sensitise the judges on the marking system ie the range of marks to be awarded, the maximum marks earmarked for each aspect of the performance etc so that many anomalies, the wide gaps in marking and the resultant embarrassments and appeals in this connection can be avoided;

  c) The present method of having the same judge assess the performance in a wide range of dances at the sub district level needs to be stopped because no judge will have the requisite skills to judge all these items; do not have the same set of judges to judge disparate items in which they have no real knowledge, even if it is an item like thiruvathira. A net search can help identify suitable persons.

  d) consider the use of computerized marking system so that there is total transparency whereby many of the allegations about bias and correction of marks as an afterthought can be avoided;

  e) when appeals are allowed and performances go on till midnight, it is taxing on the judges and quality of judging suffers.

  f) At the school level, when assessing the grading as A,B and C, the jury must write down briefly the criteria on the basis of which the awards were given. There should not be a difference of over 10 to 20 marks between the total marks awarded to a participant. If that happens, there is a case for concern and immediate action for redressal is necessary.

- Do away with appeals at the school level after providing good quality judges to avoid the present malaise of excessive appeals.
- Announce publicly the composition of the appeal committee. If they are artistes of eminence, there is no reason to keep their names under wraps. On the contrary, it will add to the credibility of the judging process.
- Provide one day training to the selected jury so that there is a proper and common understanding of their role and responsibilities.
- A jury member should not have to perform duties continuously or more than six hours. Do not tell any jury member the item or the stage/venue that he or she is going to judge. This should be revealed only half an hour before the competition when they are escorted to the venue by the organizers and, seated and handed over the tabulation sheets. The present practice of getting affidavits from the jury members and participants must continue.
- There is need to modify the existing guidelines about the items to be presented for dances, keeping in mind the growth and maturity of the students.
- The following mandatory guidelines may be prescribed for the various age groups in the matter of item selection for the Kalolsavam:

a) Classical dance forms:

Alarippu, Jathiswaram	LP Section
Jathiswaram, Shabdam	UP Section
Padavarnam	High School, Higher Secondary

b) Folk Dance form:

The subject and the language must be appropriate for children. Do not allow topics relating to abuse, use of unacceptable language and body movements. Topics from Malayalam literature should be encouraged. The present practices of using inappropriate themes and body movements should be totally done away with.

- Stop the practice of selling CDs of the best performances because that leads to “copy cat imitations” in the coming years, simultaneously perpetuating all the errors made even by the dancer securing first place in a given year. It also results in the same items being repeated year after year.
- Do not have the Kalolsavam at the subdistrict, district and state levels too close together. Can we have the sub districtlevel in the first term, district level in the second term and the state level at either the end of the second term or early in the third term to

avoid crowding, and give the children enough time to focus on their studies, make travel plans and prepare for the competition? There is need to adhere to the pre fixed time table for the festival.

- The use of pre recorded music in the competition was proposed to help reduce the expenditure to the contestant in participating in the event. However today, pre recorded music itself has become a source of many malpractices linked with the large number of complaints based on "technical " problems, taking recourse to the provision in the manual which says that complaints will be allowed for "technical" reasons. Such appeals should not be accepted as they have no real basis.
- There is no need for competition at the sub district level. Divide the state into three zones, namely the North, Central and South zones and select only three participants per item so that there are only nine participants at the state level.
- It is necessary to examine the list of the competitors well in advance along with the various other events in which some of them may be participating to ensure that there is no clash in timings.
- Participants should be told well in advance about the timings and venues of their other items.
- It is also important that those responsible take good care to ensure that the stage arrangements (such as sound, light etc) are in order.
- Do away with the practice of allowing participants to dress like living advertisements for jewelry shops, silk saree shops etc The manual must direct children to wear ornaments and other accessories in accordance with their age. This will help bring down the cost of participation for the children.
- At every venue, ensure the availability of persons with previous experience of conducting these events to help the jury in managing problems in tabulating the marks and any unintended errors in the marking.
- Ideally persons from one district should not be sent to another district because of the tendency to be biased against talented competitors from the latter and deny them further participation at the higher levels.s
- There is concern about the growing lack of originality in the performances and the participants' lack of in depth knowledge of the art form. In the bid to secure the first position and the maximum grace marks, there is a serious threat to talented children being trained not to develop their knowledge of the art form but of an item which they will present to their best ability, without learning its background details. Similarly even in the literary events, children tend to memorise essays, poems prepared by experts for this purpose.

- That this forum, instead of nurturing creative talent, is becoming a forum only to gain recognition without in depth understanding of the art, is a cause of worry. The fact that Tamil Nadu has more persons devoting themselves to the arts despite not having a kalolsavam is a matter to be pondered over.

One of the experts also gave the following suggestions:

- The prize money given to the winners should be increased from the presently given Rs1000 as the cost of participation is significant.
- "A" grade is automatically given even if there is only one participant in an event. Every participant must be given only the appropriate grade and right to compete further based only on merit.
- The participants work hard to earn the right to compete at the higher levels of the competition—as hard as sportspersons do in sporting events. Grace marks, the title of Kalathilakam etc are only some incentives for their hard work. Hence they should not be all done away with.
- Titles like Kalathilakam should be given only at the state level. It also does not appear to be practically possible to count grace marks only for certain types of study or jobs.
- The kalolsavams must be conducted with discipline and in a positive environment bereft of acrimony and unhealthy competition.

B) The parent of a former regular participant of Kalolsavams made the following suggestions:

- Only qualified judges should be used for judging the competitions at all levels. The judges should be informed of the items to be judged by them only in the eleventh hour. Why have appeal provision at the state level when there is no provision for going further? CBSE conducts festivals without controversy and they have no grace marks.
- The panels at the school, sub district and district levels should be set up by the DPI and all judges should be drawn from that pool of judges. This panel should be changed annually . The controversy over a judge for Keralanadanam in 2014-15 is a case in point—one of the judges for this item did not have adequate experience to serve as a judge in this form of art.
- One of the major sources of complaints arises when the marks are taken behind the stage for the purpose of tabulation. In this case the practice adopted by CBSE of

using student volunteers for handling all matters related to the stage, including the task of handing over CDs etc is worthy of consideration as it will help eliminate many causes for doubts and complaints.

C) A number of persons who had tremendous experience in organizing this event, including officers responsible for bringing together the arts festivals of the different streams of school education under one umbrella, in the form of the School Kalolsavam as we know it today, devised the original manual and also conducted this jumbo festival in the initial years were present at the meeting along with some of the officers who held key positions when conducting the Kalolsavam in 2014-15. Interestingly, while they agreed on many issues, there were also differences in their perceptions, which have been summed up and reflected separately below, in order to capture the distinctive flavor of their differing experiences:

- Historically, 3 or 4 school cultural festivals, which were being conducted separately, were combined with much planning, and after extending the number of days by two, to create this annual seven day competition which has become a unique cultural show in India, and arguably the biggest youth festival in the world. The manual was also prepared to manage this mega event in as systematic a manner as possible.

- At the time the mega Kalolsavam was created , 216 items were included; but this was considered as too high a number even at that time, and barely manageable with the available support. It was agreed at that time that under no circumstances should this number be increased. However, it appears that the number of items have since gone up to 247, with the possibility for further increase. There is a strong case to stop this trend, and for reviewing and rationalising the existing numbers. One of the main challenges is to find competent judges for all these items, especially in the case of some art forms which are limited to one particular geographical area. Other avenues could be considered for showcasing such art forms.

- The possibility of having separate forums for performing arts, literary and painting related art forms etc can be considered after a careful study. This has been attempted in the past when athletics was successfully separated from sports. However it needs to be done with imagination so that these forums can stand independently, drawing the best minds in these fields to interact with the students, away from the shadow of the performing arts which currently gets disproportionate attention from the media.

- To maintain the quality of judging, it is necessary to prepare a panel of judges of integrity at the state level by the DPI, and have persons only from this panel judge competitions as far as possible even at the sub district levels. The 163 AEOs cannot be held responsible for identifying judges of technical competence on their own with their meager resources.

- Any judge who commits irregularity should be banned for life. Similarly persons who actively seek to become members of the judges panel should not be considered. The DPI and his/her team must be responsible for the quality of the judges at the respective levels.
- After the competition, ensure that the judges do not give interviews to the media. In the current scenario, it is doubtful if the judges can be allowed to discuss their assessments among themselves or with the participants. The focus should be on improving the credibility of the process.
- Appeal committees have been set up at every level to be fair to the competitors. As the number of participants and appeals increase, the time available for deciding the appeals becomes less. Therefore, if anything untoward comes to notice, there must be a provision to have an immediate check by a higher authority. That will help increase the credibility of the appeal process.
- At present the entire appeal process has been set up based on an executive order. To reduce the external forums of appeal, the possibility of bringing a legislation could be considered. To discourage undue appeals, provision can be made for improvement of grade but not of rating.
- In the context of kalolsavams, what first comes to mind now is the surge for grace marks. There is a strong case to reduce its quantum, and its impact for the participant in fields not connected with any art form.
- With only grades being given, there is no scope for placements and prize money.
- The manual is pretty comprehensive and what it requires is some tweaking in keeping with emerging needs.
- It is easy to downcry the Kalolsavams. But we need to remember that it is unique to Kerala and an event that many neighbouring states have considered, but failed to start. It also needs to be remembered that the exposure given through the kalolsavams have benefitted participants who have since established a name for themselves. Many art forms like yakshagana and purakkali have survived only because of the support given through the kalolsavams. What is needed is to strengthen the accountability, to empower the AEOs and DDs and to keep the DPI’s team fully motivated.
- In the matter of finances, auditing is being done; however the scope for having a mechanism for a higher level of checking merits consideration.

- For improving the quality of judging at all levels, the response from the participants covered the following broad parameters :

i) A person who is active in his/ her field as a teacher should not be selected to be a judge. Give priority to persons with experience, having an academic background or who are renowned critics or researchers in that art form.

ii) Anyone who has created problems in judgment once should never be included thereafter; that person should be permanently blacklisted.

iii) It must be ensured that the judges are treated properly and with dignity and given basic but proper facilities in the matter of stay, transportation etc. They must be allowed to depart with dignity and without being involved in any unnecessary controversy. It is the non availability of these basic requirements that results in eminent, locally available judges refusing to be on the panel.

- ✓ There is no denying that the grace marks awarded to the winners is one of the main attractions for the participants; it is also the reason for the unhealthy competition that results in excessive appeals. This problem did not exist prior to the system of granting grace marks for the winners.

- ✓ In order to curb the habit of excessive appeals, can we limit the eligibility to appeal to only those who come in the next three positions after the first, second and third positions? Appellate forums like the the Lok Ayukta, the Commission for Protection of Child Rights etc should all take a joint decision to get the appeals limited, if necessary by bringing a law to this effect.

- ✓ At present the kalolsavam is held over seven days in twenty two venues. Is it possible to conduct the event by splitting it into three parts, viz Sahitya , Sangeetha and Nritya competitions and conducted in three different zones to help eliminate some of the difficulties faced in conducting this event on such a large scale ? Then there would at best be about 9 to 10 competitors in every category at the state level. However that would deny the Kalolsavam the tag of being the biggest youth cultural event in Asia. This aspect would also need to be taken note of when taking a decision in this matter.

- ✓ The jury of judges is the one critical factor that causes the biggest crises at kalolsavam venues. Therefore it is necessary to find persons of merit to be part of the jury. An expert committee under the chairmanship of the DPI should be set up for this purpose. Any person who solicits a seat on the jury armed with his/her biodata should never be considered.

- ✓ While the right to appeal is certainly to be recognized as the right of a child, there must be means to also curb the proliferation of appeals.
- ✓ There is a need to sensitise and educate the organizers of the competitions as they are lacking knowledge of the nuances of the art form and its requirements when organizing the competition. Above all, they must be trained to handle situations impacting children in a way that meets the best interests of the children and the festival, rather than be inflexible in an attempt to protect their own interests.
- ✓ The media reporting of the competition needs improvement. Too much importance is being given to reporting on trivia connected with the arrangements or the participants of the Kalolsavam rather than on the art forms and the performance. The kalolsavam should become an opportunity to encourage young talent in various art forms and also educate the public.
- ✓ In the past, this issue was addressed effectively by getting the prize winning articles, stories, poems etc published in magazines like the Kalakaumudi. This could be attempted again. The compilations of stories and poems brought out during the golden jubilee celebrations was also an attempt to give them due publicity.
- ✓ Have parallel competitions called Sahityolsavam, Sangeetholsavam, Nrithyolsavam each of which was proposed for each of the three semesters. To reduce the over all burden of conducting the Kalolsavam, and save the manhours lost in one single district, it was proposed that the levels of competition can also be reduced to some extent in some events, (perhaps at the sub district level) like the literary and painting events for example, and held in different districts. They could be developed on the lines of the Hays festival to attract public attention while maintaining the quality.
- ✓ Only if the service organisations of teachers, the education department and the Commission jointly deliberate on the changes required, can any effective change happen. Therefore sensitise the service organizations of the teachers who play a major role in deciding how these competitions are to be conducted, in the fund collection connected with the competition, in the selection of the venue etc. Initially they were involved in the organization at the state level but now they are involved from the sub district level onwards.
- ✓ Different federations compete with each other to make their responsibilities, including fund collection, a success. Fund collection is a critical factor as it is crucial for conducting the kalolsavams without depending on the Government. The support of these service organizations would be crucial for effecting any changes in the present mode of conducting the Kalolsavams.

- There is a clear provision in the manual that at the school level, only the best performing items (ie which secure the highest marks), to the extent prescribed in the manual for each group of items should be sent to the next higher level. However, that limit is violated through appeals. It is from here that the adjustments happen that mar the entire conduct of the festival. The enormity can be understood when we realize that in the third category covering 8th to 10th standards, there are 89 items covered under14 groups and in the fourth category (10th to 12th) there are 104 items covered in 14 groups and all of them can go up to the state level Kalolsavam. If the prescribed limits are exceeded through appeals, the resultant number of competitors at the higher levels will be staggering. Therefore quality of judging becomes critical to curtail appeals at school level, which are normally received from only a few schools in urban areas. Appeals at school level should not be allowed.
- There is a need to define and communicate clearly to the judges the yardsticks for marking any item in this competition to avoid appeals.
- The High Court has done away with the restriction that required a participant who performs on the basis of appeal to get a particular grade only if he/she scores higher than the regular participant. This was a deterrent against undue appealing. Therefore, the DPI must take action to appeal against this restriction.
- Any person who gets a higher grade on appeal can be given the grade, but, to discourage appeals, no additional point should be given to the district for enhancement of their points.
- Do not have any prize money or grace marks. The prize money can be added to the amount that is kept aside for encouraging students from economically backward classes.
- To make the judging process more credible, the panel of judges for the sub district should be given by the Deputy Directors, and for the district competition by the DPI.
- Stop the present practice of various appellate forums considering appeals, if necessary by making changes in the law, and empower the DPI to be the sole final authority in the matter.
- According to the manual for the Kalolsavam, in Unit II, students in classes 1 to 4 can take part in 16 items, while those in classes 5 to 7 take part in 33 items. The competition stops at the school and the sub district level for children of the first age group and at the district level for the latter. Can the competition be limited to the sub district level for all categories?

- There is a genuine need to consider whether so many items are necessary to be included in the competition and whether there is scope to reduce the number of items to around 180. It must be remembered that all competitions other than sports and practical work experience provide scope for children to seek help from their parents to do well.

- It is the programme committee's responsibility to bring the judges for the competitions. It is difficult for them to bring artistes and subject experts who can render quality judgement when the budget allocation for this activity is very little.

- Are grace marks necessary for the winners, as that is the root cause of the unhealthy competition and the excessive appealing that happens at present?

- Can the system of Deputy Directors allowing appeals at the sub district level be stopped? That causes major problems at the next levels as too many appeals are being allowed. Similarly no appeals should be allowed at the school level. Ideally there should be no grace marks or prize money given to the winners.

- Based on the experience of conducting the Kalolsavams in the previous three years, the Minister has ordered a review of all aspects of the manual guiding this festival. Therefore this consultation is happening at the right time.

- Kalolsavam per se is a great forum for children to display their talents and express themselves and a great achievement of Kerala's Education Department. The main problem is in the quality of judging and its consequences. If the key stakeholders, viz the participants and their parents/guardians can be convinced about the quality of the judging process, the number of appeals will come down.

- Competitions at the Higher Secondary level go on through the night due to the increase in number of participants, thanks to the additional participants who come through appeals. This tires out the participants and prevents them from giving their best.

- The nine lakh students of the Higher Secondary segment have to pay Rs 50 each year towards the conduct of the kalolsavams, which is higher than the amount collected from the students at the High School level. Again, they have to pay for the subdistrict and district levels based on the decision taken locally by the committees. This has been done after the RTE was implemented. However the Higher secondary teachers are allowed hardly any participation in the conduct of the kalolsavams. Since they too have experience in conducting festivals before the festivals of all streams were merged together, they need to be given a more active role.

- At present there is no audit of the funds collected from various sources. That is necessary. However do not make light of the contribution of the teachers. Their efforts go a long way towards ensuring the success of this kalolsavam.

- Grace marks and prize money should not be done away with as it is an attraction of the kalolsavam. But, some national level institutions do ask for marks excluding the grace marks.

- There are too many appeals and too many forums. The manual needs a revision to address this issue and bring down the number of forums and appeals.

- It needs to be noted that most forums, like the courts, consider the appeals based on documents. Any judgement that is not based on an assessment of the actual performance would have its limitations.

- Grace marks are the root cause of so many appeals. There is too much demand for giving grace marks for all kinds of activities, and that is certainly affecting the quality standards of education. This needs to be reviewed.

- The vocational stream is also being isolated from the conduct of the kalolsavam even though they are part of it. They too should be given reasonable opportunity/ appropriate responsibilities to participate in organising the Kalolsavam.

- There is need to have an audit for the funds collected in connection with Kalolsavams.

- The School Kalolsavam is an excellent forum for individual development of the student. It helps to nurture the growth and development of many indigenous art forms, which would have perished but for this opportunity for its practitioners to teach students.

- The Kalolsavam is envisaged to be a festival of arts for the local community where the event is being hosted. Hence we need to retain the attractive elements that add to its value as a spectacle. However, due to the competition going on well past midnight, there is concern that there is no audience to watch these performances.

- There is a severe shortage of funds to manage the competition at the sub district / district levels. The competition is being conducted from funds collected locally from the public and students under the leadership of the local education officer. Ideally there should be some plan support forthcoming to conduct this competition which is unique to the state.

- Due to the limited funds, the quality of the infrastructure and the judges may be less than optimum despite the unrelenting efforts of the organisers. The AEO, DD and their teams work almost without sleep through the entire period of the kalolsavam.

Nevertheless, the unavoidable shortcomings opens the door for the endless appeals from the sub district onwards because the parents want their children to advance willy nilly to the next level.

- The service organizations play a major role in organizing the Kalolsavam. To this extent, admittedly, the teacher student contact hours do get reduced. The student also loses many hours in practice. The grace marks seek to make good this effort of the student. The dynamism and commitment shown by the students, teachers and parents for the Kalolsavam, if partly displayed in education, then that can also be benefitted.
- Kalolsavams cannot be held in the first term due to the rains. It can only happen after September.

✓ It needs to be clarified that the time frames for conducting the competitions at various levels is fixed as part of the academic calendar and so there is very little scope for revising the dates. However some slight changes happen at the subdistrict level at times due to the non availability of judges when competitions are held simultaneously. Hence, a panel of judges of good quality needs to be prepared well before the kalolsavam to avoid appeals.

✓ If the provisions of the manual are followed properly, many problems could be avoided.

✓ At present auditing of accounts by a chartered accountant and countersigning of the accounts by the organizing committee is being done within one month of conducting the competition, as per the guidelines contained in the manual.

✓ The suggestion to have the participants interact with the students is fraught with danger when the judges are not really competent. Often the judges are not from the panel constituted by the DPI. The constitution of a panel of good quality judges by the DPI, as prescribed in the Manual, is also not being done in the last couple of years. Allowing participants to compete on appeal, when they are less than proficient, as seen from time to time, is unfair to the truly eligible candidates. Therefore ensuring the quality of the judges is the prime requirement for ensuring the quality of the Kalolsavam.

✓ The main reason for the large number of appeals is the grace marks given to the winners. It would be useful if grace marks are taken into consideration only for the relevant fields and not for all higher pursuits.

D) A former Kalathilakam made the following suggestions based on his own experience:

- The granting of grace marks to winners merits review. If it cannot be done away with, then a) make it the bare minimum; or b) make the grace marks applicable only when applying for admissions or employment to posts for which proficiency in that particular

stream is a value addition or a necessity. For eg, grace marks in the performing arts can be counted for admission into the music academy, drama colleges, Kalamandalam etc; grace marks in the arts can be considered for admission into fine arts colleges etc. They should never become a short cut for gaining admission into any technical or professional course like engineering, medicine etc.

- The judges should be given the opportunity to discuss the marking among themselves and to also explain the positive and negative aspects of their performance to the participants after the performance. Discussions among judges happen even in film festivals etc and it is helpful to the judging process. Since this is a school level festival, this interaction would be a great learning opportunity for the students. The concept of a third umpire, whereby an expert who has not seen the performance can also participate in this discussion, could be considered to help bring about greater transparency in judging.
- Induction of technology should be considered at various levels in this competition, especially in the judging process. For example, good quality earphones should be given to the judges of music and mimicry competitions so that they can hear the sound properly. Use software and computer display for showing the marks. Do away with the paper and pencil system which involves an avoidable, time consuming process of totaling all the marks manually and rechecking them.
- There is a need to review and refix the guidelines for making appeals so that the present endemic proportions can be reduced. Also there must be a provision to permanently debar the person/ competitor/ judge who is found to be guilty of irregularities.
- There must be a system put in place to document/ archive the kalolsavams because it has great reference value from a historical perspective, for learning about the events that shaped each stage of this unique festival for children.
- It is also worth considering how the infrastructural facilities can be improved to make the competition attractive for public viewing. The children at large would benefit if all events are showcased through the Victers channel, for example.
- It would be of interest to find out what happened to the winners later in life and how many of them actually pursued arts as a profession or even followed up on their training later in life.

E) Some Members of the Commission pointed out the following issues connected with the Kalolsavam:

- Some categories in the Kalolsavam like essay writing, story writing, painting etc are not getting their due share of recognition since the focus of the publicity given by the media is normally on the visually appealing performing arts. The participants and winners in these categories too need to be given their due share of recognition.
- There is concern in the Commission about the loss of academic quality because of the reduced teacher student contact hours as a result of the teachers being engaged in organizing the kalolsavam in a particular district and the students being engaged in practicing for their items. It is necessary to figure out how the lost hours can be compensated and the quality of education maintained at the desirable level.
- Though only a small percentage of children are participating in the Kalolsavam and the winners are compensated with grace marks, the diversion of teachers to organize the Kalolsavam reduces the teacher student contact hours of even those students who focus only on studies. This is also a matter that needs to be kept in mind.
- There is need to ensure that practice for the kalolsavam occurs outside class hours so that the academic quality of the students is not adversely affected.
- The urban bias in these festivals, especially in the performing arts, was yet another area of concern. The number of participants in this segment is seen to be very low from the rural area. Even in the matter of appeals, the numbers were mostly from the urban area. This meant that the benefit of the grace marks was also being primarily enjoyed by the students of urban schools and it did not percolate to those in rural schools.
- One of the reasons for the lack of participation from the rural areas is understood to be the high cost of participation, especially in the performing arts. The Commission gathered that a participant has to incur at least Rs 1 to 2 lakhs to be able to compete effectively in the performing arts competition at present because the costume, jewelry, make up, music etc was very expensive in addition to the cost of training.

F) In response to the issues raised by the Members of the Commission, the following suggestions emerged:

- ✓ In the past this issue was addressed effectively by getting the prize winning articles, stories, poems etc published in magazines like the Kalakaumudi. This could be attempted again. The compilations of stories and poems brought out during the golden jubilee celebrations was also an attempt to give them due publicity.
- ✓ Have parallel competitions called Sahithyolsavam, Sangeetholsavam, Nrithyolsavam etc, each of which was proposed for each of the three semesters. To reduce the over

all burden of conducting the Kalolsavam, and save the man hours lost in one single district, it was proposed that the levels of competition can also be reduced to some extent in some events, (perhaps at the sub district level) like the literary and painting events for example, and held in different districts. They could be developed on the lines of the Hays festival to attract public attention while maintaining the quality.

- ✓ That there is an option to follow the model used for judging the competition for the CCRT scholarships, which lays great emphasis on technical aspects. Here the participants are required to wear only their practice dress with minimum make up. This will certainly reduce the cost, be more convenient for the younger children, but also take away from the "spectacle" aspect of the Kalolsavam.

- ✓ That one of the reasons for the urban bias is the availability of more facilities in the urban areas to learn and practice performing arts. This and the better economic capability in urban areas tend to tilt the balance in their favour.

- ✓ Though not prescribed in the manual, there is a tendency among the participants to spend large sums of money in the folk dance items, in music performances and even in items like thiruvathira, fancy dress etc. This makes it difficult for those not economically well off to participate even though they have the opportunity to do so.

- ✓ Since this question of giving equal opportunities to all children, urban and rural is an important one, it was felt that there was a need to examine this social dimension of the Kalolsavam, to see how best this issue could be addressed so that this forum can be made as accessible as possible to all students. It would be necessary to also examine how the impact of money on participating in the Kalolsavam can be reduced.

G) In response to a query to suggest four or five parameters on the basis of which judges can be selected, it was noted in the discussions that followed that judging art is not an exact science and the key was to discuss with experts about the nature of the art form and select those who have the requisite expertise. For example, an art form like thiruvathira would best be judged by more mature persons who have years of experience in performing it than any young graduate from Kalamandalam. It was also noted that in an item like yakshaganam, there was another kind of problem because the number of experts available is very limited and the same person who would be called to judge would also have been the person who taught all the participants. Whether such items should feature in the competition is also a matter for consideration.

The Consultation ended with the Commission thanking all the participants for their wholehearted participation and for expressing their concerns. This consultation gave everyone an opportunity to understand each other's concerns and constraints. It was also very clear

that everyone gave their suggestions with the keen desire to find solutions to the problems so that Kalolsavam, of which Kerala is justifiably proud, would continue to hold its unique position in the cultural life of our state.

****

സ്കൂൾ കലോൽസവ നടത്തിപ്പ് സംബന്ധിച്ച് സംസ്ഥാന ബാലാവകാശ സംരക്ഷണ കമ്മീഷൻ സമർപ്പിക്കുന്ന റിപ്പോർട്ടും ശുപാർശകളും

ഭാഗം രണ്ട്

സംസ്ഥാന സ്കൂൾ കലോത്സവത്തെക്കുറിച്ചുള്ള രണ്ടാമത് റിപ്പോർട്ടും ശുപാർശകളും

പൊതുവിദ്യാഭ്യാസ വകുപ്പ് സംഘടിപ്പിക്കുന്ന സംസ്ഥാന കലോത്സവത്തിന്റെ സ്കൂൾ, സബ്ജില്ലാ-ജില്ലാ-സംസ്ഥാനതല നടത്തിപ്പിൽ അരങ്ങേറുന്ന കുട്ടികളുടെ അവകാശ ലംഘനങ്ങളെപ്പറ്റി കേരള സംസ്ഥാന ബാലാവകാശ സംരക്ഷണ കമ്മീഷൻ (KeSCPCR) നിലവിൽ വന്നതു മുതൽ എല്ലാ വർഷവും നിരവധി പരാതികളാണ് ലഭിക്കുന്നത്. ഇത്തരം കേസുകളിലെ ബാലാവകാശലംഘനത്തിന് നിരവധി കാരണങ്ങളും നിരത്തപ്പെടുന്നുണ്ട്. പല കേസുകളിലും ബാലാവകാശലംഘനങ്ങൾ ഉണ്ടായതായി കമ്മീഷൻ കണ്ടെത്തിയിട്ടുണ്ട്. അവയിൽ കുട്ടികൾക്ക് അനുകൂലമായി കമ്മീഷൻ ഉത്തരവുകൾ പുറപ്പെടുവിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇത്തരം പരാതികളും വിദ്യാഭ്യാസ അധികാരികൾക്ക് നൽകുന്ന അപ്പീലുകളും അനുവദിക്കപ്പെടുന്നതുവഴി അടുത്തതലത്തിൽ പങ്കെടുക്കുന്നവരുടെ എണ്ണം വർദ്ധിച്ച് കലോത്സവത്തിന്റെ സുഗമമായ നടത്തിപ്പിന് തടസ്സങ്ങൾ ഉണ്ടാകുന്നതും കമ്മീഷന്റെ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. എന്നിരുന്നാലും ഉന്നയിക്കപ്പെടുന്ന പ്രശ്നങ്ങളുടെ ന്യായാന്യായത വിലയിരുത്തി ബാലാവകാശലംഘനം ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടെന്നു കണ്ടാൽ പ്രസ്തുത മത്സരാർത്ഥികളുടെ അടുത്തതലത്തിലുള്ള പങ്കാളിത്തം നിർബന്ധപൂർവ്വം ഉറപ്പു വരുത്തുകതന്നെ വേണമെന്ന കാര്യത്തിൽ സംശയമില്ല. ഈ രംഗത്തു നിലനിൽക്കുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾ സമഗ്രമായി മനസ്സിലാക്കുവാനായി കമ്മീഷൻ ബന്ധപ്പെട്ട കർത്തവ്യവാഹകരുടെ യോഗം വിളിച്ച് പ്രശ്നങ്ങൾ വിശദമായി ചർച്ച ചെയ്യുകയും മത്സരങ്ങൾ നടത്തുന്ന രീതിയിലും അപ്പീലുകൾ തീർപ്പാക്കുന്ന കാര്യത്തിലും കൃത്യത വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും സുതാര്യത ഉറപ്പു വരുത്തുന്നതിനുമുള്ള വിശദമായ നിർദ്ദേശങ്ങൾ റിപ്പോർട്ട് രൂപത്തിൽ നൽകുകയും ചെയ്തിരുന്നു. 2015 നവംബറിലാണ് ഈ റിപ്പോർട്ട് ഗവണ്മെന്റിനും ഡി.പി.ഐ.യ്ക്കും നൽകിയിട്ടുള്ളതെങ്കിലും അതിന്റെ മേൽ ഒരു നടപടിയും ഇതുവരെ സ്വീകരിച്ചതായി അറിവില്ല.

1.2. അതേ സമയം 2015-ലെ മത്സരങ്ങൾ 2015 ഡിസംബറിലും 2016 ജനുവരിയിലുമായി നടത്തിയപ്പോൾ എല്ലാതലങ്ങളിൽ നിന്നും ഉയർന്നുവന്ന 243 പരാതികൾ കമ്മീഷന് പരിശോധിക്കേണ്ടിവന്നു. മത്സരങ്ങൾ നടത്തിയ രീതി പരിശോധിച്ചപ്പോൾ മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിഞ്ഞത് പഴയ പ്രശ്നങ്ങൾ പൊതുവായി അതേരീതിയിൽ തന്നെ തുടരുന്നുവെന്നാണ്. എങ്കിലും സംസ്ഥാനതലത്തിൽ കഴിഞ്ഞ വർഷത്തെ അപേക്ഷിച്ച് പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിന് കൂടുതൽ ബോധപൂർവ്വമായ പരിശ്രമങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട് എന്നും കമ്മീഷൻ ഈയവസരത്തിൽ വിലയിരുത്തുന്നു. പക്ഷേ ഇതുകൊണ്ടുമാത്രം സമ്പൂർണ്ണ പ്രശ്നപരിഹാരം ഉണ്ടാകുന്നില്ല. അവസാനതലത്തിൽ മാത്രം പരിഹാരമുണ്ടാക്കുന്നതിൽ അർത്ഥമില്ല. താഴ്ന്ന തലങ്ങളിൽ പ്രതിഭാധനരായ

പല കുട്ടികളുടെയും അവകാശങ്ങൾ നേരത്തെതന്നെ ധ്വംസിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതിനാലും പ്രശ്നങ്ങൾ ഏറ്റവും താഴത്തെ തലം മുതൽ തന്നെ ആരംഭിക്കുന്നതിനാലും. മാത്രമല്ല ഇത് ബാലപ്രതിഭകൾക്ക് മത്സരിക്കുവാനുള്ള തുല്യാവകാശവും അവസരവും നൽകി വിധിനിർണ്ണയം കഴിവിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ നടത്തേണ്ട കലോത്സവ സംഘാടനത്തിന്റെ മൊത്തത്തിലുള്ള വിശ്വാസ്യതയ്ക്കും മങ്ങലേൽപ്പിക്കുന്നു. ഇതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് മുൻ റിപ്പോർട്ടിന്റെ തുടർച്ചയെന്ന നിലയിൽ ഈ രണ്ടാം റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കാനും ഈ വർഷം ലഭിച്ച പരാതികളിൽ കുട്ടികളുടെ അവകാശങ്ങൾ ലംഘിക്കപ്പെട്ടുവെന്നു കണ്ടെത്തിയ സന്ദർഭങ്ങൾ ഉദാഹരണമായി ഉൾപ്പെടുത്താനും തീരുമാനിച്ചത്.

2. പൊതുവായ പ്രശ്നങ്ങൾ

2.1.1. സ്കൂൾതലം: കലോത്സവത്തിൽ 235 മത്സര ഇനങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളതിനാൽ സാങ്കേതികാർത്ഥത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ അതത് പ്രായപരിധിക്കുള്ളിൽ നിന്നുകൊണ്ട്, ഒരാളിന് മൂന്ന് വ്യക്തിഗന ഇനങ്ങളിലും രണ്ട് ഗ്രൂപ്പ് ഇനങ്ങളിലുമെന്ന പരിമിതിയിൽ, മേൽ സൂചിപ്പിച്ച 235 ഇനങ്ങളിൽ ഏതിൽവേണമെങ്കിലും ഒരു മത്സരാർത്ഥിക്ക് പങ്കെടുക്കാവുന്നതാണ്. യുക്തിയെക്കാളുപരി പ്രായോഗിക കാരണങ്ങളെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി ഈ 235 ഇനങ്ങളെയും വ്യത്യസ്ത ഗ്രൂപ്പുകളാക്കി തിരിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു മാത്രമല്ല ഓരോരുത്തരുടെയും പ്രകടനമികവിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഓരോ ഗ്രൂപ്പിൽ നിന്നും എത്ര പേർക്കുവീതം അടുത്ത തലത്തിലേയ്ക്ക് കടക്കാമെന്നുള്ളത് കലോത്സവ മാന്വലിൽ വ്യക്തമായി രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുമുണ്ട്. എന്നിരുന്നാലും വ്യത്യസ്ത കലാരൂപങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ നിന്ന് തിരഞ്ഞെടുക്കണമെന്നുള്ളതുകൊണ്ടും വിധികർത്താക്കളായി വരുന്നവർ വിധി നിർണ്ണയിക്കേണ്ട എല്ലാ കലാരൂപങ്ങളിലും ഒരേപോലെ വിദഗ്ദ്ധരായിക്കൊള്ളണമെന്നില്ലാത്തതിനാലും ഈ തിരഞ്ഞെടുപ്പുകൾ പ്രയാസകരമാണെന്നു മാത്രമല്ല പലപ്പോഴും ആരോപണ വിധേയവുമാകുന്നു. അതിനാൽതന്നെ മത്സരാർത്ഥികളിൽ നിന്നും അവരുടെ രക്ഷകർത്താക്കളിൽ നിന്നും പരാതികൾ ഉണ്ടാകാൻ സാധ്യതയുണ്ട്. അതേസമയം സ്കൂൾതല മത്സരങ്ങളിൽ വിദ്യാലയങ്ങളിൽ നിന്ന് അത്തരം പരാതികൾ ഉയർന്നു വരണമെന്നുമില്ല. കാരണം വിധികർത്താക്കളെ തീരുമാനിക്കാനുള്ള ചുമതലയും സ്കൂൾ അധികൃതർ തന്നെയാണ് നിർവ്വഹിക്കുന്നത്.

2.1.2. സ്കൂൾതല കലോത്സവങ്ങളിൽ പങ്കെടുക്കുന്നവരിൽ നിന്നാണ് ഏറ്റവും കുറവ് പരാതികൾ കമ്മീഷന് ലഭിക്കുന്നത്. ഒരുപക്ഷേ വിദ്യാർത്ഥികൾ സ്വന്തം വിദ്യാലയത്തിനെതിരെയോ അവരുടെ വിധിനിർണ്ണയപ്രക്രിയയ്ക്കെതിരെയോ ഒരു പരിധിക്കപ്പുറം പരാതി പറയാൻ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നില്ല എന്നതുകൊണ്ടാകാം ഇത്. മാത്രവുമല്ല വിദ്യാലയങ്ങൾ മിക്കതും അവരുടെ ഏറ്റവും നല്ല പ്രതിഭകളെ തന്നെ സബ്ജില്ലാതലത്തിലേയ്ക്ക് അയയ്ക്കണം എന്ന കാര്യത്തിൽ ബദ്ധശ്രദ്ധരുമായിരിക്കും. ഒരുപക്ഷേ ചുരുക്കംചില സ്ഥാപനങ്ങളിൽ മാനേജ്മെന്റിൽ സ്വാധീനമുള്ള

രക്ഷകർത്താക്കൾ അവരുടെ കുട്ടികളെ കൂടുതൽ അർഹരായവരെ മറികടന്ന് കടത്തി വിടാറുണ്ടെന്നുള്ളത് പരമാർത്ഥമാണ്. എന്നാൽ സ്കൂൾ മാനേജ്മെന്റ് തന്നെ ഏറ്റവും കൂടുതൽ പ്രതീക്ഷയുള്ള പ്രതിഭകളെത്തന്നെ അടുത്ത ഘട്ടത്തിലേയ്ക്ക് കടത്തി വിടണമെന്ന് നിർബന്ധബുദ്ധിയുള്ളവരാകയാൽ അത്തരം സംഭവങ്ങൾ വളരെ വിരളമാണ്. യഥാർത്ഥത്തിൽ ചില കേസുകളിലെങ്കിലും വിദ്യാലയങ്ങൾ തന്നെ അവരുടെ ചില മത്സരാർത്ഥികളെ അപ്പീലുമായി പോകാൻ നിർബന്ധിക്കാറുണ്ട്. ചില അപ്പീലുകളെങ്കിലും അനുവദിക്കപ്പെടുമെന്നും അങ്ങനെ വിവിധ ഇനങ്ങളിൽ കൂടുതൽ പേർക്ക് പങ്കെടുക്കാൻ കഴിയുമെന്നുമുള്ള കാഴ്ചപ്പാടാണ് ഇതിനാധാരം. കൂടുതൽ മെഡലുകൾ നേടാനുള്ള അവസരം വർദ്ധിപ്പിക്കുമെന്നു കരുതിയാണ് ഇങ്ങനെ ചെയ്യുന്നത്. അതായത് മത്സരാർത്ഥികളും സംഘാടകരും ഒത്തുചേർന്നാണ് ഇത്തരം അപ്പീൽ നാടകങ്ങൾ സംഘടിപ്പിക്കുന്നത്.

2.2.1. സബ്ജില്ലാ-ജില്ലാതലങ്ങൾ: കൂടുതൽ ഗുരുതരമായ പ്രശ്നങ്ങൾ ആരംഭിക്കുന്നത് സബ്ജില്ലാതലത്തിലാണ്. അത് അതേപടിതന്നെ ജില്ലാതലത്തിലും തുടരുന്നു. ഇവിടെ കലോത്സവമാന്വലിൽ പറയുന്ന എല്ലാ ഇനങ്ങളിലും - വ്യക്തിഗതമായാലും ഗ്രൂപ്പ് ഇനമായാലും - A ഗ്രേഡ് ലഭിക്കുന്ന എല്ലാവർക്കും അടുത്ത തലത്തിൽ മത്സരിക്കാൻ അവസരം ലഭിക്കുന്നു. ഈ രണ്ടുതലങ്ങളിലും രക്ഷകർത്താക്കളും പരിശീലകരും ഒപ്പം മത്സരാർത്ഥികളായ വിദ്യാർത്ഥികളും ഒരുമിച്ച് എങ്ങനെയെങ്കിലും അടുത്ത തലത്തിലേയ്ക്ക് കടന്നുകൂടാൻ ശ്രമിക്കുന്നു. ഒരു മത്സരാർത്ഥിക്ക് വിധി നിർണ്ണയത്തിനെതിരെ അപ്പീൽ നൽകണമെങ്കിൽ അത് നിയമപരമോ സാങ്കേതികമോ ആയ കാരണങ്ങളാലാകണം. വിധിനിർണ്ണയം ചോദ്യം ചെയ്യുന്ന അപ്പീലുകൾ അനുവദനീയമല്ല; അതങ്ങനെ തന്നെ ആയിരിക്കുകയും വേണം. വിധിനിർണ്ണയത്തിന്റെ നിലവാരവും വിധികർത്താക്കളുടെ വിശ്വാസ്യതയും ഒപ്പം വിധിനിർണ്ണയപ്രക്രിയയും അതിനുശേഷമുള്ള സൂക്ഷ്മപരിശോധനയിൽ നിലനിൽക്കാതെ വരുമ്പോഴാണ് പ്രശ്നങ്ങൾ ആവിർഭവിക്കുന്നത്.

2.2.2. വേദി ഒരുക്കിയതിലുള്ള പോരായ്മ, ശബ്ദസംവിധാനത്തിലെ പ്രശ്നങ്ങൾ, വൈദ്യുത തകരാർ, മറ്റ് സാങ്കേതിക തകരാറുകൾ മുതലായവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പരാതികൾ ഉന്നയിക്കപ്പെടുമ്പോൾ അപ്പീലുകൾ സ്വീകരിക്കുവാൻ ബാദ്ധ്യതപ്പെട്ടവർ അത് സ്വീകരിക്കാതെ വരുന്നതിന് കാരണം വേദിയുടെ ഉത്തരവാദിത്വമുള്ളവർ അത്തരം തടസ്സങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നതായി രേഖകൾ നൽകാൻ മിക്കപ്പോഴും വിസമ്മതിക്കുന്നതാണ്. അതുകാരണം അപ്പീൽ കമ്മിറ്റിയ്ക്ക് യഥാർത്ഥ വിശകലനം നടത്താൻ കഴിയാതെവരുന്നു. അത്തരത്തിൽ തടസ്സങ്ങൾ ഉണ്ടായതായി സ്റ്റേജ് മാനേജർ അപ്പീൽ കമ്മിറ്റിയ്ക്ക് മുൻപിലും വെളിപ്പെടുത്താതെ വരുമ്പോൾ തടസ്സങ്ങൾ ഉണ്ടായില്ലെന്ന തെറ്റായ നിഗമനത്തിൽ കമ്മിറ്റികൾ എത്തിച്ചേരാറുമുണ്ട്. എന്തായാലും മത്സരാർത്ഥിയുടെ പ്രകടനമികവിനെ ദോഷകരമായി ബാധിക്കുന്ന ഇത്തരം സംഭവങ്ങൾ രേഖപ്പെടുത്തി വയ്ക്കുന്നതിനുള്ള വിശ്വസനീയവും

വിവേചനപരമല്ലാത്തതുമായ സംവിധാനങ്ങൾ ഉണ്ടായേപറ്റൂ. എങ്കിൽ മാത്രമേ ഇപ്പോൾ നിലവിലുള്ള അപ്പീൽ സമ്പ്രദായത്തിലെ പിഴവുകൾ മുതലെടുത്ത് ചിലരെങ്കിലും അർഹമല്ലാത്ത ആനുകൂല്യങ്ങൾ നേടിയെടുക്കുന്നത് അവസാനിപ്പിക്കാനും അത്തരം അപാകതകളാൽ ദോഷം സംഭവിച്ചവർക്ക് യഥാർത്ഥ നീതി ഉറപ്പുവരുത്താനും കഴിയുകയുള്ളു.

3. സബ്ജില്ലാ-ജില്ലാതലത്തിലെ പ്രശ്നങ്ങൾ

സബ് ജില്ലാ-ജില്ലാതലത്തിൽ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ട പ്രധാന പ്രശ്നങ്ങൾ താഴെ പറയുന്നു.

3.1. വിധികർത്താക്കളായെത്തുന്നവരിൽ പലരും മിക്കപ്പോഴും അതിന് കഴിവുള്ളവരോ അതത് ഇനങ്ങളിൽ വിധിനിർണ്ണയത്തിന് യോഗ്യതയുള്ളവരോ അല്ല. ഇവിടെ നിരവധി പ്രശ്നങ്ങൾ അന്തർലീനമായിരിക്കുന്നു. ചില വിധികർത്താക്കൾ അവരെ വിധി നിർണ്ണയത്തിന് ക്ഷണിച്ചിരിക്കുന്ന ഇനങ്ങളിൽ അറിവുള്ളവരാകണമെന്നില്ല. ഒരു ഇനത്തിന് വേണ്ടി ക്ഷണിക്കപ്പെട്ടവരോട് അതിനുപുറമേ അവർക്കത്ര പരിചിതമല്ലാത്തതും ബന്ധപ്പെട്ട ഇനത്തിൽ വിധിനിർണ്ണയം നടത്താൻ യോഗ്യതയില്ലാത്തതുമായ മറ്റേതെങ്കിലും ഇനങ്ങളിൽക്കൂടി വിധിനിർണ്ണയിക്കാൻ ആവശ്യപ്പെടുന്നുണ്ടാകാം. പ്രശസ്ത സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നെത്തുന്നവരിൽ പലരും ഒരുപക്ഷേ പുതിയതായി നിയമിക്കപ്പെട്ടവരാകയാൽ പരിചയത്തിന്റെ അഭാവമുള്ളവരാകാം. അല്ലെങ്കിൽ ആ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ വ്യവസ്ഥാപിത കോഴ്സു കളുടെയത്ര വിപുലമായ പാഠ്യപദ്ധതിയില്ലാത്ത സായാഹ്ന കോഴ്സുകളിൽ പഠിച്ചവരാകാം. അതിനെക്കാളുമപ്പുറം ചില കേസുകളിൽ വിധിനിർണ്ണയത്തിനാവശ്യ പ്പെടുന്ന കലാരൂപം പൊതുസമൂഹത്തിന്റെ ധാരണപ്രകാരം, വിധികർത്താവിന് വൈദഗ്ദ്ധ്യമുള്ള കലാരൂപവുമായി സാമ്യമുള്ളതാണെങ്കിലും സാങ്കേതികമായി വളരെ വ്യത്യസ്തമായിരിക്കാം. ഇതിന് ഏറ്റവും പറ്റിയ ഉദാഹരണം ശബ്ദാനുകരണ പ്രകടനത്തിന്റെ വിധിനിർണ്ണയത്തിൽ വൈദഗ്ദ്ധ്യം നേടിയ ആളെക്കൊണ്ട് നാടകവുമായോ അരങ്ങുമായോ കൂടുതൽ ബന്ധപ്പെട്ട വിദഗ്ദ്ധർ ചെയ്യേണ്ടതായ മോണോ ആക്ട് വിധിനിർണ്ണയം ചെയ്യിക്കുന്നതാണ്. ഇതെല്ലാംതന്നെ വിധി നിർണ്ണയപ്രക്രിയയുടെ വിശ്വാസ്യത തകർക്കുന്നതും നിഷ്പക്ഷമായ വിധി നിർണ്ണയത്തിനുള്ള മത്സരാർത്ഥിയുടെ അവകാശം ഹനിക്കുന്നതുമാണ്.

3.2. വിധികർത്താക്കളെ നിശ്ചയിക്കുന്ന പ്രക്രിയയിലും അപാകതകളുണ്ട്. കമ്മീഷൻ നേരത്തെ സർക്കാരിനും ഡി.പി.ഐ.യ്ക്കും നൽകിയ റിപ്പോർട്ടിൽ സൂചിപ്പിച്ചതു പോലെ സബ്ജില്ലാ-ജില്ലാതലങ്ങളിൽ എ.ഇ.ഒ.മാർ പലപ്പോഴും വിധികർത്താക്കളെ കണ്ടെത്തുന്ന ജോലി, യഥാർത്ഥ യോഗ്യതയുള്ളവരെ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിന് വേണ്ടത്ര പ്രാപ്തിയില്ലാത്ത ഇവന്റ് മാനേജർമാരെയാണ് ഏൽപ്പിക്കുന്നത്. ഈ ഇവന്റ് മാനേജർമാരാകട്ടെ വേണ്ടത്ര വിശ്വാസ്യതയില്ലാത്തവരെയാണ് വിധികർത്താക്കളായി കണ്ടെത്തി കൊണ്ടുവരുന്നത്. അതാണ് പലപ്പോഴും പ്രശ്നങ്ങൾക്ക്

കാരണമായിത്തീരുന്നത്. ഇങ്ങനെ കണ്ടെത്തുന്നവരിൽ ന്യായരഹിതമായ പ്രവർത്തനത്തിന് മറ്റു ജില്ലകളിൽ കരിമ്പട്ടികയിൽപ്പെടുത്തപ്പെട്ടവരുണ്ടാകാം. അതുപോലെതന്നെ ഇതരജില്ലകളിലെ മത്സരാർത്ഥികളെ പരിശീലിപ്പിക്കുന്നവരുമുണ്ടാകാം. (അവർ ഇതരജില്ലകളിൽ നിന്നു വരാവുന്ന കുട്ടികൾമൂലമുള്ള മത്സരസാധ്യതയെ നേരത്തെതന്നെ ഇല്ലായ്മ ചെയ്യാൻ ശ്രമിക്കാം). അതുപോലെ ഏതെങ്കിലും നൃത്ത പരിശീലനശാലകളുമായുള്ള അടുപ്പംവച്ച് അവരെ അവിഹിതമായി സഹായിക്കുന്നവരുണ്ടാകാം. യഥാർത്ഥത്തിൽ മിക്ക എ.ഇ.ഒ.മാരും ഓരോ ഇനത്തിലും ഏറ്റവും പ്രാഗത്ഭ്യമുള്ളവരെ വിധികർത്താക്കളായി കണ്ടെത്താനുള്ള പരിജ്ഞാനമോ സമയമോ മനോഭാവമോ ഇല്ലാത്തവരാണ്. മികച്ച നേട്ടം കൊയ്യുന്നതിൽ അതീവതാല്പര്യമുള്ള വിദ്യാലയങ്ങളിൽ നിന്നു വ്യത്യസ്തമായി, എ.ഇ.ഒ.യുടെ ഈ വിഷയത്തിലുള്ള താല്പര്യം വളരെ പരിമിതമാണ്. അവരെ ഏൽപ്പിച്ച ജോലി അധികം പരിശ്രമമില്ലാതെ വേഗം ചെയ്തുതീർക്കാനാണ് അവർ ആഗ്രഹിക്കുന്നത്. അതുകൊണ്ട് ഈ തലത്തിൽ പരാതികളുടെ എണ്ണം കുറയ്ക്കണമെങ്കിൽ എ.ഇ.ഒ.മാർക്ക് തിരഞ്ഞെടുക്കാൻ പാകത്തിൽ വിദഗ്ദ്ധരുടെ ഒരു പട്ടിക അവർക്ക് നൽകേണ്ടി വരും. വിശ്വാസ്യത നിലനിർത്താൻ ഈ പട്ടിക ഡി.പി.ഐ. തലത്തിൽ തയ്യാറാക്കുന്നതാണ് അഭികാമ്യം. കലോൽസവ മാന്വലിൽ പറയുന്ന പ്രകാരം സബ്ജില്ലാതലത്തിൽ വിധികർത്താക്കളെ നേരത്തെ തയ്യാറാക്കിയ പാനലിൽ നിന്നു തിരഞ്ഞെടുത്താൽ മതി. ആരാണ് പാനൽ തയ്യാറാക്കേണ്ടതെന്നോ ആരുടെയങ്കിലും അംഗീകാരം വാങ്ങേണ്ടതുണ്ടോ എന്നൊന്നും എങ്ങും പറയുന്നില്ല. ജില്ലാതലത്തിലാകട്ടെ, ഡി.പി.ഐ. എങ്കിലും പാനൽ അംഗീകരിക്കണമെന്ന് പറയുന്നുണ്ട്. ജില്ലാ-സബ്ജില്ലാതലങ്ങളിൽ നടക്കുന്ന കലോത്സവങ്ങളിൽ ഡി.പി.ഐ.യുടെ പങ്കാളിത്തം കൂടുതൽ ഉറപ്പാക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഓരോ ഇനത്തിലും ശരിക്കും വിദഗ്ദ്ധരായ വിധികർത്താക്കളുടെ പാനൽ ഡി.പി.ഐ. തയ്യാറാക്കി എ.ഇ.ഒ., ഡി.ഡി.ഇ.മാർക്ക് നൽകണം. അതിൽ നിന്നാവണം തിരഞ്ഞെടുപ്പ്. ഏറ്റവും യോഗ്യരായ ആൾക്കാരെ തന്നെ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നു എന്ന് ഉറപ്പു വരുത്താനുള്ള വ്യക്തമായ നിബന്ധനകൾ പ്രസിദ്ധീകരിക്കണം. ഇപ്പോഴത്തെ മാന്വലിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്ന വ്യവസ്ഥകൾ പരാതികൾക്ക് കാരണമാകുന്ന അപാകതകൾ പരിഹരിക്കുവാൻ തക്കവിധത്തിൽ സമ്പൂർണ്ണമല്ല. ഇത് മുൻ റിപ്പോർട്ടിലും സൂചിപ്പിക്കപ്പെട്ടതാണ്.

3.3. തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെടുന്ന വിധികർത്താക്കളുടെ സത്യസന്ധതയില്ലായ്മ: മാധ്യമങ്ങളിൽ ചിലപ്പോൾ സൂചിപ്പിക്കപ്പെടുന്നതുപോലെ വേണ്ടപ്പെട്ടവരെ ജയിപ്പിച്ചുവിടാൻ വേണ്ടി പരിശീലകരും രക്ഷകർത്താക്കളുമായി വിധികർത്താക്കൾ വിലപേശുന്നതുമാത്രമല്ല ഇവിടത്തെ പ്രശ്നം. കലാപ്രകടനങ്ങൾ നടക്കുമ്പോൾ അതിൽ ശ്രദ്ധ പതിപ്പിക്കാതിരിക്കുന്നതും അതിനിടയിൽ ഉറങ്ങുന്നതും പരസ്പരം സംസാരിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുന്നതുമൊക്കെ പ്രശ്നങ്ങളാണ്. അതുപോലെതന്നെ അപലനീയമാണ് പരസ്പരം ചർച്ച ചെയ്ത് മാർക്കിടുന്നതും ഇട്ട മാർക്ക് വെട്ടുന്നതും തിരുത്തുന്നതും. വെട്ടലും തിരുത്തലും അപൂർവ്വങ്ങളിൽ അപൂർവ്വമായി മാത്രമേ പാടുള്ളു എന്ന് മാന്വൽ

അസന്നിഗ്ദ്ധമായി വ്യക്തമാക്കുന്നുണ്ട്. അതും ബന്ധപ്പെട്ട വിധികർത്താവിന്റെ പൂർണ്ണമായ ഒപ്പോടുകൂടി മാത്രം. നാലു സൂചകങ്ങൾ മാത്രം അനുവദനീയമായ സ്ഥലങ്ങളിൽ അഞ്ചു സൂചകങ്ങൾക്ക് മാർക്കിടുന്നതും മാർക്കിടേണ്ട മാനദണ്ഡങ്ങളിൽ കാട്ടുന്ന വ്യതിയാനങ്ങളും മാത്രമല്ല, മത്സരത്തിനു മുൻപ് മത്സരാർത്ഥികളുടെ പരിശീലകരോട് സംസാരിക്കുന്നതും കലാപ്രകടനം നടക്കുന്ന സമയത്ത് മൊബൈലിൽ സംസാരിക്കുന്നതും കലാസാഹിത്യമത്സരങ്ങൾക്കിടയിൽ ശരിയായ വിലയിരുത്തൽ നടത്താൻ തക്കവിധത്തിൽ ശ്രദ്ധചെലുത്താതിരിക്കുന്നതുമൊക്കെ ഈ രംഗത്തെ അനഭിലഷണീയ പ്രവണതകളാണ്. ഇനിയും ഇത്തരം നിരവധി ഉദാഹരണങ്ങൾ നിരത്തുവാൻ സാധിക്കും. മാത്രവുമല്ല കമ്മീഷന് ലഭിക്കുന്ന പരാതികളിൽ പലതിലും ഈ പ്രശ്നങ്ങൾ അന്തർലീനമായിട്ടുമുണ്ട്. അതിനെക്കാളുപരി പുത്തൻ സാങ്കേതികവിദ്യയുടെ ആവിർഭാവത്തെത്തുടർന്ന് ഇതിൽ പലതും മാദ്ധ്യമങ്ങളിൽ ചൂടോടെ പ്രത്യക്ഷപ്പെടാറുമുണ്ട്. ഇത് മത്സരങ്ങളുടെ വിശ്വാസ്യതയെ പൂർണ്ണമായും നശിപ്പിക്കുന്നു. അതേ സമയം അത്രയും മാദ്ധ്യമശ്രദ്ധ ലഭിക്കാത്ത താഴ്ന്നതലങ്ങളിൽ ഈ പ്രശ്നങ്ങൾ കൂടുതൽ വഷളാണ്. ഈ പ്രശ്നങ്ങൾ അഭിമുഖീകരിക്കുന്നതിനുള്ള ഉപായങ്ങൾ സംസ്ഥാനതലത്തിൽ ഒതുക്കാതെ സബ് ജില്ലാതലം മുതലേ നടപ്പാക്കണം. ഈ പ്രശ്നങ്ങളെപ്പറ്റി മുൻ റിപ്പോർട്ടിൽ ചില നിർദ്ദേശങ്ങൾ മുമ്പോട്ടു വച്ചിട്ടുമുണ്ട്. ഒരു വിധികർത്താവ് അഴിമതിയിൽ ഉൾപ്പെട്ടതായി തെളിഞ്ഞാൽ അയാൾക്ക് സംസ്ഥാനതലത്തിൽ തന്നെ വിലക്കേർപ്പെടുത്തണം. അല്ലാതെ ഒരു ജില്ലയിലോ സബ്ജില്ലയിലോ മാത്രമായി വിലക്കേർപ്പെടുത്തുന്നതിൽ ഒരർത്ഥവുമില്ല. ഇത്തരം വിലക്ക് മാധ്യമങ്ങളിലൂടെ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുകയും വേണം. വിധികർത്താവായി പ്രവർത്തിക്കുന്നതിന് സമയപരിധിയും നിശ്ചയിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഒരു മത്സര ഇനത്തിൽ ഒരാളെത്തന്നെ മടുപ്പുള വാക്കുന്ന തരത്തിൽ വർഷാവർഷം നിലനിർത്തുവാൻ പാടില്ല. കാരണം ഇത് മദ്ധ്യവർത്തികളുടെ സാന്നിദ്ധ്യമുൾപ്പെടെയുള്ള പല അനാവശ്യശീലങ്ങൾക്കും വഴി വെയ്ക്കുന്നു.

3.4. അപ്പീൽ പ്രക്രിയയിലെ അസ്ഥിരതയും സുതാര്യതയില്ലായ്മയും: വിധിനിർണ്ണയ പ്രക്രിയയിൽ സംഭവിക്കുന്ന ക്രമക്കേടുകൾ ഇല്ലാതാക്കുക എന്നതാണ് അപ്പീൽ കമ്മിറ്റിയുടെ ഉദ്ദേശ്യം തന്നെ. ഫലപ്രഖ്യാപനം നടന്ന് ഒരു മണിക്കൂറിനുള്ളിൽ തന്നെ അപ്പീൽ നൽകണമെന്ന് വ്യവസ്ഥയുണ്ട്. പക്ഷേ സ്കൂൾ-സബ്ജില്ലാതലങ്ങളിൽ ഫല പ്രഖ്യാപനം നടത്തേണ്ട രീതിയെപ്പറ്റി മാന്വലിൽ പരാമർശമില്ല. ജില്ലാതലത്തിലാകട്ടെ മത്സരം കഴിഞ്ഞ് സ്റ്റേജ് മാനേജർ മാർക്കുകൾ കണക്കാക്കി വിധികർത്താക്കൾക്ക് ലഭ്യമാക്കിയ ഉടൻതന്നെ ഫലം പ്രഖ്യാപിക്കണമെന്നാണ് മാന്വൽ വ്യവസ്ഥ. നടപ്പു വർഷം (2015-16) ഫലപ്രഖ്യാപനത്തിലെ കാലതാമസത്തെപ്പറ്റിയും നിരവധി പരാതികൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. പ്രത്യേകിച്ചും രാത്രികാലങ്ങളിൽ ഈ കാലതാമസംമൂലം പലപ്പോഴും മത്സരാർത്ഥികൾ വീടുകളിൽ എത്തിയതിനുശേഷം മാത്രമാണ് ഫലം പ്രഖ്യാപിക്കുന്നത് എന്നതുകൊണ്ട് അവരിൽ പലർക്കും അപ്പീൽ നൽകാൻ കഴിയാതെ പോയിട്ടുണ്ട്. ഫലങ്ങളിൽ തിരിമറി നടന്നതിനെപ്പറ്റിയും ഓൺലൈനിൽ ലഭ്യമായ

ഫലം, മത്സരവേദിയിൽ പ്രഖ്യാപിച്ചതിൽ നിന്നു വ്യത്യസ്തമായതിനെപ്പറ്റിയും പരാതികൾ വന്നിട്ടുണ്ട്. ഇതിന്റെയെല്ലാം പരിണിതഫലം പലർക്കും അപ്പീൽ നൽകാനുള്ള അവസരം നഷ്ടപ്പെടുന്നു എന്നുള്ളതാണ്. എന്തുകൊണ്ടാണ് ഫല പ്രഖ്യാപനം വൈകുന്നുവെന്നതും ഫലങ്ങളിൽ പിന്നീട് മാറ്റങ്ങൾ വരുന്നതെന്നും ഗൗരവമായിത്തന്നെ അന്വേഷിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

3.5. അപ്പീലുകൾ സ്വീകരിക്കുവാൻ ബാദ്ധ്യതപ്പെട്ട ആൾ കലോത്സവ നടത്തിപ്പിലെ അപാകതകൾക്കെതിരെയുള്ള പരാതികൾ സ്വീകരിക്കുവാൻ വിസമ്മിതിക്കുന്നുവെന്ന പരാതികളും നിലവിലുണ്ട്. മാന്വൽ പ്രകാരം, അപ്പീൽ സ്വീകരിക്കാൻ അധികാരപ്പെട്ട വ്യക്തിയ്ക്ക് ആ ഘട്ടത്തിൽ ഇത്തരമൊരു വിവേചനാധികാരം ഉപയോഗിക്കുവാൻ അർഹതയുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. അതുപോലെതന്നെ വൈദ്യുതി തടസ്സമോ ഉച്ചഭാഷിണിയുടെ പ്രവർത്തനവൈകല്യമോ ഉണ്ടായാൽ അത് നിർബന്ധമായും വിധി കർത്താക്കളുടെയോ സ്റ്റേജ് മാനേജർമാരുടെയോ റിപ്പോർട്ടിൽ ഉണ്ടാകേണ്ടതാണെന്നു മാത്രമല്ല അത്തരത്തിൽ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് നൽകുവാൻ അവർ തയ്യാറാകുകയും വേണം. മത്സരവേളയിൽ പരിക്ക് പറ്റിയതു സംബന്ധിച്ച മാധ്യമറിപ്പോർട്ടും ചികിത്സാതെളിവും ഉണ്ടായിട്ടും നൃത്തമത്സരത്തിനുവന്ന വിദ്യാർത്ഥികളുടെ പാദങ്ങൾക്ക് സംഭവിച്ച ഗുരുതരമായ പരിക്ക് സ്റ്റേജ് മാനേജർമാർ മൂടിവച്ചുവെന്ന പരാതികളും നിലവിലുണ്ട്. തന്നിഷ്ടപ്രകാരം മാനദണ്ഡങ്ങൾകൂടാതെ അത്തരം സർട്ടിഫിക്കറ്റുകൾ നൽകുന്നതും നൽകാതിരിക്കുന്നതും ആ പ്രക്രിയയുടെ വിശ്വാസ്യത തന്നെ ഇല്ലാതാക്കുന്നതിനാൽ അത്തരം നടപടികൾ പൂർണ്ണമായും ഒഴിവാക്കപ്പെടേണ്ടതാണ്. ഇത്തരം പ്രശ്നങ്ങളിൽ വ്യക്തത വരുത്തുവാൻ വേണ്ടി മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിക്കേണ്ടതുണ്ട്. വിവരാവകാശനിയമപ്രകാരം ഇത്തരം വിവരങ്ങളിൽ മിക്കതും ലഭിക്കുവാനുള്ള സാധ്യത നിലനിൽക്കുന്നു എന്നതും ഓർക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഒരുപക്ഷേ ഒരു കുട്ടിയെ സംബന്ധിച്ച് മത്സരഫലത്തിൽ തിരുത്തലിനുള്ള സമയം അപ്പോഴേക്കും അതിക്രമിച്ചു കഴിയുന്നതാണ്. ആത്യന്തികമായി ഇത് കലോത്സവങ്ങളുടെ പ്രതിച്ഛായയെ മലിനപ്പെടുത്തുന്നു.

3.6. അപ്പിൽ പ്രക്രിയയിൽ അടിയന്തിരശ്രദ്ധ അർഹിക്കുന്ന നിരവധി വിഷയങ്ങളുണ്ട്. സ്കൂൾ/സബ്ജില്ലാതലത്തിൽ മാന്വൽ പ്രകാരമുള്ള അഞ്ചംഗ അപ്പീൽ കമ്മിറ്റിയിൽ പുറമേ നിന്നുള്ള വിദഗ്ദ്ധർ രണ്ടുപേർ മാത്രമാണ്. അവരാണ് എല്ലാ കലാ രൂപങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട അപ്പീലുകളിൽ ഉന്നയിക്കപ്പെടുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾ മനസ്സിരുത്തി പരിശോധിക്കേണ്ടത്. മറ്റുള്ള മൂന്നുപേർ വിദ്യാഭ്യാസമേഖലയെ പ്രതിനിധാനം ചെയ്യുന്നവരാണ്. ജില്ലാതലത്തിൽ വിദ്യാഭ്യാസമേഖലയിൽ നിന്നുള്ള മൂന്ന് മുതിർന്ന അംഗങ്ങൾക്കുപുറമേ വ്യത്യസ്ത കലാരൂപങ്ങളിൽ നൈപുണ്യമുള്ള ആറു പേരാണ് കമ്മിറ്റിയിലുള്ളത്. സംസ്ഥാനതലത്തിലാകട്ടെ, ഡി.പി.ഐ. നേതൃത്വം നൽകുന്ന മൂന്ന് ഔദ്യോഗികാംഗങ്ങളോടൊപ്പം എട്ടു കലാവിദഗ്ദ്ധരാണ് വേണ്ടത്. മാന്വൽ വ്യക്തമാക്കുന്ന മറ്റൊരു കാര്യം പുനർമൂല്യനിർണ്ണയമോ മത്സര ഇനങ്ങളുടെ

പുനരവതരണമോ അനുവദനീയമല്ല എന്നതാണ്. അതേസമയം, അപ്പീൽ തീരുമാനിക്കുന്നതിനുമുൻപ് മത്സരാർത്ഥിയെ കേൾക്കേണ്ടതുണ്ടോ അതോ മത്സരത്തിന്റെ വീഡിയോ റിക്കോർഡിംഗും ലഭ്യമായ മറ്റു തെളിവുകളും മാത്രം പരിശോധിച്ചാൽ മതിയോ എന്ന കാര്യത്തിൽ മാന്വൽ നിശബ്ദമാണുതാനും. എന്നാൽ അപ്പീൽ കമ്മിറ്റിയുടെ ഉത്തരവ് യുക്തിഭദ്രവും അപ്പീലിൽ ഉന്നയിക്കപ്പെട്ട എല്ലാ പ്രശ്നങ്ങളെയും അഭിസംബോധന ചെയ്യുന്നതുമാകണമെന്ന് മാന്വൽ വ്യക്തമാക്കുന്നുണ്ട്.

3.6.1. ഖേദകരമെന്നു പറയട്ടെ, കമ്മീഷന് ലഭിക്കുന്ന അപ്പീലുകളിൽ നിന്നു തെളിയുന്നത് അപ്പീൽ കമ്മിറ്റികൾ സമീപനത്തിൽ ഐകമത്യം പുലർത്തുന്നവയല്ലെന്നാണ്. ചിലർ ഹിയറിംഗ് നൽകുന്നു. ചിലർ നൽകുന്നില്ല. മറ്റു ചിലരാകട്ടെ, അപ്പീൽ നൽകിയ മത്സരാർത്ഥിയെക്കൊണ്ട് വേണ്ടത്ര പശ്ചാത്തലസൗകര്യങ്ങളോ വേഷഭൂഷകളോ ഇല്ലാതെ പാടിക്കുകയും നൃത്തമാടിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ചിലയിടങ്ങളിൽ സംഘാടകർ വീഡിയോ റിക്കോർഡിംഗ് ഏർപ്പെടുത്താറില്ല. അത്തരം സന്ദർഭങ്ങളിൽ അപ്പീൽ കമ്മിറ്റികൾ എങ്ങനെയാണ് നിഗമനങ്ങളിൽ എത്തിച്ചേരുന്നതെന്ന് വ്യക്തമല്ല. മത്സരത്തിനിടയിൽ ഗുരുതരമായ ക്ഷതം സംഭവിക്കുന്ന കേസുകളിൽപ്പോലും അതിനെപ്പറ്റി നേരിയ പരാമർശം പോലുമില്ലാതെ അപ്പീലുകൾ തള്ളപ്പെടുന്നു. വിവിധ ജില്ലകളിൽ നിന്നു ലഭിച്ച അപ്പീൽ തീരുമാനങ്ങൾ വിശകലനം ചെയ്തപ്പോൾ മനസ്സിലായത് ഒരു ജില്ലയിൽ ഒരേ മാതൃകയിലുള്ള ഡ്രാഫ്റ്റ് തയ്യാറാക്കി എല്ലാ കേസുകളിലും ഉപയോഗിച്ചുവെന്നും പല സ്ഥലത്തും ഒപ്പുകൾ പോലും സീലുകളാക്കി മുദ്രവയ്ക്ക്പ്പെടുന്നു എന്നുമാണ്. സബ്ജില്ലാതലത്തിൽ ഒരു മാസത്തിലധികം സമയമെടുത്താണ് പല അപ്പീലുകളും തീരുമാനിച്ചിട്ടുള്ളത്. മാന്വലിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള സമയപരിധികളെയെല്ലാം മറികടക്കുന്നതാണ് ഈ കാലതാമസം. ശരിയായ തീരുമാനങ്ങൾ എടുക്കുവാനുള്ള വൈദഗ്ദ്ധ്യം വളരെ പരിമിതമായാൽ അത് നീതി പൂർവ്വമായ തീരുമാനങ്ങളെടുക്കുവാനുള്ള പ്രക്രിയയെ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനുപകരം അവയ്ക്ക് തുരങ്കം വയ്ക്കുകയും മുഴുവൻ അപ്പീൽ പ്രക്രിയയും സംശയത്തിന്റെ നിഴലിലാക്കുകയും ചെയ്യുന്നതാണ്. അതിന്റെ മുഴുവൻ ഉദ്ദേശ്യലക്ഷ്യങ്ങളും വെല്ലു വിളിക്കപ്പെടുന്നു. കമ്മീഷനു മുന്നിൽ അവതരിപ്പിക്കപ്പെട്ട വിവരങ്ങളും അവയുടെ അന്തിമ പരിണിതികളും അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി പരിശോധിക്കുമ്പോൾ ആശങ്കയ്ക്കുള്ള വകയാണ് കാണുന്നത്. ചില ഇനങ്ങളിലെ സമ്മാനങ്ങളെല്ലാം വാരിക്കൂട്ടുന്നത് ഒരു പ്രത്യേക പരിശീലകന്റെ വിദ്യാർത്ഥികളാണെന്നു കാണാം. അതുപോലെ സംസ്ഥാനതലത്തിൽ സമ്മാനാർഹരായവർ താഴ്ന്ന തലങ്ങളിൽ ഏഴാമത്തെയോ എട്ടാമത്തെയോ സ്ഥാനങ്ങളിലേയ്ക്ക് തരംതാഴ്ത്തപ്പെടുന്നതും അപ്പീൽ സൗകര്യം ഉപയോഗിച്ച് സംസ്ഥാനതല മത്സരത്തിനെത്തി ജില്ലാ-സബ്ജില്ലാതലങ്ങളിൽ അവരെ പരാജയപ്പെടുത്തിയവരെ ബഹുദൂരം പിന്നിൽ തള്ളി സമ്മാനാർഹരാകുന്നതും സാധാരണമാണ്. സംസ്ഥാനതലത്തിലുള്ള വിധിനിർണ്ണയത്തിന്റെ ഗുണനിലവാരം ഉയർന്നതാകയാൽ, സംസ്ഥാനതലത്തിൽ മുൻപന്തിയിലെത്തിയവരിൽ എത്രപേർ

അപ്പീൽവഴി വന്നവരാണെന്നും, ജില്ലാതലത്തിലെ ഒന്നാം സ്ഥാനക്കാർക്കെന്തു സംഭവിച്ചുവെന്നും, ഫലങ്ങളുടെ ഈ കീഴ്മേൽ മറിയലിന് ഉത്തരവാദികൾ ആരൊക്കെയാണെന്നും ഡി.പി.ഐ. പരിശോധിക്കേണ്ടത് അത്യന്താപേക്ഷിതമാണ്.

3.6.2. മോശപ്പെട്ട വിധിനിർണ്ണയത്തിന് ഉത്തരവാദികളായ വിധികർത്താക്കളെയും ഉദ്യോഗസ്ഥരെയും അപ്പലേറ്റ് കമ്മിറ്റി അംഗങ്ങളേയും ശരിയായ രീതിയിൽ ശിക്ഷിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി അവരുടെ ഭാഗത്തുള്ള വീഴ്ചകൾ പുറത്തു കൊണ്ടുവരുന്ന തരത്തിലുള്ള അന്വേഷണം അനിവാര്യമാണ്. ഈ പ്രശ്നങ്ങൾ ഓരോ കലോത്സവത്തിനുശേഷവും വിശദമായ വിശകലനത്തിന് വിധേയമാക്കാതെ മറക്കാനാണു ശ്രമമെങ്കിൽ അവ അതേപടി തുടരുകതന്നെ ചെയ്യും. ജില്ലാ–സബ്ജില്ലാ തലങ്ങളിൽ നിന്ന് യഥാർത്ഥ പ്രതിഭകൾ സംസ്ഥാനതലത്തിൽ എത്തപ്പെടുന്നത് തടയുന്ന ശക്തികൾ ആ തലങ്ങളിൽ സജീവമാണെങ്കിൽ അവിടെ ഇപ്പോഴുള്ളതു പോലെയുള്ള പ്രശ്നങ്ങൾ വർദ്ധിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതാണ്. അത് ശക്തമായി തടയുവാൻ ആവശ്യമായ സംവിധാനങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തേണ്ടതില്ലേ എന്നതാണ് ഇവിടത്തെ പ്രസക്തമായ ചോദ്യം. ഇത് ഗൗരവപൂർണ്ണമായി ആലോചിക്കേണ്ട വിഷയമാണ്. അതുപോലെതന്നെ സബ്ജില്ലാതലത്തിൽ ഇപ്പോഴത്തെ രീതിയിലുള്ള സാങ്കേതികവിദഗ്ദ്ധരുടെ സേവനം മതിയോ എന്നും ആലോചിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

3.7. പരിക്കുകൾക്കും തുടർന്നുള്ള അപ്പീലുകൾക്കും കാരണമാകുന്ന മോശപ്പെട്ട പശ്ചാത്തലസൗകര്യങ്ങൾ: മത്സരങ്ങൾ സംഘടിപ്പിക്കുന്ന സ്ഥലങ്ങളിൽ ലഭ്യമായ പശ്ചാത്തലസൗകര്യങ്ങളുടെ താഴ്ന്ന നിലവാരമാണ് പലപ്പോഴും എല്ലാതലങ്ങളിലും അപ്പീലുകൾക്ക് കാരണമാകുന്നത്. നൃത്തഗാനമത്സരങ്ങൾ അടുത്തടുത്ത വേദികളിൽ സംഘടിപ്പിക്കുമ്പോൾ ഉണ്ടാകുന്ന ശബ്ദകോലാഹലങ്ങളും ശ്രദ്ധാവ്യതിചലനങ്ങളും പരാതികളായി മാറുന്നുണ്ട്. ക്ലാസ്സുമുറികളിൽ വച്ച് മത്സരങ്ങൾ സംഘടിപ്പിക്കുമ്പോൾ ശബ്ദസംവിധാനത്തിൽ സംഭവിക്കുന്ന പാകപ്പിഴകളും റിക്കോർഡിംഗ് സൗകര്യങ്ങളുടെ അഭാവവും പരാതികളായി എത്തുന്നു. ശരിയായ രീതിയിൽ നിർമ്മിക്കാത്തതുമൂലവും തിരശ്ശീലകൾ കൃത്യമായി വിന്യസിക്കാത്തതുമൂലവും ചില വേദികളിൽ സൂര്യപ്രകാശം നേരിട്ട് മത്സരാർത്ഥികളുടെ മുഖത്തു പതിക്കുന്ന സംഭവങ്ങളും ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ഈ പാകപ്പിഴകൾ വ്യക്തമാക്കുന്ന തരത്തിൽ ഫോട്ടോഗ്രാഫുകൾ ഉൾപ്പെടെയാണ് പല അപ്പീലുകളും സമർപ്പിക്കപ്പെടുന്നത്. വേദിയുടെ വലിപ്പം ചെറുതായതും പലകകൾ ശരിയായി ഉറപ്പിക്കാത്തതും ആണികൾ ശരിയായി തറയ്ക്കാതെ ഉന്തി നിൽക്കുന്നതും മാത്രമല്ല, ഇത്തരം അപാകതകളൊക്കെ മൂടിവയ്ക്കുന്ന തരത്തിൽ പരവതാനികൾ വിരിക്കുന്നതും മത്സരാർത്ഥികളുടെ പ്രകടനത്തെ ബാധിക്കാറുണ്ടെന്നുള്ളത് പരമാർത്ഥമാണ്. ഇവിടെ ശ്രദ്ധിക്കേണ്ട വസ്തുത ഒരു കലോത്സവത്തിലും ഭക്ഷണത്തെപ്പറ്റിയുള്ള പരാതികൾ ഉയർന്നു വന്നിട്ടില്ല എന്നുള്ളതാണ്. അതിനർത്ഥം ശരിയായ രീതിയിൽ കാര്യങ്ങൾ ചെയ്യുമ്പോൾ വിശ്വാസ്യത വർദ്ധിക്കുന്നു എന്നു തന്നെയാണ്. ഭക്ഷണകാര്യത്തിൽ കാണിക്കുന്ന

ശ്രദ്ധ വേദി ഒരുക്കുന്ന കാര്യത്തിലും ബന്ധപ്പെട്ട ക്രമീകരണങ്ങളിലും കാണിച്ചേ മതിയാകൂ.

3.8. ശരിയായ ക്രമീകരണങ്ങളുടെ അഭാവം: വേദികൾ സമയാസമയങ്ങളിൽ ശുചിയാക്കുന്നതിലും മത്സരങ്ങളുടെ സമയം ക്രമീകരിക്കുന്നതിലും കൃത്യമായി ഫലപ്രഖ്യാപനം നടത്തുന്നതിലും സംഭവിക്കുന്ന വീഴ്ചകളും പലപ്പോഴും പരാതികളായി മാറുന്നു. ഉടഞ്ഞ കുപ്പിവളക്കഷ്ണങ്ങൾ, മൊട്ടുസൂചികൾ, കമ്മലുകൾ തുടങ്ങി മുൻപു നടന്ന മത്സരത്തിന്റെ അവശിഷ്ടങ്ങൾക്കുമേൽ നൃത്തപ്രകടനം നടത്തി പരിക്കേൽക്കേണ്ടിവരുന്നതാണ് ചില പരാതികളുടെയെങ്കിലും മൂലകാരണം. ഇത് ഒരിക്കലും അംഗീകരിക്കാനാവുന്നതല്ല. ഉച്ചഭാഷിണി പ്രവർത്തിക്കാത്തതും വൈദ്യുതി തടസ്സവും പ്രകടനത്തെ മോശമായി ബാധിക്കുന്നത് എല്ലാ കേസുകളിലും കണക്കിലെടുക്കപ്പെടുന്നില്ല. വിധികർത്താക്കളുടെ ബയോഡേറ്റ മത്സരം തുടങ്ങുന്നതിനുമുൻപു പ്രഖ്യാപിക്കുന്നില്ലെന്നുള്ള പരാതികളും സജീവമാണ്. മാന്വലിലാകട്ടെ ഈ പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് വ്യക്തമായ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളുമില്ല. ഉള്ളവയാകട്ടെ, നിർദയം ലംഘിക്കപ്പെടുന്നു. ഇത്തരം പരാതികൾ ഒഴിവാക്കാൻ സ്റ്റേജ് മാനേജർമാരുടെയും അനുയായികളുടെയും ഉത്തരവാദിത്വങ്ങൾ സംക്ഷിപ്തമായ രീതിയിലെങ്കിലും പരാമർശിക്കപ്പെടേണ്ടതുണ്ട്. ഒരുകൂട്ടം വിദ്യാർത്ഥികൾ വേദിയിൽ ഒന്നിച്ചു കലാപ്രകടനം നടത്തേണ്ട ഇനങ്ങൾക്ക് വലിപ്പം കുറഞ്ഞ വേദികൾ നൽകുന്നതിനെക്കുറിച്ച് ഫോട്ടോ അടക്കം ചെയ്ത് ലഭിച്ച പരാതികളും ധാരാളമാണ്. ഒരു പരാതിയിലാകട്ടെ വേദിയിൽ ആകെയുള്ള ചെറിയ സ്ഥലത്ത് കലാപ്രകടനം നടക്കുന്ന സമയത്തുതന്നെ ഒരുകൂട്ടം ആളുകളെ ഒരു ബഞ്ചിൽ ഇരിക്കുവാൻ സംഘാടകർ അനുവദിച്ചുവെന്നു പറയുന്നു. ഇവിടെയും പരാതിക്ക് പിൻബലമേകാൻ ഫോട്ടോ നൽകിയിട്ടുണ്ട്. മറ്റൊരു പരാതി മത്സരത്തിന് ആൾമാറാട്ടം നടത്തിയതാണ്. (ഇത് പിന്നീട് എ.ഇ.ഒ.യും സമ്മതിക്കുകയുണ്ടായി). തിരിച്ചറിയൽ രേഖകൾ സൂക്ഷ്മ പരിശോധനയ്ക്ക് വിധേയമാക്കണമെന്ന വ്യവസ്ഥയുള്ളപ്പോഴും ഇതെങ്ങനെ സംഭവിച്ചുവെന്നത് പ്രത്യേകം പരിശോധിക്കപ്പെടേണ്ടതാണ്. ഇത് അർഹരായ വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് നീതി നിഷേധിക്കുന്ന പ്രശ്നം മാത്രമല്ല. ഈ രംഗത്തുള്ള ക്രിമിനൽ പ്രവർത്തനങ്ങൾ കൂടിയാണ് വെളിവാക്കുന്നത്. കലോത്സവങ്ങൾ സംഘടിപ്പിക്കുന്നതിലെ സമന്വയമില്ലായ്മയും മത്സരാർത്ഥികളെ നിയന്ത്രിക്കുന്നതിലെ പാകപ്പിഴകളും ഫലപ്രഖ്യാപനത്തിലെ കാലതാമസവുമൊക്കെ ഈ രംഗത്തുനിന്ന് പൂർണ്ണമായും നിഷ്കാസനം ചെയ്യപ്പെടേണ്ട പ്രശ്നങ്ങളാണ്. കൃത്യമായ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിച്ച് ഉത്തരവാദിത്വം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിൽ കൂടി മാത്രമേ നമുക്ക് ഈ ലക്ഷ്യം നേടാനാകൂ.

4. ശുപാർശകൾ

മുകളിൽ പറഞ്ഞതെല്ലാം കണക്കിലെടുത്ത് കുഞ്ഞുപ്രതിഭകൾക്ക് നിർഭയം മാറ്റുരയ്ക്കാൻ അവസരമൊരുക്കുന്ന വേദിയെന്ന നിലയിൽ കലോത്സവത്തിന്റെ പ്രാധാന്യം

മനസ്സിലാക്കിക്കൊണ്ട് മുൻപത്തെ റിപ്പോർട്ടിൽ പരാമർശിച്ചവയ്ക്കുപുറമെ താഴെ പറയുന്ന കാര്യങ്ങൾ കൂടി സർക്കാരിന്റെ ശ്രദ്ധയ്ക്കായി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു. മത്സരത്തിന്റെ വിവിധ ഘട്ടങ്ങളിൽ ഉയർന്നുവരുന്ന അപ്പീലുകൾക്ക് കാരണമാകുന്ന പാകപ്പിഴകൾ ലഘൂകരിക്കാനും കലോത്സവനടത്തിപ്പിൽ കൂടുതൽ സുതാര്യത ഉറപ്പുവരുത്താനും ഈ ശുപാർശകൾ സഹായകരമാകുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

I) പൊതുവിദ്യാഭ്യാസ ഡയറക്ടർക്ക് സംസ്ഥാനതല കലോത്സവം നടത്തുന്നതിന് മാത്രമേ ഉത്തരവാദിത്വമുള്ളുവെന്നും അപ്പീലുകൾ ജില്ലാതലം വരെ മാത്രമായി പരിമിതപ്പെടുത്തി അതിലൂടെ സംസ്ഥാന കലോത്സവത്തിന്റെ നടത്തിപ്പ് സുതാര്യമാക്കാമെന്നും ഉള്ള പൊതുധാരണ നിലവിലുണ്ട്. ഈ ധാരണ മാറ്റി കർശന നടപടികൾ കൈക്കൊള്ളേണ്ടതാണ്. ഡി.പി.ഐ. സംസ്ഥാനതല കലോത്സവത്തിന്റെ നടത്തിപ്പിൽ മാത്രം ഒതുങ്ങിനിൽക്കാതെ എല്ലാ തലങ്ങളിലും നടക്കുന്ന കലോത്സവത്തിന്റെ മേന്മയും സുതാര്യതയും ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനുള്ള ഉത്തരവാദിത്വം ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതാണ്. പ്രത്യേകിച്ചും വിധികർത്താക്കളെയും അപ്പലേറ്റ് അധികാരികളെയും വേദികളും തിരഞ്ഞെടുക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ. കാരണം ഈ മേഖലകളിലാണ് താഴ്ന്ന തലങ്ങളിൽ നടക്കുന്ന കലോത്സവങ്ങ ളുടെ ശോഭ കെടുത്തുന്ന അനഭിലഷണീയ പ്രവണതകൾ അരങ്ങേറുന്നത്.

II) വിധികർത്താക്കളെയും അപ്പീൽ കമ്മിറ്റിയിലെ വിദഗ്ദ്ധാംഗങ്ങളേയും തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിനും അവരുടെ പ്രവർത്തനം വിലയിരുത്തുന്നതിനും വ്യക്തവും വിശദവുമായ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ ഉണ്ടാകണം. വിധിനിർണ്ണയ പ്രക്രിയയിൽ ഐകരൂപ്യം ഉണ്ടാക്കുവാൻ ഇത് ആവശ്യമാണ്. സർക്കാർ പ്രതിനിധികളുടെ ഉത്തരവാദിത്വങ്ങളെപ്പറ്റിയും വിശദമായി പ്രതിപാദിക്കണം. അവരുടെ ധർമ്മം അനുവദിക്കപ്പെടുന്ന അപ്പീലുകളുടെ എണ്ണം കുറയ്ക്കുന്നതിലല്ല മറിച്ച് നീതി നടപ്പിലാക്കുന്നു എന്ന് ഉറപ്പു വരുത്തുന്നതിലാണെന്ന് അവരെ ബോധ്യപ്പെടുത്തണം. ഒപ്പം അപ്പീലുകൾ നിയമാനുസൃതം പരിഗണിക്കപ്പെടുന്നു ണ്ടെന്നും എല്ലാ കേസുകളിലും സ്വയംപര്യാപ്തമായതും വിശദമായതുമായ ഉത്തരവുകൾ പുറപ്പെടുവിക്കുന്നുണ്ടെന്നും ഉറപ്പാക്കേണ്ട ഉത്തരവാദിത്വം അവർക്കാണെന്നും വ്യക്തമാക്കേണ്ടതാണ്.

III) പരസ്പരവിരുദ്ധമായ പെരുമാറ്റങ്ങൾമൂലം ഉടലെടുക്കുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾ ഒഴിവാക്കുവാൻ പര്യാപ്തമായ തരത്തിൽ സ്റ്റേജ് മാനേജർമാരുടെയും മത്സരാർത്ഥി കൾക്കും രക്ഷിതാക്കൾക്കും അവരുടെ പരാതികളും ആവശ്യങ്ങളും ഉന്നയിക്കേണ്ടി വരുന്ന മറ്റ് കമ്മിറ്റികളുടെയും ഉത്തരവാദിത്വങ്ങൾ വ്യക്തമായി നിർവചിക്കുന്ന മാർഗ്ഗനിർദേശങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിക്കണം.

IV) സംസ്ഥാന-ജില്ലാതലങ്ങളിൽ മാത്രമല്ല, സബ്ജില്ലാതലം മുതൽ തന്നെ ഡി.പി.ഐ. നേതൃത്വം നൽകുന്ന കമ്മിറ്റി തയ്യാറാക്കുന്ന പാനലിൽ നിന്നു മാത്രം വിധി കർത്താക്കളെ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്ന സംവിധാനം വേണം. കളങ്കിതരായവരെ ജില്ലാ

-സബ്ജില്ലാ അതിരുകൾക്കുള്ളിൽ മാത്രം ഒതുക്കാതെ സംസ്ഥാനത്തുടനീളം കരിമ്പട്ടികയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തണം. പരിചയവും സത്യസന്ധതയുമുള്ളവരെ മാത്രമേ വിധികർത്താക്കളും അപ്പീൽ അധികാരികളുമായി തിരഞ്ഞെടുക്കാവൂ. അവരുടെ സ്വഭാവനിയന്ത്രണത്തിനുള്ള നിയമാവലി പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയും അവയിൽ നിന്നുള്ള വ്യതിയാനങ്ങൾ ഗൗരവതരമായി കണക്കാക്കുകയും വേണം. ഫോറം V-ൽ നൽകേണ്ട സത്യവാങ്മൂലം നിലവിലുള്ള തരത്തിൽ വിധിനിർണ്ണയം നടത്തുന്ന ഇനങ്ങളുടെ കാര്യത്തിൽ മാത്രമൊതുക്കാതെ കലോത്സവത്തിൽ മൊത്തമായി അവരുടെ ബന്ധുക്കളോ പരിചയക്കാരോ ശിഷ്യരോ ആരും പങ്കെടുക്കുന്നില്ല എന്ന തരത്തിൽ വിപുലപ്പെടുത്തണം. മുൻ റിപ്പോർട്ടിലെ ഖണ്ഡിക 3.1.-ലും ഇത് പ്രതിപാദിച്ചിരുന്നതാണ്. ഇവ ലംഘിക്കുന്നവരെ കരിമ്പട്ടികയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുന്നതിനും അപ്പീൽ അധികാരികളുടെ കാര്യത്തിൽ അവർക്കെതിരെ അച്ചടക്ക നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുന്നതിനും വ്യവസ്ഥ ചെയ്യണം.

V) കമ്മീഷൻ സമർപ്പിച്ച മുൻ റിപ്പോർട്ടിൽ സൂചിപ്പിച്ചതുപോലെ വിധികർത്താക്കളായും അപ്പീൽ കമ്മിറ്റി അംഗങ്ങളായും ക്ഷണിക്കപ്പെടുന്നവരുടെ താമസ സൗകര്യവും മറ്റും ഉറപ്പുവരുത്താൻ ആവശ്യമായ തുക അനുവദിക്കണം. എങ്കിൽ മാത്രമേ ശ്രേഷ്ഠരും സത്യസന്ധരുമായ ആളുകൾ ഈ രംഗത്തേയ്ക്ക് വരാൻ തയ്യാറാകൂ.

VI) സബ്ജില്ലാതലത്തിലുള്ള അപ്പീൽ കമ്മിറ്റിയിലെ വിദഗ്ദ്ധാംഗങ്ങളുടെ എണ്ണം ഇപ്പോഴുള്ളതു മതിയോ എന്നതും പരിശോധിക്കപ്പെടേണ്ടതാണ്. ജില്ലാ-സംസ്ഥാന തലങ്ങളിൽ ആറും എട്ടും വിദഗ്ദ്ധാംഗങ്ങൾ യഥാക്രമം ഉണ്ടെന്നു മാത്രമല്ല വേണമെങ്കിൽ കൂടുതൽ പേരെ ഉൾപ്പെടുത്തുവാനുള്ള വ്യവസ്ഥയുമുണ്ട്. അതേസമയം രണ്ട് വിദഗ്ദ്ധാംഗങ്ങൾ മാത്രമുള്ള സബ്ജില്ലാതലത്തിൽ ആ വ്യവസ്ഥയില്ല.

VII) മാന്വൽ പ്രകാരം ബന്ധപ്പെട്ട അപ്പീൽ കമ്മിറ്റിയുടെ ചെയർമാൻ സംസ്ഥാന-ജില്ലാ തലങ്ങളിൽ കമ്മിറ്റി അംഗങ്ങളുടെ ബയോഡേറ്റ സൂക്ഷിക്കേണ്ടതാണ്. എന്നാൽ സ്കൂൾ-സബ്ജില്ലാതലങ്ങളിൽ ഈ നിബന്ധനയില്ല. അതിനുള്ള കാരണങ്ങളാകട്ടെ വ്യക്തവുമല്ല. ആ തലങ്ങളിൽ കൂടി ഈ നിബന്ധന ഉറപ്പു വരുത്തണം.

യഥാർത്ഥത്തിൽ എല്ലാ വിധികർത്താക്കളുടെയും എല്ലാതലങ്ങളിലുമുള്ള അപ്പീൽ കമ്മിറ്റി അംഗങ്ങളുടെയും ബയോഡേറ്റ ശേഖരിച്ചു സൂക്ഷിക്കേണ്ടതാണെന്നു മാത്രമല്ല സംഘാടകസമിതി അയയ്ക്കുന്ന റിപ്പോർട്ടിനോടൊപ്പം ഈ ബയോഡേറ്റ ഡി.പി.ഐയും സൂക്ഷിക്കേണ്ടതാണ്. കമ്മീഷനുമുന്നിൽ വിധികർത്താക്കളുടെ വിശ്വാസ്യതയില്ലായ്മയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പരാതികൾ ലഭിക്കുമ്പോൾ പ്രസ്തുത വിധികർത്താക്കളുടെ രേഖകളും വിവരങ്ങളും

കമ്മീഷനു മുന്നിൽ സമയബന്ധിതമായി ഹാജരാക്കുന്ന ചുമതല ഡിപി.ഐ.യെ ഏൽപ്പിക്കണം. എങ്കിൽ കമ്മീഷന് ആ പരാതികളിൽ സമയബന്ധിതമായി തീർപ്പു കൽപ്പിക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നതാണ്.

VIII) ദൃശ്യകലകളുടെയും അവതരണകലകളുടെയും കാര്യത്തിൽ പ്രകടനത്തെ മോശമായ നിലയിൽ ബാധിക്കാത്ത തരത്തിലുള്ള പശ്ചാത്തലസൗകര്യങ്ങൾ ഒരുക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ കൂടുതൽ ശ്രദ്ധ പതിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്. വേദിയിൽ മത്സരാർത്ഥികൾക്ക് കാര്യമായ ബുദ്ധിമുട്ടുകൂടാതെ ഇനങ്ങൾ അവതരിപ്പിക്കുവാൻ കഴിയുന്ന വിധത്തിൽ അടിസ്ഥാനസൗകര്യങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കണം. താഴ്ന്ന തലങ്ങളിലും വേദികളുടെ ഗുണനിലവാരം ഉറപ്പാക്കണം. മത്സരാർത്ഥികളല്ലാതെ മറ്റാരെയും വേദികളിൽ പ്രവേശിക്കുവാൻ അനുവദിക്കരുതെന്നു മാത്രമല്ല ഓരോ നൃത്തപ്രകടനം കഴിയുമ്പോഴും വേദികൾ ശരിയായ രീതിയിൽ ശുചിയാക്കുവാനുള്ള സംവിധാനവും ഏർപ്പെടുത്തണം.

IX) വേദികളിൽ ശരിയായി ഉറപ്പിക്കാതെ ഉയർന്നു നിൽക്കുന്ന ആണികളും ഇളകിയ പലകകളും പരവതാനികൊണ്ട് മൂടി മറയ്ക്കേണ്ട അവസ്ഥയുണ്ടാകാത്ത വിധത്തിൽ സ്റ്റേജുകളുടെ ഗുണനിലവാരം ഉറപ്പാക്കണം.

X) ഏതെങ്കിലും കുട്ടിക്ക് മത്സരത്തിനിടയിൽ പരിക്കേൽക്കുവാനുള്ള സാഹചര്യമുണ്ടായാൽ പ്രാഥമിക ചികിത്സ നൽകുന്നതിനുള്ള സൗകര്യം ഏർപ്പാടാക്കണം. മാത്രമല്ല അപ്രകാരം സംഭവിച്ച ക്ഷതത്തിന്റെ വിശദ വിവരങ്ങൾ അടങ്ങുന്ന സർട്ടിഫിക്കറ്റ് ഉടനടി തന്നെ സ്റ്റേജ് മാനേജർ/സംഘാടന ചുമതലയുള്ള ഉദ്യോഗസ്ഥൻ നൽകേണ്ടതുമാണ്.

കലോത്സവങ്ങളുടെ നടത്തിപ്പ് കാര്യക്ഷമമാക്കുന്നതിനും അപ്പീലുകളുടെ എണ്ണം പരമാവധി കുറയ്ക്കുന്നതിനും ഒപ്പം കുട്ടികളുടെ അവകാശങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കപ്പെടുന്നു എന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനും വേണ്ടി ഈ റിപ്പോർട്ടിലും മുൻ റിപ്പോർട്ടിലുമുള്ള ശുപാർശകൾ അതർഹിക്കുന്ന പ്രാധാന്യത്തോടെയും ശ്രദ്ധയോടെയും പരിഗണിക്കുമെന്ന പ്രതീക്ഷയോടെ സർക്കാരിന് നൽകുകയാണ്. ഈ പ്രശ്നങ്ങൾ വേണ്ടത്ര പരിഗണന നൽകാതെ അവഗണിക്കപ്പെടുകയാണെങ്കിൽ കലോത്സവങ്ങളുടെ യഥാർത്ഥലക്ഷ്യം നിറവേറപ്പെടുകയില്ല. എന്നു മാത്രമല്ല കുട്ടികൾ അവരുടെ യഥാർത്ഥ പ്രതിഭയ്ക്ക് അർഹമായ അംഗീകാരം ലഭിക്കാത്ത വിധത്തിൽ അനഭിലഷണീയമായ സാഹചര്യങ്ങളിലേയ്ക്ക് പിൻതള്ളപ്പെടുമെന്നുകൂടി നാം അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

****

REPORT

Part I

(English Version)

REPORT ON THE CONSULTATION ON THE KERALA SCHOOL KALOLSAVAM

1. Introduction

1.1 The Kerala School Kalolsavam has a history of fifty eight years. Started in 1956 **as the Kerala State School Youth Festival** by the State Education Department, a one day festival with 200 participants directly from the school level, it has evolved over the last five decades to become a seven day festival involving over 10,000 participants studying in standards VIII to XII in the General and Vocational streams of the state syllabus. Its participants are selected through competitions at the school, sub district and district levels for competing in 224 items in the fields of art and literature (as ascertained from the office of the DPI). Today, this cultural extravaganza, popularly known as the School Kalolsavam, and arguably the largest youth festival in Asia, involves the community and the peoples' representatives.

1.2 Over the years, the School Kalolsavam has served as a forum for identifying talented artistes, some of whom have since become luminaries in the fields of dance, music and the silver screen. It has been responsible for the preservation and revival of many indigenous art forms. It attracts the best talent available in schools in the fields of art and literature not merely because of the prestige, honour and recognition that winners receive, but also because anyone who secures A, B and C grades at the State level are awarded 30, 24 and 18 marks respectively as grace marks, which will be added to their academic performance to the extent it is required to give the candidate A plus in their board level performance.

1.3 The logistics and effort involved in organizing this festival and the competitions leading up to it, spread over a period of five months from September to January, is immense, complex and resource intensive. The Directorate of Public Instruction, headed by its Director (DPI), is the main organizer responsible for the conduct of the Kalolsavam; the officials of all the three streams in the district in which the festival is to be held and the Organizations of teachers also play an active part in conducting it. The entire operations are guided by a Manual of instructions which was first compiled with the help of experts in 2008, and updated thereafter annually through

Government Orders(GOs) . This Manual covers all aspects of conducting the Kalolsavam, including the manner in which the judges are to be selected, the venues prepared, the criteria under which a performance in any category is to be judged, the quantum of marks to be given for each criterion, the mode of appeal in case of grievance about the marks awarded, the appellate authorities at various levels, the mode of disposing these appeals and the time frames involved. In fact**, if these instructions are followed scrupulously, it would** still be possible for the Kalolsavam, despite its gargantuan size, to be conducted without a flaw.

1.4 However, that is not the case at present. Given the intensity of the competition and the stakes involved for the winners, the number of appeals - particularly in the various categories of the performing arts - has increased substantially, spilling over from the appellate levels prescribed in the Manual, into all other possible appellate forums like the High Court, the Lok Ayukta, the Kerala State Commission for Protection of Child Rights etc. In the Commission alone, 169 appeals were received last year.

1.5 The issues raised in these appeals are wide ranging; it includes errors in marking judgement, bias in assessment, faulty arrangements etc, all of which are covered under the guise of 'technical' faults, for which there is a provision in the Manual to make an appeal. The appeals allowed through the various appellate forums are very large in number. It was surprising to notice that around 300 appeals were allowed by the education authorities from a single district. This results in upsetting all the arrangements at the Kalolsavam which is already mammoth in size; it also leads to violation of certain Child Rights.

1.6 It is this aspect of the Kalolsavam that prompted the Commission to focus its attention on the event, and engage in a consultation with various stakeholders in a bid to understand the related issues, the consequences thereof and what needs to be done to protect the rights of children. It needs to be noted that the children thus affected include not just the participants, but even those who do not participate in the Kalolsavam; while the participants have the opportunity to secure the benefits available to winners, the latter's rights are affected by the reduced teacher- pupil contact time in any academic year (resulting from the sheer effort and time taken for conducting the Kalolsavam and the events leading up to it). The Consultation was also prompted by the fact that the Kalolsavams have earned a unique place not just in the academic calendar of schools, but in the cultural milieu of the State as a whole — an event like no other held anywhere else in the country, on an annual basis, and therefore something

that Kerala is justifiably proud of. In brief, it was felt that this subject was worthy of review, to identify the reasons behind the deluge of complaints, and what needs to be done to streamline it. The Consultation on this subject was held at the Government Guest House, Thycaud, Thiruvananthapuram, on May 19, 2015. The background note circulated for this consultation is annexed in Page No 27. The detailed minutes of the discussions are placed at Page No 32. The suggestions that came out of this consultation and the facts that emerged out of the enquiries conducted in the context of the complaints received before the Commission form the basis of this report.

2. The Issues for consideration

The issues that the Commission addressed, during the consultations on the School Kalolsavam, included the following:

2.1 **The logistics of the School Kalolsavam**: At present the School Kalolsavam is conducted over seven days in 22 venues with approximately 12,000 students as participants in 224 items. The number of venues could increase in the eleventh hour if the competition in any item does not get completed on time. The Kalolsavam is organized by the DPI and his team including 14 Deputy Directors of Education, 163 AEOs, as well as the 6 Regional Deputy Directors from the Higher Secondary Education stream, 7 Regional Deputy Directors from the Vocational Higher Secondary stream and the members of approximately 35 organizations of teachers in the general stream. The lead responsibility is shared by the Deputy Director of Education and his team from the district chosen as the venue of the Kalolsavam. The responsibility of conducting the event includes organizing the public functions connected with the Kalolsavam, providing accommodation and food to all the participants and organizers, providing the necessary facilities to competitors for participating in the events, arranging for the stay, transport, escort and other facilities needed for the judges, managing the venues, spectators, parents/ guardians, the media etc, and also handling the formal meetings at the inaugural and closing ceremonies which involves important dignitaries from the fields of art, Government and public life. Funds are raised through contributions collected from all students in schools, with the Higher Secondary making the biggest contribution. Additional requirements are met locally through contributions and advertisements by the teachers' organization. For the district level competitions, children have to contribute separately, some on a voluntary basis and others as contributions to the Festival Fund. There is no financial support from the Government for conducting this event, or the competitions at the school, sub district and district

levels that lead up to this Kalolsavam**.** With the increase in the number of items, the cost of conducting the event also increases. Therefore, there is wide spread agreement that **the size of the** Kalolsavam is getting to be too large to be managed optimally.

2.2 **Large number of items:** In 2008, when the School Kalolsavam was conceived by merging the Higher Secondary and Vocational Higher Secondary streams with the Kalolsavam of the General Education, 217 items were included for the competition. This itself was considered a very large a number to manage conveniently. Now, there is prospect of the number of items going further up from the present level of 224. Further **increase in the number of items** would certainly pose a serious challenge to conducting this event smoothly.

2.3 **Limited presence of certain items:** Even at present, there are a number of art forms which have a limited geographical presence in the state. In such cases the participants and the organizers depend on the same experts to teach and judge the item. This means that to compete in this item, children from across the State have to depend on the same experts to train them for this event. This is not a happy trend from the point of view of transparency and equity. Therefore, there is concern whether such items should feature in the Kalolsavam that is actually a competition.

2.4 **Catering to a large number of participants:** Even in the normal course, the organizers are required to cater to participants in 224 events. However, today, over and above this requirement, they are called upon to provide, in the eleventh hour, for a larger number of unanticipated participants, who become eligible on the basis of appeals, than was originally anticipated at every stage in the Manual. This has a serious impact on the quality of the performances as participants would be required to perform late into the night due to the increased number of contestants. It also causes avoidable physical and mental stress to the children, leading to violation of Child Rights. The quality of judging is also affected due to long duration of the events. Since the participation of large number of competitors based on appeal occurs regularly, **the exceptions**, the uncertainties thereof, and its adverse impact on quality at various levels, is **fast becoming the norm.**

2.5 **The quality of the judging process:**

2.5.1 The quality of the competition is dependent on the credibility of the judging process. This is especially true in the case of the performing arts, which are the events that occupy centre stage in the matter of public and media attention. With increase in

the number of items, and each item having its unique set of challenges, there is very serious difficulty in finding judges and a jury of appeal of good quality that is accepted as credible by all the stakeholders.

2.5.2 The fact that almost all the organizers have next to no expertise in these events, and that there is **a commercial undertone** to many events (in the performing arts, for example) for the teachers and support teams of the winners of the Kalolsavam, add to the degree of difficulty in identifying judges of good quality, among the myriad other responsibilities of the Deputy Directors of Education.

2.5.3 It is also to be noted that formally trained expertise may not be as easily available for certain art forms (eg Thiruvathira, oppana, margamkali etc), unlike in the case of dance forms like Kathakali, Mohiniyattam, Bharatnatyam etc. which are taught on a regular basis. It is also difficult to infuse confidence into a process that expects **judges to assess with credibility a range of art forms when their expertise may be limited to a few.** Selection of judges with "expertise", as required in the Manual governing the Kalolsavam, is a challenge because many prominent practitioners of these art forms have their own training centres from which many competitors hail. Hence, they get ruled out from selection as judges. Selecting persons with limited experience as judges, even though they may have graduated from renowned academic institutions, also has its limitations. Renowned experts in their fields will need to be treated with the respect that they deserve when providing them the basic facilities for stay, transportation etc. The fact that the entire operations have to be managed within a shoe string budget at the lower levels of the competition is seen to add to the complexity of the judging process and ensuring its credibility.

2.5.4 Related to the judging process are a number of other concerns that affect it. It is understood that given the difficulties in identifying good quality judges, at the sub district and district levels, the organizers sometimes **outsource this task.** That is another chink in the process because the quality of the judges and the integrity of the judging process would then be totally dependent on the person or entity entrusted with this task. To ensure the credibility of the process, certain measures have been put in place. For example, communication between judges during the entire evaluation process is not being allowed; similarly, while announcing the results or thereafter, they are not allowed to interact with the participants or even explain the rationale behind their assessment to anyone.

2.5.5 However, these measures do not appear to have fully served their purpose because the **lack of credibility sets in** immediately after the bio-data of the judges is announced just prior to the start of the competition. Often, the judge's expertise in the concerned art forms is not given adequate prominence. Further, it is understood that there is sometimes a trend to continue with the same panel of judges for years. Even persons with bad records are not removed from the panels, and even those removed, find their way into the panels once again. There are also cases of extreme unevenness in the pattern of judging, at times due to lack of a proper briefing, which goes unchecked, for want of an immediate, higher level superintendence over such obvious errors which come to light. All of this causes lack of credibility in the process, resulting in increase in the number of appeals.

2.6 **The process of appeal:** At every stage of the competition, an appeal process has been put in place, in the interest of natural justice for the competitors; however, it is based only on a series of executive orders. It is this mechanism, along with the provisions in the Manual defining the criteria for appeal that is being availed by every parent and child to further the participant to the higher levels of the competition, thereby adding additional layers of complexity to organizing this already mammoth event. In order to allow maximum level of participation, while simultaneously providing scope to reduce the number of items, various art forms have been grouped into different categories at the school level. It is clearly stated in the Manual that only a stipulated number of entries, ie those which perform the best, should be allowed to go to the next stage. However, right from the school level, this limitation is overcome through the appeal process; this factor results in the number of participants exceeding the numbers that are anticipated in the normal course of events. It also has a ripple effect at the sub district and district levels, resulting in the events and participants increasing manifold by the time the state level is reached, and throwing all arrangements into disarray, events going way beyond midnight, judges being taxed beyond their physical capacities through long hours of performances , the quality of judgment being adversely affected , and the appeal process being compromised due to the lack of time required to review the performance CDs, thereby putting at stake the credibility of the whole event. To stem this rot from setting in, there is a need to curtail the number of persons allowed to participate based on appeal, right from the initial stages, ie the school level, by paying more attention to the quality of judging and the appellate decisions. It is equally important that the jury of appeal give clear, speaking orders on any appeal so

that it does not pave the way for appeals in other forums, where appeals are often admitted because of the opaqueness of the orders issued by the jury of appeal.

2.7 **The issue of grace marks:**

2.7.1 Grace marks did not exist as an incentive in the initial years of the Kalolsavam. They are a legacy of the 80s when titles like Kala Prathibha, Kala Thilakam, cash awards etc were also given to those who secured the top spots in the whole competition or in an event respectively. Since then, grades have replaced placements, and the titles have also been done away with. However, the grace marks and the prize money of Rs 1000, Rs 800 and Rs 600 for the first, second and third placements respectively continue; so also grace marks to the extent of 30, 24 and 18 for A, B and C grades respectively. The need for continuing with the prize money has been questioned in view of the fact that placements have been replaced by grades. In that scenario, giving prize money has become anachronistic, and leads to avoidable problems. It is universally admitted that grace marks have added an unhealthy edge to the whole competition, which did not exist in the early years. There is also a concern that it is leading to a situation where the desire to gain more knowledge of the art form is being overtaken by the desire to secure the maximum grace marks, for which reason many participants spend the whole year practicing only the chosen item for the year's competition. This approach adversely affects one of the key objectives of the Kalolsavam, viz to promote and nurture the arts and culture and an abiding interest in them among the children.

2.7.2 There is another aspect to this practice of giving grace marks. Grace marks are given to offset the efforts put in by a student to practice for participating in any extra- curricular activity. However, its inclusion in competitive selection processes or in any field of selection which is not connected with the activity for which the grace marks are given, tends to undermine the whole objective of promoting academic excellence, especially in areas where academic proficiency is mandatory to maintain the quality standards, including of professional courses. When it was introduced as an incentive, entrance to professional technical courses were decided purely on the basis of a student's performance in an entrance examination; however, since the last few years, 50% of the marks from the school board exams, which includes the grace marks, is being taken into consideration to decide the admission to engineering courses. Similarly, there is very strong competition today to get into graduate courses in colleges

of repute. Here, the students who do not get any grace marks but have secured much better scores on sheer academic excellence are placed at a very serious disadvantage. This is why grace marks have become one of the prime reasons why there is so much competition to appeal and secure better grades and reach the higher levels of the competition. If the idea of giving grace marks is to provide an incentive to encourage those proficient in the arts, it would be useful to find out how many have taken advantage of this incentive to pursue a career in arts; if the aim was only to secure the grace marks as a means to secure admission to totally unrelated areas, then this practice needs to be reconsidered, not only in respect of Kalolsavams but with all the other areas in which grace marks are being liberally given. This is important in the context of the rising concern in present times about the declining quality of academic standards

2.8 **Impact of Kalolsavam on students :**

2.8.1 The Kalolsavam is an excellent and unique platform for students in Kerala to showcase their talents, and it plays an important role in promoting their all round development. However, there are a number of issues connected with this event that have a not-so-salutary impact on children. For example, the teachers play a major and crucial role in organizing the competition at the different levels each year. This reduces the teacher - student contact hours in the class rooms across the State, especially in the district in which the State level Kalolsavam is held and results in non compliance with the provisions of the RTE Act in this regard. The loss of teaching hours adversely affects the academic performance of not just the participants, but even those students who do not participate in the Kalolsavam, and who, though the majority, are therefore entitled to no benefit in the form of grace marks. Secondly, many of the participants in certain performing arts segments, like dance for example, are from the urban areas because the facilities to learn such art forms, the economic capability to fund the large expenses connected with the competition in such segments, the appeal process etc, are mainly accessible to them. Hence, there is concern whether children hailing from families with better economic clout in urban areas enjoy a greater advantage in some aspects of the competition. This concern is also reflected in relation to the appeal process, for which a fee is charged at the initial stage, and where lawyers are being increasingly used when approaching other appellate forums; this would also result in these well- heeled students having an unfair advantage in the efforts to secure grace marks. Therefore, it is imperative to explore how best to bring down the cost of participation in the Kalolsavam, especially in the performing arts, and also improve

the quality of the judging and appellate processes so that there is an even playing field for all students to participate.

2.8.2 While processing the appeals received last year, the Commission took note of not merely the large number of complaints received by it and other forums, but also the fact that all of them are not technically qualified to equitably assess the comparative merits of the performances based on technical aspects of a performance. This requires proper technical expertise which is at present available only with the Appeal committees under the DPI and his sub ordinates at various levels .Therefore, to protect the best interests of the children, the Commission sees the need to strengthen the appellate forums under the DPI, including the State appeal committee, which have the necessary technical expertise to give a fair verdict in matters involving such technical issues. Admittedly, there are areas where corrective measures need to be taken to rectify some shortcomings that have crept into the system with reference to what was prescribed in the Manual. These need to be addressed at the earliest.

2.9 **Options for the future of the Kalolsavam:**

2.9.1 The consultation on the Kalolsavam has raised some other pertinent issues which also need to be addressed when discussing its future development. The Kalolsavam has two different aspects viz a) as an event which is a spectacle and a source of entertainment to its viewers viz the public; and b) as a forum to encourage art forms and culture, and where the focus is on recognizing talent, creativity and excellence. We revel in its sheer size as the biggest youth festival, perhaps in the whole world; at the same time the quality of the performances and the excellence of the performers is what gives this event its stature. Therefore, maintaining the quality and credibility of the event at every level of the competition is very crucial for sustaining "brand Kalolsavam" as a credible forum for the promotion of art and culture, to nurture the talent among children and give as many of them as possible access to participate in it. In this connection, it is also important to ensure that the love of art and creativity is fostered rather than blind copying of previously successful performances in order to ensure themselves grace marks. It is also important to consider whether the sale of CDs of past performers, in a bid to give publicity to the performers, serves its purpose, or whether there is need to tap the opportunities available through the visual media like the various TV channels, so that there is scope for giving better exposure to winners in more art forms than just the performing arts, and not just the visual art forms, as is happening at present. It also needs to be recognized that in most art forms, the

participants are all very accomplished, that there would be very little to choose between them, and that on any given day any one of them can beat the others in competition, depending on the quality of his/her performance on that day. This only emphasizes the importance that we need to give to the judging and appellate processes and the fact that exposure to the public, being done through CDs at present, need not necessarily be limited to the first prize winner.

2.9.2 The use of technology at various levels of the competition is yet another issue that needs attention. With fast paced developments in the field of technology, and many of them familiar to the public, who are avid watchers of reality shows, it is necessary to examine how best such technology can be used in the judging and appellate processes, or even for enhancing the performances. Improving the quality of the judging process must receive due attention because it is this one single factor that will help curb the number of entries through the appellate process and the consequent length of the competitions in these events.

2.9.3 Organising a cultural extravaganza of this kind requires great effort and planning. All art forms do not get equal attention because it is the performing arts that normally capture the public imagination. Therefore, there is a need to explore other possibilities to promote art forms other than the performing arts so that the achievers and achievements in these fields also get due recognition. Events like the Jaipur Lit Fest and the Hays Festival, as well as the famous Music festival of Chennai held every December, show us that with imaginative packaging, it is possible to brand events in these art forms also as crowd pullers where talents can be nurtured. In this context, one option is to separate the competition in various art forms; then it may be possible to hold them in different venues, and also reduce the number of levels of the competition in some events, by doing away with the sub district level competition for example and going straight to the district level. If bifurcated or even trifurcated, the size of the events would become more manageable and the loss of teacher-student contact hours could also perhaps be reduced.

2.9.4 Another area of concern is the appropriateness of the items that are performed in the competitions and the extent of the effort taken to compete in terms of visual impact in the performing arts like dance. The need to ensure “age appropriate” themes in the folk dance category and in certain classical dance forms was widely discussed and accepted during the consultations, as reflected in the minutes of the consultations (Page No 32). Costumes used for dance forms should also be appropriate

to the age of the participant and the minimum dictates of the dance form. This would also help bring down any unevenness in the conditions of participation and also the cost of participation.

2.9.5. At present, school level competitions are understood to be held in many schools in such a way that neither the students in the schools nor fellow competitors are in a position to view the events. This results in the loss of a great opportunity to promote art forms and their appreciation among students; it also adversely impacts the transparency of the judging process. To control the growing trend in appeals at the school level, it is important that the competition at the school level is conducted in an open forum.

2.9.6 Another important issue is the need to maintain the time frame prescribed for the Kalolsavam in the Calendar issued by the DPI, so that there is adequate time available between the district and state levels, to enable students to prepare themselves for the final competition and for the appellate process to be completed in the prescribed manner after viewing the CDs of the performances; unfortunately that gap is stated to be not available in many districts for the students due to the delays in conducting the sub district and district levels. That in turn happens because they do not get the desired judges on time. Ultimately, the critical issue is the availability of good quality judges and a fair appeal system which can take decisions in a manner that appears to be credible to all stakeholders, especially the participants.

2.9.7 It is also necessary to introspect as to what extent we need to promote the 'spectacle or visual' aspect of Kalolsavams because that comes at a cost which makes it less accessible to students with less economic capability. One suggestion that came up during the consultations was to follow the approach followed by the Centre for Cultural Research and Training (CCRT), in allowing only practice costumes in their competitions especially for the younger students who are put to serious difficulty because their intake of food, water etc is severely limited once they wear the costume. This constitutes a serious violation of their rights and merits a review.

3. Recommendations

In the above context, the following recommendations are being made by the Commission to ensure that the Kalolsavam remains a credible platform for all talented children to participate, and the rights of all the participants, as well as those who do not participate but are impacted by the Kalolsavam, are fully protected:

3.1 A key factor in ensuring the success of the Kalolsavam would be the credibility of the judging and appellate processes. On it depend the reduction in the number of appeals as well as the resultant participants in the competition at its higher levels. Therefore, all measures that will ensure the credibility of this aspect of the competition need to be provided for. Selection of judges and the jury of appeal should not be left to the Deputy Directors of Education (DDEs), AEOs etc at the district level. This task has to be done with care and with proper research into the qualifications, credibility and background of each expert considered for the assignment; it requires resources, time and expertise which they do not possess at the district level to do justice to the task. However, it is also a responsibility which, if done without due care, can mar the entire efforts taken to conduct the Kalolsavam. Therefore, **a panel of about 50 persons must be selected each year at the level of the DPI based on careful research.** Each candidate must be asked to submit his or her biodata in writing for being considered for the assignment. **All judges and the appellate jury must be selected in every district only out of this pool.** Both the judges and members of the jury must be made to sign an affidavit clearly declaring that they have no relatives or students participating in the competitions.

3.2 Experience plays an important part in the judging of a competition. **So it is important to ensure that the judges and jury of appeal panels do not include any fresh graduates, even if they be from eminent dance institutes; they must be those who are of some proven repute and who have some years of experience behind them i**n their field; experts in the realms of research, academics etc in the art form should merit serious consideration.

3.3 **No person in the panel who belongs to a particular district should be allowed to function as judge or jury in his or her home district.**

3.4 **The panel of judges should be changed every year. Any judge or jury member who is found to have committed irregularity should be banned forever and never be reinstated**. Debarring only for a few years is not an adequate deterrent when an irregularity has been proved beyond reasonable doubt, as it is an act that affects the credibility of the whole Kalolsavam and the future of children.

3.5 One serious problem that is noted in the matter of judges and the jury is that many eminent persons do not agree to join the panel because they are not being treated with the basic respect due to them in the matter of providing them proper

accommodation, transport etc particularly at the district and sub district levels. The DDEs have a constraint in terms of the funds available to them for running the competitions at the sub district and district levels. **It is strongly recommended that since the quality and credibility of the judging process has a significant impact on the conduct of the Kalolsavams at the higher levels, it is absolutely essential to ensure that adequate funds are set apart to ensure that the judges and the jury are treated properly and given the respect they deserve at all levels, including the lower levels of the competition,** and the quality and credibility of the judging and appellate process maintained.

3.6 T**he judges need to be briefed about the range within which marks have to be awarded so that extreme variations in marking are avoided. Where wide variation in the marking is noted, ie where the difference in marking is more than 5% or 10% or where more marks are awarded in any category beyond the permissible level for any one aspect, then such marks need to be ignored and the average of only the marks given by the other judges taken into account.** The judges need to be informed of this limitation before the start of the competition along with other aspects of the marking process so that they keep these guidelines in mind during the judging process. It will help avoid undue controversies and the wide variations that are noted at present.

3.7 **When the jury of appeal issues its orders on any appeal, it must issue clear, speaking orders explaining the technical reasons why a particular appeal is being allowed. The jury must also clearly certify that it has viewed the CD fully before giving its verdict.** In some cases it may become necessary for the jury to see the CDs of the performances of the winners also before it gives a verdict because the performance has to be judged in relation to the winners and there is very little to choose between them. Therefore, adequate time must be made available to the jury for this process. **It will be the responsibility of the DD, or the AEO who is the DPI's representative on the jury panel, to ensure that this process has been complied with. For ensuring this, there should be adequate time gap between the dates of the sub district, districti and the state level competitions in the calander of events. This needs to be monitored at a higher level by the office of the DPI,** to maintain the quality and evenness in the verdicts given.

3.8 At present the entire appellate process is guided by executive orders issued in this regard by the DPI. **The possibility of bringing a statute to govern this appellate**

process merits serious consideration. This will help bring greater accountability in terms of compliance and also help bring down the channels of appeal in forums that do not have the expertise to decide matters that require specialised technical knowledge in a particular art form. It will require the strengthening of the technical support available to the appellate forums at the district sub district levels, and most of all at the apex level. If this is done, the possibility of limiting the scope of appeal at the lower levels of the competition can also be considered so that there is no proliferation of items and participation based on appeal. A code of conduct for the judges and jury could also be made part of this statute so that these requirements are taken with the seriousness that they deserve.

3.9 Given the complexities involved in conducting this mega event, **Government needs to reduce the number of events included in the Kalolsavam** from the present number of 224. **Under no circumstances should the number be further increased**. This will help reduce some of the complexities currently plaguing the judging and appellate process and which have been explained in detail in this document.

3.10 **The items that are confined to certain geographical territories or have a limited presence in the cultural mainstream,** whereby the number of authentic experts in that art form are extremely limited, **should not be included in the competition segment.** This is because the expertise to judge these events at a competition level may be available only with those limited number of experts who would also be the sole persons available to provide training in these art forms, which will affect the credibility of the judging and appellate processes**. Such items should only be showcased in an exhibition category to be introduced every year.**

3.11 **School level competitions should be held only in open forums. All students must be given an opportunity to see these competitions.**

3.12 **The possibility of trifurcating the events so that separate competitions are held for events in music, dance and the arts, on the lines of the Arabic and Sanskrit festivals or the sports and athletics competitions, merits serious consideration**. This will help give better opportunities to promote certain art forms that are not getting their due at present. It would be necessary to package them properly and conduct them in different venues. It would also be an opportunity to examine the scope for rationalizing the levels of competition in some of the events. This could also help to improve teacher - student contact hours and thus ensure better compliance of the provisions of the RTE Act.

3.13 **The present practice of bringing out CDs of the performances of first prize winners for sale needs to be stopped** to curtail the present "copy cat" trend in the performances of the following years, and also to avoid the repetitions of some of the errors in those performances**. It is necessary to explore about giving due publicity in the media, especially the TV channels, to winning items, the art form itself and the performers in all the art forms, not just dance.**

3.14 **The DPI must review and restrict the themes permitted for folk dances to ensure age appropriateness and encourage the use of good quality poetry for these items**.This would also help improve the appreciation of literature among children. **A similar review, based on age appropriateness, is needed regarding the type of items to be performed in classical dance forms for various age groups and the costume and jewelry to be used by participants.** Necessary guidelines need to be issued by the DPI, in consultation with experts, on all the three aspects mentioned above, keeping in mind the need to protect the rights of children, especially the little children who currently face difficulties due to long hours of wait in their full costume. It will also help bring down the cost of participation.

3.15 **For facilitating stage arrangements, assisting the judges etc, the use of student volunteers, especially from the Student Police Cadet, could be considered. The DPI must ensure the presence of officials experienced with the conduct of a particular event at each venue where the competition is being conducted**, to help the judges sort out without delay any glitches that may crop up.

3.16 With placements giving way to grades, **it is time to do away with the prize money awarded to the first three placings in any event.**

3.17 The level of grace marks and related benefits given to the winners of the Kalolsavam as well as other co curricular activities appear to be disproportionately high. The importance to be given to academic excellence cannot be diluted under any circumstances. Accordingly**, it is recommended that the grace marks be reduced by two thirds to a maximum of 10, 8 and 6 and also be restricted only to the extent it helps a beneficiary in studying further in the same field or art form. The grace marks should not be clubbed with the marks awarded for academic performance; it should be shown separately. The whole approach of granting grace marks for participation in any form of extracurricular activities, including Kalolsavam, merits reconsideration.**

3.18 **The use of technology for enhancing the quality of the judging process needs to be considered. The possibility of its induction to enhance the audience experience of the performance should also be examined.**

3.19 The **documentation and proper archiving of this important event and its history deserves due attention. This needs to be taken up seriously.**

3.20 **To address the concern that the Kalolsavam is not achieving one of its objectives adequately, viz to encourage arts through the young talents identified from this event,** so that they go on to create an impact in their respective art forms, and that this is being better achieved in some of the other states where Kalolsavams do not exist, **it would be worthwhile to undertake a study, identify what needs to be done to remedy this concern, and take remedial action.**

3.21 At present this mammoth event is funded purely through contributions from the students collected mandatorily at the beginning of each year, and thereafter for conducting the district and sub district level competitions. Donations are also collected from other sources with the help of the Teachers' organizations who are assigned this responsibility. However, in the midst of competing requirements, it is seen that funds allocated for ensuring the presence of good quality judges and jury of appeal are compromised, which results in increasing expenditure elsewhere when the number of participants increase thanks to the appellate process available to the students**. To ensure the presence of good quality judges** who will come for the prestige and honour involved in this assignment, if they are treated properly, **it is proposed that a budgetary provision be made under the Annual Plan only for the setting up of proper judging and appellate systems for the Kalolsavam.** This appears to be a critical requirement to ensure the credibility of Kalolsavams in the long run.

3.22 It is understood that there is a system in place to audit the funds collected through donations and their utilization. **However it is felt that the present arrangement of auditing the funds may be reviewed and strengthened to ensure greater accountability** since the amounts collected and utilized are substantial.

3.23 There are three streams of education, viz the Secondary, Higher secondary and Vocational systems involved in conducting the Kalolsavam. **The possibility of using the human resources available with the Higher Secondary and Vocational streams of education more optimally,** so as to remove the feeling of marginalization that they currently experience also **merits consideration**.

The above recommendations are being submitted by the Commission for the consideration of the Government and the General Education Department. Action taken by the Government on these recommendations may be informed to the Commission, as required in terms of the provisions of Rule 45 of the Kerala State Commission for Protection of Child Rights Rules 2012.

K. Nazeer
(Member)

Meena C.U.
(Member)

N. Babu
(Member)

Fr. Philip Parakkatt
(Member)

J. Sandhya
(Member)

Glory George
(Member)

Shoba Koshy
(Chairperson)

REPORT

Part II

(English Version)

SECOND REPORT ALONG WITH RECOMMENDATIONS ON THE STATE SCHOOL KALOLSAVAM

I. INTRODUCTION

1.1 Each year, since the Kerala state Commission for Protection of Child Rights(KeSCPCR) came into existence, it has received numerous complaints about violation of child rights connected with the School, Sub district, district and State level School Kalolsavams conducted by the General Education Department. An array of reasons is cited to establish the alleged violation of child rights in these cases. In a number of cases the Commission came to the conclusion that there was indeed merit in some of the issues raised in the petitions, and issued orders in favour of the children. However, the Commission also realized that in allowing these petitions in addition to the appeals already allowed by other appellate authorities, it was indirectly adding to the number of participants, which, in turn, would adversely impact the smooth conduct of these competitions at the next levels; yet, the merit in the issues raised, and the violations noted of the rights of some of the participants had to be, perforce, addressed. Therefore, in order to gain a better understanding of the issues, the Commission held a meeting with various stakeholders, and submitted a very detailed report suggesting a number of measures to improve the quality and transparency in the manner in which these competitions are being conducted, judged, and appeals decided. Though the report was submitted to Government and the DPI on this issue in November 2015, there has been no response regarding the action taken on it till date.

1.2 Meanwhile, the Competition for the year 2015 was conducted in December 2015 and January 2016, when again the Commission had to look into 243 complaints, spanning the school, sub district, district and State level competitions. A review of the competition shows that the issues remain more or less the same at all levels; however, there was a more serious effort this time, vis a vis the previous year, to tackle some of the issues related to the conduct of the competition at the State level. But that is not adequate to address these issues, because the problems begin from the lowest level of the competition, and merely addressing the issues at the final stage does no justice to many meritorious children whose rights have already been compromised; it also

compromises the credibility of the Kalolsavam as a whole, as a forum where all children with talent have an equal opportunity to compete and decisions are based purely on merit. It is in this context that it was decided to prepare this second report to supplement the earlier report, citing specific issues from the complaints received this year which call for intervention in order to avoid situations where the rights of children are denied.

2. OVERALL ISSUES

The overall issues connected with the conduct of the Kalolsavam that merit serious attention are explained below:

2.1.1 At the school level: Since there are 235 art forms included in the Kalolsavam, technically a child can participate in any of these items to the extent of three individual items and two group items, out of those permitted for each age category. More for practical reasons than any other logic, these art forms have been grouped into different clusters, and the number of participants who can be allowed to move to the next level, based on their performance from each cluster, is pre-specified in the Kalolsavam Manual. However, since the selection has to be made from a multidisciplinary group, it is very difficult to make assessments of merit without allegations of bias, especially since the judge may not necessarily be an expert in all the art forms that he or she has to assess. Therefore, it becomes clear that there will always be room for complaints from students and parents of students who do not meet the cut, but not necessarily from the schools, as they are responsible for selecting the judges at this level.

2.1.2 The Commission receives the least number of complaints from participants at this level, perhaps because no one would like to complain, against their school and its process of judging, beyond a point. Also, most schools which are keen to participate would definitely be alert to ensure that their best candidates go to the next level. There could be some exceptions where parents with influence with the school management may push their children through at the cost of more deserving candidates. But such numbers appear to be limited as the school management itself is keen to get their best hopes to the next round. In fact, in some of the cases, the schools themselves actively push some of their competitors to make appeals in the hope that some appeals may be considered favourably, and more children allowed to participate in different items. This is being done because it enhances the school's chances of winning more medals. Therefore, the competitor and organizer are very often hand in glove in making appeals at this level.

2.2.1 **At the sub-district/ districtlevels:** The serious problems begin at the sub district level, and continue to manifest themselves at the district level. Here, selection is made in all categories of events permitted in the Kalolsavam Manual, and the top performer/ performers with A grade in both the individual and group items respectively are allowed to compete at the next level of the Kalolsavam. The Competition is intense at these levels, with the school, parents, the trainers and the student all pitching their best efforts to ensure that the student makes it to the next level. If a competitor wishes to appeal against a decision, he or she can do so only on technical and legal grounds; no challenges are allowed on the judging itself, which is as it should be. However, there are problems when the quality of judging and the credibility of the judges and the process of judging do not hold up to scrutiny.

2.2.2 It was also learnt that if any technical complaint relating to stage arrangements, sound system, power failure etc is taken up, then there is a good chance that the person designated to receive the appeal may not do so, and the stage in charge, more often than not, refuses to give a certificate that any disruptive incident took place. Therefore, it becomes difficult for the appeal committee to make a proper assessment. It is alleged that at times the stage manager denies the occurrence of such an incident even to the appeal committee when a report is called, so that there are no issues raised about the quality of the arrangements for conducting the events. Whatever be the scenario, the fact remains that there has to be a credible and impartial system of recording occurrences that mar a competitor's performance so that no one takes undue benefit from the current gaps to make appeals, and those who are truly affected are not denied their due justice.

3. THE MAIN PROBLEMS AT THE SUBDISTRICT/ DISTRICT LEVELS

The main problems noted at the sub district / district levels are:

3.1 **Very often the persons selected as judges do not have the competency, and at times even the qualification, to make the assessment**. In this connection, a number of issues are involved. There are judges who do not have knowledge of the specific discipline that they are called upon to judge or may be asked to judge items in addition to the one they are qualified to judge; there are judges who may be from a reputed institution but have very little experience, having passed out recently; they could be students of evening courses at an eminent institution where the syllabus is not comprehensive as compared to that taught in the regular course; there could even be cases where the judge hails from an art form which appears similar in popular

perception, but is very different technically. An example that came to notice is about getting well known mimicry experts to judge the Mono act competition which should normally be an area for drama/ theatre experts to judge. All or any of these issues challenge the credibility of the judging process and adversely affect the participant's rights to a fair assessment.

3.2 **There are problems with the selection process of judges**. As mentioned in the earlier report given by the Commission to the Government and the DPI, the selection of judges at the sub district and district levels, particularly the former, is being left to some event managers by the AEOs who have little knowledge of the subject to select the appropriate persons for the job. That is where the problem begins because these event managers bring in persons of questionable credentials. Such experts include persons black listed in another district for unfair practices, persons who are actively training competitors participating in another district (whereby they would like to eliminate competition from children from other districts at the earliest possible stage), persons who are likely to favour certain dance institutions with whom they enjoy proximity etc. The fact is that most AEOs have neither the knowledge, time nor inclination to ensure the best possible selection of experts. Unlike the schools which have a major stake in securing the best possible results, their interest in this aspect is limited; they just try to get their job done as painlessly as possible. Therefore, if complaints from this level need to be reduced, then they must be given access to a panel of good resource persons to be selected as judges and this panel must be prepared at the DPI level so that there is credibility in the process. At present it is seen that in the Kalolsava Manual, at the sub district level, the only requirement is that the judges must be selected from a panel that is already prepared; it does not state as to how the panel is to be prepared and with whose approval, unlike in the case of the district level competition where the judges' panel has to be at least got approved by the DPI. There has to be greater involvement by the DPI in the conduct of the Kalolsavams at the sub district and district levels. Ideally, a list of experts for creating the panel of judges should be made available by the Office of the DPI for the AEOs and DDEs to draw from. Thereafter, the precautions to be taken to ensure that the best among them are chosen can be spelt out. The guidelines currently stipulated in the Manual for achieving this objective is not exhaustive enough to fill the gaps that are causing the complaints. This has been mentioned in the earlier report also.

3.3 **Lack of integrity among those selected as judges.** This issue is not limited to persons negotiating with trainers and parents for gratification to clear their wards , as was mentioned in the media in some cases; it is also about not paying attention

when the performance is in progress, sleeping or talking to each other during the performances, discussing among each other when marks are being awarded, cutting and over writing the marks which the Manual clearly states should be done in the rarest of rare situations under the full signature of the judge, giving marks for five indicators in cases where only four are admissible, lack of consistency in the marking pattern, talking before the competition to trainers whose students are participating, talking on the mobile during performances, not devoting enough time in the case of art and literary events to make a proper assessment…..the list is endless, and there are many such issues in the complaints that the Commission received; with the advent of technology, much of this is also being captured and flashed in the media, at least at the state level, which destroys the vestiges of credibility that the competition enjoys. It is worse at the lower levels where there is not as much media attention. This issue has to be addressed not just at the state level, but from the sub district level onwards, and we have made some suggestions in the earlier report also in this matter. It is also necessary to enforce blacklisting across the state if a judge is found to be involved in malpractice; it cannot be limited to the particular sub district or district. In fact such information should be published in the media to ensure transparency. Similarly, there must be tenures for judges. They cannot be allowed to continue in any competition, year after year, ad nauseum, because it paves the way for many unwanted practices to take root, including the presence of middlemen.

3.4 **Inconsistency and lack of transparency in the appeal process**. The whole purpose of the appeal committee is to set right any anomalies that may have occurred in the judging process. Appeals have to be made within one hour of the announcement of the results. The Manual is silent about how the results are to be announced at the school and sub district levels. In the case of the district level competition, it is stated that the results have to be announced immediately after the event by one of the judges, after the stage manager has totaled the marks and made them available to the judges. In the current year (2014-2015), complaints were received about delays in announcing the results at night, as a result of which participants went home only to find that they got a placing that they would have liked to challenge; there were other complaints about cases where the results at the venue were changed, or where the results that came on line were different from the results announced on stage. All this resulted in some of the participants being unable to appeal. The circumstances that led to the results being delayed or changed need to be looked into seriously.

3.5 **There were also many complaints about appeals not being accepted because the persons accepting the appeal did not want complaints against the**

arrangements for conducting the festival. Such discretion to reject an appeal at this stage does not appear to be vested with the accepting authority in the Manual. Similarly, if there has been a power outage, mike system failure etc, that should find a mention in the remarks of the judges or in the report of the stage manager and he/she should certify that it happened. There are also cases where there was grievous injury suffered by the dance competitors to the soles of their feet which needed medical attention that were denied by the stage managers although there were media reports and medical evidence for it. Selective issuing or non- issuing of certification about such incidents only challenges the credibility of the process and such actions should be clearly avoided. There must be clarity about such issues for which clear guidelines must be laid down. It must be noted that with the availability of the facility of RTI, much of this information can be collected, even if it is often received too late for correcting the outcome of the competition for the concerned individual. However, ultimately, it does sully the fair name of the Kalolsavam.

3.6 **There are several issues that require attention in respect of the appeal process.** For deciding appeals, the Manual prescribes 5 member panels at the school and sub jilla levels of which only 2 are the external experts who have to apply their minds to the issues raised in the case of all the art forms about which appeals are raised. The other three members are representatives of the three streams of education in Government who are eligible to compete in the Kalolsavam. For the district level competition, the Manual prescribes six experts of various art forms in addition to three senior members from the three streams of school education; at the state level there are eight experts in addition to the 3 Government level experts headed by the DPI. The Manual also clearly states that there is no question of re- evaluation or a re- presentation of the item by the competitor. At the same time the Manual is silent about whether the appeal is to be decided after hearing the competitor or only based on evidence and the available video recording of the event. But the Manual clearly states that the order of the Appellate Committee should be self speaking and must address every issue raised in the appeal.

3.6.1 Sadly, from the complaints received here, it was found that the appeal Committees were not uniform in their approach. Some gave no hearings, others gave hearings and yet others made the competitors sing and dance before them without any accompaniments or change of costume. In some events the organizers had made no arrangements for video recording; so it is not clear how the appellate authorities came to the conclusions they did. Even concrete evidence of serious injury during the performance was denied outright without a mention in many appeals. On scrutinizing

the appeals received from different districts, it was clear that a standard draft was prepared, and in some cases even the signature was substituted by a seal when clearing the appeals. At the sub jilla level there were a number of cases where the orders on the appeals were delayed by more than a month, breaking all time frames prescribed in the Manual. If the expertise available for making decisions are limited, if the basis for making considered decisions are not available and the purpose of having representatives from the Government is more to limit the number of positive outcomes rather than facilitate judicious decision making, then the whole appeal process comes under a cloud, and its whole purpose open to challenge. Even from the data presented to the Commission and the eventual outcomes, there is enough reason for concern when one sees that in some districts, all the prizes for certain categories are bagged by competitors trained by the very same trainer, that performers who bagged top positions in the state are relegated to seventh and eighth positions and, on appeal, they go on to bag top positions at the state level, trouncing some of the top contenders who had beaten them at the sub jilla and jilla levels .Since the quality of judging is certainly the finest at the State level, there is reason for the DPI to undertake an audit of the final results to see how many winners at the state level participated on the basis of appeal, the status of the top winners from these districts at the state level, and which group of judges were responsible for making such topsy- turvy decisions.

3.6.2 The judges, officials and the appellate committees need to be pulled up for their shoddy work and a proper enquiry done to establish that there was no wrongdoing involved. If we tend to overlook these issues after the Kalolsavam is over, and not do a proper review thereafter, such irregularities will persist. The moot question is whether the sub jilla and jilla levels should be given such limited attention if there are forces at work at those levels which prevent the best talents from emerging at the State level. This matter and the need to introduce strong systems to counter these trends require serious consideration; so also the question whether the present arrangement for technical expertise is adequate, especially at the sub jilla level.

3.7 **Poor infrastructure leading to injuries and appeals**: One of the main causes for appeal is the poor infrastructure provided for conducting the competitions at all levels. One of the main causes for complaints is the distraction caused by the sound emanating from the adjoining stages, especially when music and dance competitions are held in the vicinity. There were also complaints of poor acoustics with no recording facility because some competitions were held in class rooms. In some cases the stage was so poorly prepared that the sunlight fell straight onto the faces of performers because the curtains were not tied at the correct height. Photos were presented along

with the petitions to substantiate these facts. There were also cases where the stage was too small, the floor boards were not fixed properly, the nails from the platform projecting upward because they were not nailed down properly, and the stage carpet(used to cover the "multitude of sins" of the stage) having prevented the participants from giving of their best!! It needs to be noted that there has never been a complaint about the food arrangements at the Kalolsavam. So, it is obvious that when things are done well they acquire credibility .The same measure of care needs to be brought to the stage and the related arrangements at the venue.

3.8 **Lack of proper arrangements**: Another issue that came up time and again is the lack of proper arrangements for clearing the stage, fixing the timings for competitions, and the announcement of the results. Time and again complaints were received about competitors having to perform with broken bits of glass bangles, pins, earrings and other remnants of the previous performance still left behind on the stage and injuring themselves on that debris. This is most unacceptable. There were complaints of mike failure, power outage and failure of mike system during performances which were acknowledged in some cases but not in others. There was also a complaint that the biodata of the judges were not read out in some cases before the competition. There are no clear guidelines about these issues in the Manual, and in some cases the guidelines are being violated with impunity. The duties and responsibilities of stage managers and their teams need to be spelt out succinctly to avoid such grievances. There were also complaints accompanied with photographs of very small stages given for certain performances which were not adequate to accommodate items involving group participants, and in one case the complaint was that the organizers had allowed a number of persons to sit on a bench on the cramped stage while the performance was going on; here too a photo was given to substantiate the complaint! Yet another complaint was about an impersonation that occurred, which was later admitted by the AEO. How such an incident could occur when identities are checked carefully is a matter worth looking into, as such incidents smack of criminal complicity among all those involved, and denial of justice to the affected parties. The lack of coherence in arranging events in some places, poor participant management, and the delays in announcing results etc are also issues that need to be eliminated by issuing proper guidelines and thereby improving accountability.

4. RECOMMENDATIONS

Taking all these aspects into consideration, and the importance of the Kalolsavam as a forum that gives talented children an opportunity to display their talents, the

following recommendation are being made, over and above those already given in the earlier report to the Government, to bring about greater transparency in the conduct of the Kalolsavam and to bring down the negative elements that contribute to increasing the appeals against the decisions given at various levels of the competition:

i) There is a general feeling that the Director of Public Instruction (DPI) is concerned only with the conduct of the Kalolsavam at the State level and in ensuring that the appeals are limited at the jilla level so that the conduct of the state level competition can be done conveniently. This impression needs to be corrected with affirmative action. The DPI must take ownership for ensuring the quality and transparency in outcomes at all levels of this competition, and not appear to be restricted only to its conduct at the State level. This is especially important in the matter of selecting the judges, the appellate authorities, the venues etc because there appears to be a tendency for unfair practices at the lower levels of the competition which is removing the sheen from the whole event.

ii) There has to be proper and detailed guidelines regarding the selection of judges, expert members of the appellate committees and how they must function. This is critical to ensure uniformity in judging. The accountability of the government representatives also needs to be spelt out; it need to be made clear that their role is not merely to restrict the number of appeals allowed but to ensure that the ends of justice are met, that appeals are considered fairly as per existing guidelines and self contained orders are issued in all cases after examining all aspects carefully.

iii) The responsibilities of stage managers and other committees that interact with the participants, parents and judges to address their complaints and requirements need to be clearly laid down so that issues emanating from disparate behavior can be avoided. Guidelines need to be issued for them too.

iv) The selection of judges has to be from a panel of experts drawn up by a DPI headed committee not only for the State and district level competitions but for the sub jilla level also. Persons who have been tarnished should be blacklisted for the state as a whole and not just for the sub jilla, jilla etc. Judges and appellate authorities should be persons of experience and integrity. Their code of conduct must be spelt out and any violation must be taken seriously. The Form V declaration must be expanded to cover the fact that no person connected or related to them or any of their students is

participating in the Kalolsavam as a whole, not just in the competition that they are called upon to judge. This issue has been highlighted in para3.1 of the earlier Report also. There should also be guidelines on when to place judges in the blacklist when violations come to notice and also regarding the disciplinary action to be taken in respect of appellate authorities who violate the code of conduct expected from them.

v) As mentioned in the earlier report submitted by the Commission, it is imperative to allocate adequate resources to ensure that judges and appellate authorities are treated properly and that persons of eminence and integrity feel comfortable to accept this invitation and the arrangements for their stay etc that are made as part of this exercise.

vi) It is necessary to make an assessment whether the presently available level of expertise is adequate at the appellate level for the sub jilla level. At the jilla and state levels where there are 6 and 8 experts respectively, there is provision for calling in additional experts if that is felt necessary for deciding an appeal. However, at the sub jilla level, where the number of experts is only two for the appellate committee, there is no similar provision, although the number of items to be considered is the same.

vii) The Manual speaks of keeping the biodata of the appellate authorities at the jilla and State levels with the chairmen of the respective appellate Committees. But, there is no such provision for the school and sub jilla levels. The reason for that is not clear and needs to be ensured. In fact the biodata of all the judges and the appellate authorities at the varying levels of the competition should be collected, and when the report is sent by the organizers to the DPI, a copy of the biodata may be collected and kept by the DPI. If appeals are received in the Commission against the credentials of any judge, it will be the responsibility of the DPI to make available the details of the concerned judges in the specified time frame so that such issues raised in the appeals can be considered by the Commission and orders issued in a time bound manner.

viii) Better attention has to be paid to the infrastructure used for visual and performing arts so that undue disturbances do not mar the performances and the stage has the basic necessities required to allow the participants to perform without difficulty. There has to be better stage management at the lower levels; none other than the participants must be allowed on stage and

there must be arrangements in place to clear the stage immediately after each dance performance.

ix) The stage must be in good state of repair, nails must be properly nailed down and loose boards repaired instead of covering them with a carpet.

x) If any participant gets injured during a performance, there must be provision to give First Aid, and the stage manager/ person responsible for organizing the event should certify the nature of injury immediately.

The Commission forwards these recommendations with the hope that the recommendations contained in this document as well as in the Report given earlier will be given these important issues the attention they deserve so as to streamline the conduct of Kalolsavam, reduce the appeals and thus ensure that the rights of children are protected. If these matters are let unchecked, not only will the purpose for which the Kalolsavam was conceived be defeated, but the children will be exposed to less than desirable circumstances that contribute to denying the meritorious their just dues.

****